

63 let

GORENJSKI ČASNIK OD LETA 1947
PRVI PREDHODNIK TEDNIK GORENJEČ LETA 1900

Gorenjski Glas

TOREK, 16. NOVEMBRA 2010

Leto LXIII, št. 91, cena 1,50 EUR, 19 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN OB PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Upniki potrdili najem posojila

Upniški odbor Merkurja je potrdil najem 35 milijonov evrov vrednega likvidnostnega posojila bank. Manjka dodatnih pet milijonov evrov.

BOŠTJAN BOGATAJ

Naklo - Včeraj se je v Merkurju prvič sestal upniški odbor, ki ga sestavljajo predstavniki Factor banke, Gorenja, Nove Ljubljanske banke, Skupine Viator & Vektor, Raiffeisen banke, Salonita Anhovo, Juba, Probanke in HTC Dva, se spoznali z načrti uprave in prisilnim upraviteljem **Ladislavom Hafnerjem**. Slednji nam je povedal, da bo dal soglasje k predlogu sindiciranega likvidnostnega posojila: "Kdaj bo posojilo v Merkurju, je težko reči. Uprava se mora v najkrajšem času uskladiti z

bankami, predlog mora potrditi še sodišče."

Predsednik upniškega odbora je postal odvetnik **Gregor Simoniti**, ki je zastopal podjetje Salonit Anhovo. Upnike je zanimalo še, kako se bo Merkur v prihodnosti dezinvestiral (prodaja zemljišč in finančnih naložb) in kako bo uspel zagotoviti vire financiranja (kot je navedeno v načrtu finančnega prestrukturiranja). Hafner vidi rešitev Merkurja, vendar bo vse odvisno od dokapitalizacije, ki bo lahko opravljena šele po skupščinski potrditvi do konca leta. Navadni in zavarovani

upniki naj bi s konverzijo terjatev v višini 85 milijonov evrov prispevali k rešitvi trgovca s tehničnim blagom. "Šele takrat bomo lahko govorili o uspešnosti prisilne poravnave," pravi Hafner.

"Novoletna sezona v Merkurjevih centrih ni ogrožena, saj imamo tovrstno blago na policah," pa pravi Rok Istenič, predstavnik za odnose z javnostmi. 35 milijonov evrov bodo porabili za nakup novega blaga, ki pa ne bo tako raznovrstno, kot so bili kupci vajeni do sedaj. Dobra novica za zaposlene: plače bodo 18. novembra izplačane.

Prisilni upravitelj Ladislav Hafner se strinja z najemom likvidnostnega posojila, kdaj natančno ga bo Merkur lahko črpal, pa še ne ve. / Foto: Gorazd Kavčič

V Kranju najboljši plezalci na svetu

V Kranju se je končala letošnja sezona svetovnega pokala v športnem plezanju. Gledalce je z drugim mestom navdušila Mina Markovič, od Gorenjk je bila najboljša Natalija Gros.

MAJA BERTONCELJ

Kranj - Pretekli konec tedna so dogajanje v Kranju zaznamovali športni plezalci, ki so se v Športni dvorani Zlato polje pomerili na tekmi svetovnega pokala v težavnosti. To je bila tudi zadnja tekma v tem tekmovanju v letošnji sezoni. Pri ženskah je zmagala Južnokorejka Jain Kim, pri moških pa Španec Ramon Julian Puigblanque. Oba sta postala tudi skupna zmagovalca svetovnega pokala.

Med tremi Slovenkami v finalu je bila najuspešnejša Mina Markovič, ki je osvojila drugo mesto, druga je bila tudi v skupnem seštevku, Natalija Gros je bila šesta,

Natalija Gros je bila letos med Gorenjkami najvišje v svetovnem pokalu, najboljša je bila tudi na zadnji tekmi v Kranju, kjer je osvojila šesto mesto. / Foto: Gorazd Kavčič

skupno pa je sezono v težavnosti končala na četrtem mestu, v kombinaciji pa je bila tretja. V finalu je nastopila tudi Maja Vidmar in tekmo končala na sedmem mestu. Sedma je tudi skupno. Pri moških smo imeli v finalu Klemena Bečana, ki je osvojil osmo mesto. Izreden rezultat je uspel tudi mladima plezalcema. Jure Raztresen je bil deveti, Domen Škofic pa štirinajsti. Slovenske plezalce do konca sezone čakajo še nastopi za državno prvenstvo, Kranj pa bo že ta konec tedna gostil tekmo v težavnosti za evropsko mladinsko serijo. Prihodnje leto finale ne bo v Kranju, temveč ga bo gostila Barcelona.

Ministrica odprla Čufarjeve dneve

Prvič v 23 letih, kar na Jesenicah prirejajo festival ljubiteljskih gledališč, se je odprtja udeležil minister oziroma ministrica za kulturo. Majda Širca je poudarila pomen ljubiteljske kulture.

URŠA PETERNEL

Jesenice - "Takšen festival ljubiteljskih gledališč govori o tem, da je v človeku želja in volja, da bi naredil življenje lepše, bolj toplo, bolj prijazno, bolj osebno, bolj povezano, bolj strpno in bolj

izpovedno ..." To je le delček slavnostnega nagovora, s katerim je ministrica za kulturo **Majda Širca** poskrbela za posebej slovesen začetek letošnjih Čufarjevih dni na Jesenicah.

▶ 27. stran

36. kranjski zimskošportni sejem
OD 18.00 21.11.2010
četrek 14.00-20.00
petek 09.00-20.00
sobota 09.00-20.00
nedelja 09.00-15.00

Nagradna igra:
1. nagrada: Smučil Elan
2. nagrada: 3 ure skup. vadbe smučanja na smučišču / 50 nagradencev
3. nagrada: Telefon Samsung Blue Earth
4. nagrada: Praktično darilo Mercator, d.d.

Mercator Center Kranj Primskovo (v kletni etaži)
ZUTS
ZOBLEDENJE UČELENJE
IN POUČEVANJE
SMUČANJA
VRATNI

VSTOPNINE NI

91

vsebina

GORENJSKA

Legionela v dveh stoli

Zdravstvena inšpekcija je vzela vzorce vode v zobozdravniških stoli pri zasebnikih in v ordinacijah javne mreže. Rezultati analiz so potrdili preseženo vrednost bakterije legionele tudi v dveh stoli v Zdravstvenem domu Jesenice.

3

3

10, 11

17

24

SNOVANJA

Dediščina plebiscita 1990

23. decembra 1990 bo minilo dvajset let od plebiscita za samostojno državo. Takrat je bilo to eminentno politično dejanje, zdaj je to že del narodove kulturne dediščine. Viktor Žakelj, ki je plebiscit prvi predlagal, je o tem napisal knjigo.

10, 11

17

24

KULINARIKA

Koline ... skomine ...

Čas kolin. V spominu diši kot nekoč, ko so se nam cedile sline enkrat ali nekajkrat na zimo. Zdaj tega občutka ni več. Razmere so se spremenile. Čas, predpisi in gledanja na nekoč največji posvetni praznik Slovencev so opravili svoje.

17

24

31

NA KONCU

Vsak je hvalil svojega

Gorenjska sicer ni znana kot vinorodna dežela, kljub temu pa smo ljubitelji dobrih vin, kar smo znova dokazali minuli petek in sobota, ko smo se množično podali na Vinsko pot v rove pod starim Kranjem.

24

31

38

VREME

Danes bo oblačno. Jutri bo oblačno, občasno bo deževalo. V četrtek bo sprva delno jasno, ponekod bo megla. Čez dan se bo pooblačilo.

8/11°C

jutri: oblačno s padavinami

38

45

9 770352 1666018

Pohod spomina h Krnskemu jezeru

MARJANA AHAČIČ

Radovljica - Tudi letos, tokrat že trinajstič zapored, se je blizu petsto udeležencev Pohoda spomina 1918-2010 zbralo ob Krnskem jezeru. Na ciljni točki so se v soboto na spominski slovesnosti poklonili padlim in umrlim vojakom prve svetovne vojne v slovenskih gorah. "Dva poka iz možnarjev sta ob začetku proslave na vzhodni obali Krnskega jezera simbolično predstavila spopad dveh monarhij, ki sta uničili milijon mladih življenj vojakov na Soški fronti. Dvajset centimetrov debela snežena odeja je pokrivala obalo jezera s pobočji krnskih vršacev, ki so se skrivali v podeči se megli," je vzdusje na prireditvi opisal dolgoletni predsednik organizatorjev krnske prireditve, radovljiški župan Janko S. Stušek, ki je v imenu organizacijskega odbora pozdravil udeležence.

ce. Slavnostni govornik na prireditvi je bil letos Daniel Krivec, bovški župan in poslanec Državnega zbora, ki je opozoril na dolžnost, da se tudi po dvaindevetdesetih letih s spoštovanjem spominjamo moreče dediščine prve svetovne vojne. Mednarodna udeležba na proslavi je bila letos manjša kot sicer, je še povedal Stušek, zato pa je bila številnejša madžarska delegacija z madžarskimi veterani v sestavi in pod vodstvom madžarske konzulke v Ljubljani. Sodelovala je tudi Slovenska vojska na čelu z brigadirjem Bojanom Pograjcem, slovenska policija, planinci, gorniki, veterani osamosvojitvene vojne, člani ljubiteljskih društev I. svetovne vojne, možnaristi iz Kamne Gorice in drugi. V programu pa so nastopili oktet "Golobar" iz Bovca, kvartet trobil orkestra Slovenske policije in Pihalni orkester Lesce.

Kriza naj bi bila le izgovor

Opozicija zelo kritično ocenjuje delo vlade v minulih dveh letih, več odločnosti pri vodenju države pa pogrešajo tudi nekateri iz koalicije.

MATEJA RANT

Kranj - Vlada Boruta Pahorja, ki je prisegla pred dvema letoma, je na sredini svojega mandata deležna ostrih kritik predvsem iz vrst opozicijskih strank. Poleg pohval pa je nekaj kritik slišati tudi iz koalicijskih strank. Zato smo za oceno dela vlade v minulih dveh letih poprosili Marka Pogačnika, predsednika odbora za gospodarstvo, ki deluje v okviru strateškega sveta SDS, in Boruta Sajovica, poslanca LDS.

Marko Pogačnik se je osredotočil predvsem na gospodarske razmere v državi, ki po njegovem zbuja veliko skrbi. "Brez uspešnega gospodarstva namreč ne moremo pričakovati, da bomo uspešno skrbeli za socialo," je poudaril. Opozoril je na rastočo nelikvidnost podjetij, pomanjkanje naročil in investicij, nedostopnost posojil za podjetja in zapletene pogoje poslovanja. Kritičen je tudi do povečevanja proračunskega dolga. "Vlada je povečala dolg za pet milijard evrov oziroma več kot šestdeset odstotkov, kar je rekord v evrskem območju. S tem so zadolžili še prihodnje generacije." Ob tem, je dodal, so ustvarili še dve milijardi pro-

Marko Pogačnik

računskega primanjkljaja. "Izgovarjanje na finančno krizo je pri tem le izgovor, saj je bil padec gospodarske rasti pri nas še enkrat večji kot znaša povprečje držav Evropske unije," je prepričan Pogačnik. Število brezposelnih je že preseгло sto tisoč. "Še šestdeset tisoč delovnih mest ta čas ohranjajo z intervencijskimi ukrepi, ki pa se počasi iztekajo," je opozoril Pogačnik. Obenem po njegovi oceni lahko v dobrem letu pričakujemo še skoraj petsto stečajev velikih in srednje velikih družb. Opozoril je tudi na plačilno nedisciplino, ki najbolj pesti podjetja na področju gradbeništva, trgovine in predelovalne industri-

Borut Sajovic / Foto: Tina Dokl

je. Državni proračun, še ocenjuje Pogačnik, je izrazito socialno naravnan, manj pa je usmerjen v spodbujanje razvoja in konkurenčnosti gospodarstva. Temeljni okvir minulega dveletnega obdobja je v Sloveniji in drugod po svetu postavila gospodarska kriza, pa je poudaril **Borut Sajovic** in dodal, da se ob tem zastavlja vprašanje, ali se je vlada ustrezno odzvala na izzive. "Pomemben del gospodarske stroke je prepričan, da bi lahko delovala bolje, čemur tudi sam pritrjujem. Hkrati pa je treba poudariti nekatere pomembne, obsežne in v javnosti nepriljubljene reforme, za katere minule vlade niso

imele poguma, čeprav smo vsi vedeli, da so nujne, če želimo slediti cilju višanja kakovosti življenja državljanov Slovenije," je prepričan Sajovic. Kriza je po njegovem dokazala, da Slovenija potrebuje temeljite strukturne reforme, zato si želi več odločnosti pri vodenju vlade in večjo učinkovitost pri iskanju rešitev za konkretne probleme. Zato bi se vlada, opozarja, morala temeljito posvetiti zastavljenim ciljem, ne pa da se prevečkrat ukvarja z nepomembnimi temami. V javnosti pa se pogosto tudi pozablja, je poudaril Sajovic, od kod izvirajo nekateri današnji problemi. "Če bi se v preteklosti bolj posvetili ustvarjanju kakovostnih delovnih mest, vlaganju v znanje in izobraževanje ter korenito spremenili koncept upravljanja državnega premoženja, da ne bi bil prepuščen vplivnim posameznikom, bi bila gospodarska slika Slovenije, pa tudi Gorenjske bistveno drugačna," je prepričan Sajovic. Zato si po njegovem vlada zasluži pohvalo, da si je za eno glavnih prioritet postavila pregon gospodarskega kriminala in spoštovanje načel enakosti pred zakonom, zaradi česar danes v Sloveniji ni več nedotakljivih.

Nerešeno vprašanje usklajevanja pokojnin

Po sobotnem sestanku izvršilnega odbora stranke DeSUS s premierjem Pahorjem je Karl Erjavec napovedal, da njihovi poslanci ne bodo podprli niti proračuna niti pokojninske reforme.

MATEJA RANT

Ljubljana - "Vseh pet poslancev DeSUS bo glasovalo proti predlogoma proračunov za prihodnji dve leti in proti pokojninski reformi," je po sobotnem sestanku izvršilnega odbora DeSUS s predsednikom vlade Borutom Pahorjem napovedal predsednik DeSUS **Karl Erjavec**. Vztraja-

jo namreč, da se pokojnine tako kot doslej polovično usklajujejo z rastjo plač, medtem ko vlada pristaja zgolj na četrtinsko uskladitev. Vladni predlog, poudarjajo v DeSUS-u, je vreden štirideset milijonov evrov, njihov pa bi pomenil dodatnih 82 milijonov evrov za pokojnine. Predsednik vlade **Borut Pahor** je ob tem poudaril, da

je četrtinsko usklajevanje pokojnin največ, kar je možno ponuditi, saj je to še vzdržno. Prepričan je še, da bi v primeru, če bi kratkoročno popustili zahtevam zdaj teh zdaj onih, dolgoročno državo pahnili v bankrot. Erjavec pa je poudaril, da upokojeencev ne morejo pahniti v še večjo revščino, in dodal, da pokojnine niso socialni transfer,

temveč pravica, ki temelji na vplačanih prispevkih. Zaradi napovedi, da DeSUS-ovi poslanci ne bodo podprli proračuna in pokojninske reforme, se je pojavilo tudi vprašanje, ali bo DeSUS ostal v vladi. Po Erjavčevih besedah za zdaj ne razmišljajo o odhodu iz koalicije, Pahor pa si želi, da koalicija ostane, a ne za vsako ceno.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa

Gorenjski Glas

Knjigo prejme **MILKA DOLENC** iz Kamne Gorice.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE Voščila na displayu

Bliža se praznični čas in za naročnike Gorenjskega glasa imamo prav poseben predlog. Na stavbi, kjer ima sedež Gorenjski glas, je nameščen grafični prikazovalnik. Če želite, lahko na njem objavite voščilo ali sporočite tudi kaj drugega. Premislite, in če boste želeli kaj povedati mimoidočim v Kranju, nam to sporočite na koticek@g-glas.si. Skupaj bomo pripravili objavo za predvajanje na tem displayu.

Volna

Gospe, ki pletejo copatke za novorojenčke, so potarnale, da jim je že skoraj pošla zaloga volne. Vsem, ki kakorkoli lahko pomagate in prispevate nekaj volne, sporočamo, da jo spet zbiramo na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju, vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure. Najbolj bomo veselili tanjše volne prijetnih barv.

Hiša kulture GG

Danes ob 18. uri ne pozabite priti na odprtje fotografske razstave humanitarnega značaja, ki jo je pripravila fotografinja Tina Dokl. Vabljeni, vstop prost! **D. K.**

LJUBLJANA

Ernest Petrič na čelu ustavnega sodišča

Vodenje ustavnega sodišča je minuli teden za tri leta prevzel dr. Ernest Petrič, potem ko se je v sredo iztekel mandat dosedanjemu predsedniku Jožetu Tratniku. Sodniki ustavnega sodišča so Petriča za predsednika s tajnim glasovanjem izvolili 7. oktobra. Za ustavnega sodnika je državni zbor Petriča izvolil 27. marca 2008, funkcijo pa je prevzel po prisegi 25. aprila tega leta. Ob svoji izvolitvi za predsednika ustavnega sodišča je Petrič napovedal, da bo imel pri svojem prihodnjem delu pred očmi maksimo, da je ustavno sodišče najvišji organ varstva zakonitosti in ustavnosti v državi in obenem glavni varuh človekovih pravic ter da je sodstvo kot tretja veja oblasti enakovredna drugima dvema. **M. R.**

Foto: Gorazd Kavčič

Za enajst milijonov terjatev

V družbi Predence je za 10,8 milijona evrov priznanih terjatev. V hotelskem kompleksu Drnča so zadovoljni z zasedenostjo.

MARJANA AHAČIČ

Kranj, Dvorska vas - Upraviteljica prisilne poravnave **Marija Zimšek** je v začetku novembra na okrožno sodišče v Kranju vložila dopolnjen seznam preizkušenih terjatev do podjetja Predence, lastnika hotelskega kompleksa Drnča v Dvorski vasi. Na seznamu je za 10,8 milijona evrov priznanih terjatev upnikov. Končni seznam vseh bo po odločitvi sodišča verjetno objavljen že do konca novembra, ko bodo upniki tudi pozvani h glasovanju o prisilni poravnavi. Kot je še povedala Zimškova, je dolжник v osnovnem načrtu finančnega prestrukturiranja ob začetku prisilne poravnave upnikom ponudil 20-odstotno poplačilo dolgov; še do konca novembra ima možnost finančni načrt dopolniti in upnikom ponuditi boljše pogoje. Postopek prisilne poravnave nad družbo Predence je stekel konec letošnjega julija, kmalu potem, ko so podjetje, ki je bilo prav zaradi Drnče v

Hotelski kompleks Drnča v Dvorski vasi je od junija v postopku prisilne poravnave. Hotel normalno obratuje, večina gostov je s področja t. i. poslovnega turizma. / Foto: Gorazd Kavčič

hudih likvidnostnih težavah, od Izolacije Kepic z željo po njegovi sanaciji prevzeli nekateri največji upniki. Takrat je vodenje podjetja prevzel Mihael Živec, katerega podjetje Neodom iz Novega mesta je največji upnik podjetja Predence. Kot je takrat povedal Živec, je njegov osnovni cilj v postopku prisilne poravnave poplačati upnike v čim višjem deležu in zagoto-

viti nadaljnji obstoj in razvoj Hotela Drnča. Zaposleni v Drnči so optimistični. "Odkar je stekel postopek prisilne poravnave, prejemamo redne plače in normalno plačujemo račune. Hotel je solidno zaseden, kar si štejemo za uspeh, sploh ob dejstvu, da so celo nekateri hoteli v turističnih središčih v tem času zaprti. Večina gostov je s tako imenovanega

področja poslovnega turizma - v hotelu zdaj gostimo predvsem seminarje in konference - dobro obiskan je wellness, med najbolj uspešnimi programi pa so prav gotovo poročna slavlja. Teh smo imeli letos kar 18, termini za prihodnje leto pa so že sedaj zelo zasedeni," je zadovoljna vodja marketinga **Helena Volčič**, ki je v Drnči zaposlena že vse od odprtja hotela.

doma Jesenice, med ukrepe pa prišel: "Opravili smo posebno razkuževanje vseh zobozdravstvenih stolov, 23. septembra smo zagnali tudi klordioksidno črpalko, ki uničuje bakterije." Tudi Zdravstveni inšpektorat bo zavezancem izdal odločbe, na podlagi katerih bodo morali izvesti ukrepe za zagotovitev zdravstveno ustrezne pitne vode in s tem odpravo ugotovljenega stanja, v nasprotnem primeru kršitelji tvegajo globo: za pravno osebo od 1500 do 2086 evrov, za odgovorno osebo od 208 do 500 evrov.

Legionelozo povzroča bakterija legionela, pri težji obliki bolezni človek dobi pljučnico. Legionele iz naravnega okolja zaidejo v vodne sisteme, najboljše se razmnožujejo v topli vodi. Običajna pot okužbe je vdihavanje zraka z drobnimi kapljicami vode, posebno nevarni so aerosoli.

vzorcev je bila legionela najdena v številu, ki so ga izvajalci analiz ocenili kot nizko tveganje za okužbo, v nekaj vzorcih pa so ugotovili srednje oziroma visoko tveganje za okužbo z legionelo - na Gorenjskem na Jesenicah. "V Zdravstvenem domu Jesenice je bila doslej na vzetih vzorcih potrjena presežena vrednost prisotnosti bakterije legionele v dveh zobozdravniških stolih. Problematični so predvsem tisti stoli, ki so manjkrat v uporabi. Zelo se trudimo, da bi z ukrepi to odpravili," je povedal **Saša Letonja**, dr. med., direktor Zdravstvenega

Saša Letonja, dr. med.

sotnost legionele so ugotovili v 57 vzorcih vode. Pri večini na legionelo pozitivnih

Legionela v dveh stolih

V rezultatih analiz vzorcev vode, vzetih v zobozdravniških stolih, je potrjena presežena vrednost prisotnosti bakterije legionele v dveh stolih v Zdravstvenem domu Jesenice.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana, Jesenice - Zdravstvena inšpekcija je v okviru rednega inšpekcijskega nadzora vzela vzorce vode v zobozdravniških stolih pri zasebnih izvajalcih zobozdravstvene dejavnosti in v ordinacijah javne zdravstvene mreže. Vzorce vode so odvzeli v 475 ambulantah po vsej Sloveniji, od tega v Območni enoti Kranj v sedemdesetih. Iz zobozdravniških stolov so odvzeli vodo, ki med delom zobozdravnika prek turbine teče oziroma prši pacientu v usta. Slaba polovica rezultatov analiz (234) je že znana, pri-

Konec sobotnega dela upravnih enot

S prvim januarjem 2011 bo ministrstvo za javno upravo ukinilo sobotno delo upravnih enot.

URŠA PETERNEL

Kranj - Za vseh 58 upravnih enot po Sloveniji, med njimi tudi za gorenjske, je vsaka prva sobota v mesecu še vedno delovna. Stranke lahko na ta dan med osmo in dvanajsto uro opravijo nekatere nujne upravne storitve,

časnega in stalnega prebivališča, ter overitve. Na ministrstvu za javno upravo so vsa tri leta od uvedbe sobotnega dela upravnih enot natančno spremljali podatke o številu strank ob sobotah. To se je iz leta v leto zmanjševalo, skladno s tem so zmanjševali tudi število

Na večjih upravnih enotah je ob sobotah en zaposleni v povprečju sprejel po osem strank, kar je dve na uro. Na manjših upravnih enotah pa se je zgodilo, da so v soboto imeli tudi le po eno stranko ...

endar pa je, kot kažejo podatki, obisk ob sobotah dokaj slab. Nekaj več strank ob sobotah imajo v večjih upravnih enotah, med njimi tudi v Upravni enoti Kranj, kjer so lani v celem letu ob sobotah našteali 653 strank, kar je približno 55 na delovno soboto. Na manjših upravnih enotah pa je sobotni obisk bistveno slabši, Upravno enoto Jesenice je letos ob sobotah obiskalo v povprečju le po devet strank. "Izjema je bil samo september, ko je bilo strank precej več zaradi overjanja podpisov v zvezi z ustanavljanjem nove politične stranke Narcisa," je povedala načelnica **Alenka Burnik**. Ob sobotah stranke najpogosteje urejajo upravno-notranje zadeve, denimo prijavo in odjavo za-

zaposlenih, ki še delajo ob sobotah, ter nabor storitev, ki jih stranke lahko opravijo na ta dan. Na osnovi analize obiska in stroškov dela (letno državo sobotno delo upravnih enot stane okrog 119 tisoč evrov) ter na osnovi mnenj načelnikov upravnih enot so zdaj pripravili predlog odločitve, da bodo s 1. januarjem 2011 sobotno delo upravnih enot ukinili, nam je povedal **Miran Koren** z ministrstva za javno upravo. Okenca upravnih enot bodo torej odprta le še eno soboto, to je v soboto, 4. decembra. Z ukinitvijo sobotnega dela se bodo upravne enote pridružile davčnim uradom, centrom za socialno delo in zavodu za zaposlovanje, kjer ob sobotah nimajo uradnih ur.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič,
Urša Peternel, Mateja Rant, Stojan Saje, Vilma Stanovnik, Simon Šubic,
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, Štefan Žargi;
stalni sodelavci:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Matjaž Gregorič, Ana Hartman, Jože Košnjek,
Milena Miklavčič, Miha Naglič, Jasna Paladin, Ana Volčjak

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IllovarStritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

LEKTORICA
Marjeta Volžič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sredo od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog / Tisk: STYRIA Print Holding GmbH, St. Veit/Glan (Št. Vid na Glini), Avstrija / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,50 EUR, letna naročnina: 140,40 EUR; Redni plačniki imajo 10 % popusta, polletni 20% popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 8,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/ 201 42 48.

Obisk tujih strokovnjakov

STOJAN SAJE

Tržič - Ljudska univerza Tržič gosti strokovnjake iz osmih evropskih držav, ki se ukvarjajo z izobraževanjem ljudi s posebnimi potrebami. Kot je povedala direktorica **Metka Knific**, bo študij-

ski obisk posvečen koristim vseživljenjskega učenja za odrasle in starejše s posebnimi potrebami. Pripravili so obsežen program predavanj, delavnic in diskusij, prikazali pa bodo tudi dobre prakse pri delu in izmenjali izkušnje s sorodnimi insti-

tucijami. Danes ob 14. uri bo v hotelu Marinšek v Naklem udeležencem govorila državna sekretarka na Ministrstvu za šolstvo in šport **Alenka Kovšca**. Nato bodo obiskali Dom slepih, slabovidnih in starejših v Škofji Loki. Jutri dopoldne si bodo

ogledali Varstveno delovni center Tržič in se srečali z županom Občine Tržič. Popoldne bo strokovni posvet na Ljudski univerzi Tržič, po njem pa obisk Bleda. V četrtek dopoldne bodo po predavanju odšli v Radovljico, kjer si bodo ogledali Varstveno delovni center in bivanjsko enoto. Srečanje bodo sklenili z večerno slovesnostjo v Naklem.

Nadaljevali bodo začeto

Na ustanovni seji škofjeloškega občinskega sveta so potrdili mandate izvoljenim svetnikom in se seznanili z izvolitvijo Mihe Ješeta za župana.

MATEJA RANT

Škofja Loka - Na rednih volitvah župana, članov občinskega sveta in članov svetov krajevnih skupnosti 10. oktobra je imelo na območju občine Škofja Loka pravico glasovati 18197 volivcev, volitev pa se jih je udeležilo 10.212 oziroma 56,13 odstotka. V drugem krogu volitev župana je bila volilna udeležba še nekoliko nižja, in sicer 54,44-odstotna, saj so svoj glas oddali 9904 volivci.

Na seji so se člani sveta seznanili tudi z izvolitvijo Mihe Ješeta za župana, zaradi česar mu je prenehala funkcija občinskega svetnika. Namesto njega bo v občinskem svetu sedela naslednja z liste Miha Ješe in prijatelji Loke Petra Podlogar Ple-

stenjak. Novi župan **Miha Ješe** je ob prisegi poudaril, da si bo z vsemi močmi prizadeval za blaginjo občine Škofja Loka in dobrobit občanov. "Prejšnji župan je zapustil lepo zapuščino, zato bom skušal nadaljevati njegovo delo," je dejal Miha Ješe in dodal, da računa tako na podporo občinskega sveta kot občanov, ki naj bi s svojimi pripombami sooblikovali občinsko politiko. Na seji so imenovali tudi 13-člansko komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, ki jo sestavljajo Marko Murn, Marija Bratuž, Tine Radinja, Anton Peršin, Milenko Zihherl, Robert Strah, Matej Demšar, Jože Galof, Katja Galof, Klemen Štibelj, Janez Radelj, Zorica Škorc in Mirjam Jan Blažič.

Novi župan Miha Ješe (levo) je župansko verigo prejel iz rok najstarejšega svetnika Janeza Radlja.

TRŽIČ

Smučarska oprema ceneje

Po gorenjskih krajih te dni potekajo sejmi zimske športne opreme. V Trzinu ga je minuli vikend organiziral Klub učiteljev in trenerjev smučanja. Kot je povedal predsednik **Zdravko Križaj**, je vedno dovolj zanimanja za prodajo in nakup rabljene opreme. Imajo do 15 odstotkov nižje cene kot v Kranju, kar je primerno za tržiške razmere. Lastnike zamenjajo alpske in tekaške smuči, snežne deske, čevlji, čelade, palice, drsalke in konfekcija. Od nove opreme so imeli le smuči za otroke. Pri organizaciji je sodelovalo prek trideset članov. **S. S.**

V šenčurski enoti že tkejo

Varstveno delovni center Kranj je ob desetletnici v vseh svojih enotah pripravil dobro obiskan teden odprtih vrat.

SUZANA P. KOVAČIČ

Šenčur - Varstveno delovni center (VDC) Kranj je imel v vseh svojih šestih enotah teden odprtih vrat, ki so ga sklenili včeraj v bivalni enoti v Škofji Loki. "Letos, ko praznujemo desetletnico, smo iskali način, s katerim bi boljše predstavili zunanji javnosti vse tiste vsebine, ki potekajo v naši hiši, ne samo v okviru osnovne dejavnosti, ki jo po zakonu izvajamo, ampak tudi tistih vsebin, ki so namenjene dvigu kakovosti življenja," je povedala **Mirjana Česen**, direktorica VDC Kranj.

V sredo smo obiskali najmlajšo enoto, ki so jo odprli pred dvema mesecema na Delavski cesti 24 v Šenčurju. "V najemu imamo 440 kvadratnih metrov površine v poslovni stavbi, prostori so svetli, sodobni in kar je za nas pomembna novost, gre za prvo našo lokacijo, na kateri so tudi drugi najemniki, na katere se moramo ozirati," je povedala Česnova in dodala, da imajo prizadevanja za odprte enote v Šenčurju že dolgo brado: "Kar pet let je trajalo, da smo se

Obiskovalci so si v najmlajši enoti VDC Kranj v Šenčurju z zanimanjem ogledali darilni program. / Foto: Tina Dokl

septembra lahko vselili. Ker moramo prostore še opremiti, je v enoti trenutno petnajst uporabnikov, kapacitete pa je za trideset uporabnikov (in varstveno skupino). Za varstveno skupino imamo dobro urejen dostop po klančini. Vključitev novih uporabnikov in oprema prostorov bosta potekala usklajeno, čim bomo dobili potrjen investicijski dokument, bomo začeli opremljati." Najemnino v znesku slabih štiri tisoč evrov na mesec v celoti krije ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

V enoti Šenčur se bodo prednostno usmerili na tkanje, slikanje na steklo in na program voščilnic, kar so že prikazali na tednu odprtih vrat. "Hčerka Anita je prišla v enoto Šenčur iz Osnovne šole Helene Puhar Kranj. Že od prej je poznala veliko varovancev in se ji ni bilo težko vključiti. Tukaj ji je izredno všeč in če se ona dobro počuti, se tudi midva. Tudi zaposleni so prijazni in strokovni," sta povedala starša **Zvonka in Štefan Zidar**. Kar je še izrednega pomena za uporabnike v enotah VDC Kranj, približno leto dni

imajo zaposleno fizioterapevko. "Ker je to bolj izjema, kot pravilo, si prizadevamo, da bi to področje sistemsko bolj uredili," je povedala direktorica VDC Kranj.

V enotah VDC Kranj (Kranj, Škofja Loka, Mavrica Kranj, Trzin, Šenčur) izvajajo dnevno socialnovarstveno storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji, dejavnost pa so marca letos razširili še z institucionalnim varstvom (bivalno enoto) odraslih oseb z motnjami v telesnem in duševnem razvoju v Škofji Loki. "Trenutno imamo v vseh enotah skupaj 146 uporabnikov, v dveh letih smo postali še enkrat večji zavod. Na listi čakajočih jih je ta hip 27," je še dejala Mirjana Česen. Teden odprtih vrat je bil res odlična priložnost, da pokažejo, kaj znajo; v enoti Škofja Loka so se obiskovalci navdušili nad jogo, v Mavrici so zaigrali igrice Nočemo postati dinosavri, v Kranju so bile gospodinjska, glasbena, lektarska delavnica, v Trzinu tudi delavnica z glino, pa prikaz fizioterapevtske obravnave ... in vsega sploh nismo našli.

Domovi, ki so v ponos kraju

Turistično društvo Naklo je podelilo priznanja za urejenost hiš in vrtov. Izbrali dvajset nagrajencev v štirih kategorijah.

STOJAN SAJE

Naklo - Po krajšem premoru je Turistično društvo Naklo spet ocenjevalo urejenost domov v kraju in okolici. Neodvisna komisija Biotehniškega centra Naklo je imela težko delo pri izboru nagrajencev. Mnogi prebivalci so se namreč trudili za lep izgled hiš in vrtov, s tem pa so polepšali tudi domači kraj.

Na prireditvi Najlepše doma, ki je bila 11. novembra v domu Janeza Filipiča v Naklem, je pohvalil prizadevnost občanov župan občine Naklo **Marko Mravlja**. Dobitnikom priznanj je čestital tudi predsednik TD Naklo **Aleš Kokalj**. Skupaj sta podelila dvajset priznanj in daril. V kategoriji Gorenjski nagelj sta bili nagrajeni družini **Kleindienst** in **Korenčan** iz Naklega. Najlepše balkone so imele družine **Ažman**, **Konjar**, **Križaj**, **Lunar**, **Pestar** in **Šokčević** iz Naklega, družina **Drinovec** z Okroglega ter družini **Grašič** in **Trampuž** iz

Dobitniki priznanj za urejene domove s predsednikom TD Naklo in županom

Strahinja. Najlepši vrtovi krasijo hiše družin **Černilec** in **Pavlin** v Naklem, družine **KSI** v Naklem, družine **Okorn** v Strahinju ter družin **Erzar-Brolj** in **Šmid** na Cegelnici. Za najlepšo celostno ureditev so priznanja dobili družini **Artač** in **Burja** iz Naklega ter **Zveza slepih in slabovidnih Slovenije** na Okroglem. **Vojko** in **Jana Artač** sta povedala, da imata okrog stare hiše skoraj štiri tisoč kvadratnih metrov vrta z angleško trato, okras-

nim grmičevjem in drevjem. Ves prosti čas namenita urejanju vrta. Priznanje bo motiv za ohranitev urejenosti. **Iva Križaj** je priznala, da je vesela ponovnega priznanja. Rada ima rože in red na vrtu. Na gredicah ima vedno rdeče kane, balkone pa krasijo bršlinke. S cvetjem se ukvarja sama in se pri tem najbolj sprosti. **Anton Korenčan** je dejal, da sta z ženo **Vero** že dobila priznanje za najlepšo hišo. Tokrat so opazili njihove

gorenjske nageljne, ki jih imajo na oknih in dvorišču.

Organizatorji so prireditev popestrili s kulturnim programom. Nastopili so plesalci in godci folklorne skupine Društva upokojencev Naklo, ansambel Savica ter pevec **Milan Potočnik** in **Cirila Bukovnik**, harmonikarji iz BC Naklo in harmonikar **Jan Zadnikar**, pevski kvintet Vedrina, kitarist in pevec **Hervin Jakončič**, glasbena skupina Planika in orkester harmonikarjev.

KOMUNALA RADOVLJICA, d. o. o.,
Ljubljanska c. 27
4240 RADOVLJICA

razpisuje prosto delovno mesto:

STROKOVNI SODELAVEC ZA PRIPRAVO DEL IN PROJEKTNE DOKUMENTACIJE (m/ž)

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- VI. stopnja strokovne izobrazbe ustrezne tehnične smeri (gradbena),
- najmanj 2 leti delovnih izkušenj,
- vozniško dovoljenje kategorije B,
- uporabniško znanje računalništva.

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje, naj pisne prijave z dokazili pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Komunala Radovljica, d. o. o., Ljubljanska c. 27, 4240 Radovljica, z oznako: **"Prijava na razpis"**

Po petdesetem spet iščejo delo

Je država slaba lastnica?

Gorenjska izstopa po deležu iskalcev zaposlitve, ki so stari več kot petdeset let, tako zanje kot vse druge, ki iščejo in ponujajo zaposlitev, pa so na Zavodu za zaposlovanje Območne službe Kranj pripravili dan odprtih vrat.

VILMA STANOVNIK

Kranj - Kje dobiti pravi nasvet, kako se prijaviti v evidenco brezposelnih, kako do denarnega nadomestila, kaj je zaposlitveni načrt, kakšni so ukrepi aktivne politike zaposlovanja in še marsikaj so lahko izvedeli udeleženci tako imenovanega dneva odprtih vrat Zavoda za zaposlovanje, ki so ga na Območni službi Kranj pripravili minuli četrtek. Kot je povedala direktorica **Dragica Ribnikar**, so se za ta način predstavitve odločili prvič, njihov namen pa je bil, da predstavijo najrazličnejše storitve, ki jih ponujajo tako brezposelnim osebam kot iskalcem zaposlitve, delodajalcem in drugim uporabnikom, od šolarjev naprej.

"Območna služba Kranj je ena izmed dvanajstih v Sloveniji in pokriva gorenjsko regijo. Delujemo na Jesenicah, v Radovljici, Škofji Loki, Trzinu in Kraju. Vodimo tudi statistične podatke o registriranih brezposelnih osebah, to je tistih, ki se prijavijo v evidenco brezposelnih oseb. Po zadnjih podatkih je bilo konec oktobra registriranih 7534 brezposelnih, kar pomeni, da delež brezposelnih v regiji znaša

Ob dnevu odprtih vrat so pri kranjski območni službi Zavoda za zaposlovanje pripravili enajst različnih dogodkov. / Foto: Gorazd Kavčič

7,3 odstotka. Če pogledamo gibanje brezposelnosti na Gorenjskem, ugotovimo, da se je število brezposelnih zniževalo do leta 2008, od takrat naprej pa je začela brezposelnost naraščati in narašča vse do danes," je povedala **Saša Terplan**, ki na kranjskem Zavodu za zaposlovanje opravlja delo analitika in skrbi za statistično

vođenje podatkov. "Kljub podatkom o naraščanju brezposelnosti opažamo, da je letos začelo naraščati število prostih delovnih mest, saj so delodajalci prijavi več kot deset tisoč šeststo prostih delovnih mest, zaposlilo pa se je več kot sedem tisoč sto oseb. Žal je ponudba delovnih mest velikokrat neusklajena s ponudbo brez-

poselnih, ki so v evidenci," je tudi povedala Saša Terplan in postregla še z nekaj zanimivimi primerjalnimi podatki. Tako Gorenjska izrazito odstopa z visokim deležem brezposelnih, ki so stari nad petdeset let, je pa prav na Gorenjskem najmanjši delež iskalcev prve zaposlitve, starih do 26 let, in delež dolgotrajno brezposelnih.

Združenje bank Slovenije je v petek na Brdu pripravilo Dneve slovenskih bančnikov, na katerih so razpravljali tudi o vplivu lastnikov in regulatorja na upravljanje bank.

CVETO ZAPLOTNIK

Predoslje - Kot je dejal guverner Banke Slovenije **Marko Kranjec**, so banke v Sloveniji sicer stabilne, vendar pa v Banki Slovenije niso zadovoljni z odnosom države do bank v večinski državni lasti. Pri tem je izpostavil primer banke, ki je sicer ni imenoval, a je očitno mislil na NLB, v kateri je nastal pravni in vsebinski problem, ker je nadzorni svet sprejel eno strategijo banke, nato pa je država kot večina lastnica pripravila novo, ki je v nasprotju s tisto, ki jo je sprejel predstavnik države v nadzornem svetu. Vladna strategija pa naj bi bila po oceni guvernerja čudakaška. Minister za razvoj in evropske zadeve **Mitja Gaspari** je dejal, da se mora država izkazati enako dober lastnik kot zasebni, če hoče še naprej imeti pomembno vlogo v bančnem

sistemu. Kriza je pokazala, da se morajo banke, ki niso del mednarodne skupine, osredotočiti na osnovno dejavnost in pri tem še zlasti spodbujati domače varčevanje. **Franjo Štiblar** s Pravne fakultete je na podlagi podatkov za obdobje 2002-2008 ugotavljal, da so slovenske banke v tuji lasti manj učinkovite (nižja donosnost kapitala, nižja kapitalska ustreznost, višji stroški ...) od tistih v domači lasti, s tem pa je izzval precejšnjo polemiko, v kateri so predstavniki bank v tuji lasti dokazovali, da podatki izkrivljajo podobo bančnega sistema in ne upoštevajo dogajanj po letu 2008. Dobrički bank so se v krizi občutno zmanjšali, v Skupini NLB bodo po oceni predsednika uprave **Boža Jašoviča** zaradi slabitev in rezervacij imeli ob koncu letošnjega leta sto oz. največ 120 milijonov evrov izgube.

LJUBLJANA

Banke izplačale strankam štiri milijone evrov

Kot je znano, so Nova Ljubljanska banka (NLB), Nova KBM, Banka Celje in Abanka Vipava na isti dan, 26. februarja 2006, uvedle nadomestilo za dvig gotovine na bankomatih drugih bank v enakem znesku 80 tolarjev oz. 33 centov, kar je urad za varstvo konkurence štel za nezakonito kartelno dogajanje in jim izdal odločbo, ki je letos postala pravnomočna. Banka Slovenije je prejšnji teden javnosti predstavila podatke, da so omenjene banke 728.512 strankam morale vrniti 2,7 milijona provizije in še nekaj več kot 1,2 milijona evrov zamudnih obresti, skupno torej dobrih 3,9 milijona evrov. V Banki Slovenije soglašajo, da je vsakršno nelojalno konkurenco treba sankcionirati in povrniti škodo vsem oškodovanim, hkrati pa poudarjajo, da niso pristojni za nadzor nad izvajanjem pravil konkurence in kaznovanjem kršitev. **C. Z.**

LJUBLJANA

Priznanja za opremo tudi za gorenjska podjetja

V nedeljo se je v Ljubljani končal 21. sejem pohištva - Ambient Ljubljana, na katerem se je z notranjo opremo predstavilo 309 podjetij iz 25 držav. Gospodarsko razstavišče je po izboru posebne mednarodne komisije nagradilo deset izdelkov in sistemskih rešitev, ki najbolj združujejo inovativni pristop ter funkcionalno, tehnološko in likovno kakovost. Škofjeloška Odeja je prejela nagradi za kolekcijo Illusion avtorice Andreje Cegnar in za igralne podloge Zoo avtorice Lili Panjtar, LIP Radomlje za otroško posteljico Dreamy avtorjev Asta Dvornika in Gregorja Zupana, Trgodom No.1 iz Zapuž za recesijsko zibko avtorja Klemena Rodmana in Mizarstvo Urbanija iz Mengša za urbano kuhinjo avtorjev Lene in Tomaža Krušca. **C. Z.**

Mercator posluje z dobičkom

Skupina Mercator je v letošnjih prvih devetih mesecih ustvarila 28 milijonov evrov čistega dobička oz. dobrih deset milijonov evrov več kot v enakem lanskem obdobju.

CVETO ZAPLOTNIK

Ljubljana - Skupina Mercator tudi v kriznih časih dobro posluje, saj je v letošnjih prvih devetih mesecih v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečala tako prihodek kot dobiček. Letos je s prodajo ustvarila 2039 milijonov evrov prihodkov, lani v enakem obdobju 1966 milijonov. Čisti dobiček je letos znašal nekaj manj kot 28 milijonov evrov, do konca leta naj bi presegel trideset milijonov, lani pa ga je bilo v prvih treh četrtinah leta manj kot 18 milijonov. Za naložbe so letos do konca septembra namenili nekaj manj kot 65 milijonov evrov, od tega dobrih 46 milijonov evrov za gradnje, nakupe, dokončanje in opremljanje nakupovalnih centrov in samostojnih prodajaln. Nekaj manj

kot 28 milijonov evrov so investirali na slovenskem trgu, približno 37 milijonov pa na Hrvaškem, v Srbiji, Bosni in Hercegovini, Črni gori, Bol-

ske aktivnosti, vendar na trgu še ni zaznati optimizma. Na njihovo poslovanje še vedno vplivajo padec kupne moči prebivalstva, zmanj-

Enotni tečaj Mercatorjeve delnice je letos precej nihal in se je v prvih devetih mesecih gibal od 132,70 do 170,69 evra. Med desetimi največjimi lastniki je tudi Gorenjska banka s 3,8-odstotnim deležem.

gariji in Albaniji. Največjo pridobitev predstavlja dolgoročni najem šestnajstih Cash&Carry trgovin Getro in istoimenskega distribucijskega centra na Hrvaškem ter dolgoročni najem 77 prodajaln družb Pantomarket in Plus Commerce v Črni gori. Kot ugotavljajo v Mercatorju, v drugem letošnjem četrtletju v večini držav jugovzhodne Evrope ne beležijo več zmanjševanja gospodar-

ševanje vrednosti srbskega dinarja in povečevanje plačilne nediscipline. Ocenjujejo, da se je finančna moč potrošnikov v Sloveniji letos še zmanjšala in da bo kriza trajno vplivala na njihove nakupovalne navade. Potrošniki so najprej zmanjšali izdatke za počitnice, oblačila, obutev ter za večje nakupe (avtomobile, stanovanja), nato pa so jih začeli zmanjševati tudi za hrano in pijačo.

LJUBLJANA

Nagrada netko

Združenje za informatiko in telekomunikacije pri Gospodarski zbornici Slovenije je v sodelovanju z ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo podelilo nagrade netko za najboljše poslovne in upravne spletne strani v Sloveniji. V kategoriji Inovativna raba socialnih medijev je nagrado prejelo podjetje Mimovrste za spletno stran www.facebook.com/mimovrste, njihovo spletno stran www.mimovrste.com pa so razglasili tudi za zmagovalko ljudstva. **C. Z.**

MASAŽNI SALON MAISTROV TRG

Nadaljevanje od 5. novembra 2010

ZOŽITEV LEDVENEGA KANALA

Lumbalna stenoza je zožitev hrbteničnega kanala v ledveni hrbtenici, ki se lahko pojavi na enem ali več mestih. Najpogostejši simptom je bolečina v križu in nogah, ki navadno ni tako močna kot pri herniji diska, na začetku bolezn pa le redko izžareva v spodnje ude. Če je bolečina razširjena v zadnjico in trtico, je prisotna tako pri hoji kot pri stoji. Med simptome lumbalne stenoze spadata tudi odsotnost refleksov in oslabela mišična moč (najpogostejše oslabelost giba stopala navzgor). Z napredovanjem bolezni se bolečine širijo tudi v kolena in stopala. Hoja pri zožitvi hrbteničnega kanala še okrepi simptome, medtem ko se med sedenjem ali ležanjem ter nagibanjem telesa naprej bolečina omili.

MASAŽNI SALON MAISTROV TRG, Maistrov trg 7, Kranj.
GSM .: 031-798-732 in 040-589-330, www.masiranje.net

DARILNI BON

KUPON - IZREŽI
Z izrežanim kuponom vam pri prvem obisku na izbrano masažo.

NOGOMETNE NOVICE

Zmagi Triglava Gorenjske in Domžal

V soboto in nedeljo je bil odigran 17. krog v prvi državni nogometni ligi. Oba predstavnika Gorenjske, Domžale in Triglav Gorenjska, sta v tem krogu tekmi igrala kot gostitelja in obema je uspelo iztržiti vse tri točke, kolikor jih dobi zmagovalec. V nedeljo so prvo tekmo igrali nogometaši iz Kranja in na svojem domačem igrišču po odlični igri Uroša Smoleja in z zadetkoma Dejana Burgarja v 35. in 51. minuti premagali nogometaše Hit Gorice z 2 : 0. Le tri ure kasneje pa so do zmage prišli še nogometaši Domžal, ki so na svojem igrišču v Domžalah z zadetkoma Pekiča v 21. in Derveniška v 76. minuti premagali ljubljansko Olimpijo z 2 : 1. Domžale ostajajo s 35 osvojenimi točkami na drugem mestu, Triglav Gorenjska, ki je zbral 20 točk, pa se je povzpел na trenutno šesto mesto.

Garmin Šenčur in Roltek Dob na dnu tekmovalne lestvice

S 15. krogom se je končal jesenski del tekmovanja v drugi slovenski ligi. Oba Gorenjska predstavnika, Garmin Šenčur in Roltek Dob, sta tokrat gostovala. Garmin Šenčur je igral v Slovenskih Konjicah pri Dravinji Kostroj, Roltek Dob pa v Krškem. Nogometaši Šenčurja so se v Slovenskih Konjicah dobro upirali favoriziranim domačim nogometašem, kljub temu pa doživeli poraz. Zadelek so prejeli v sodniškem podaljšku in izgubil z 0 : 1. Roltek Dob je pri Krškem iztržil točko, saj se je srečanje končalo brez zadetkov z 0 : 0. Garmin Šenčur bo prezimil na osmem mestu s šestnajstimi točkami, kolikor jih ima tudi Roltek Dob na devetem mestu.

Kalcer Radomlje in Kranj bosta prezimila na vrhu

Tekmovanje v jesenskem delu so končali tudi nogometaši v tretji slovenski ligi, v kateri je kar pet predstavnikov Gorenjske. Vodilna Kalcer Radomlje in Kranj ter Kamnik so v 13. krogu gostovali, kot domačina pa sta igrala Sava Kranj in Naklo klub zmagovalcev. Tokratno dobro igro in uspeh klubov iz Gorenjske sta potrdila le kluba iz kamniškega dela. Kalcer Radomlje je zmagal na gostovanju v Ivančni Gorici, kjer so domači Livar premagali s 3 : 1, Kamnik pa je bil boljši v Ankaranu, kjer je premagal Adrio Miren z 2 : 0. Slabše pa so jo odnesli klubi z območja Kranja. Kranj je doživel visok poraz na gostovanju. Nogometaši Brda so jih premagali s 4 : 0. Sava Kranj je morala na domačem igrišču z rezultatom 0 : 2 priznati premoč Krke, Naklu klubu zmagovalcev pa ni uspelo premagati Portoroža Pirana, ki je v Naklem slavil zmago z 2 : 3. Kalcer Radomlje ostaja na prvem mestu s 30 točkami, štiri manj ima Kranj na drugem mestu, Kamnik je peti s 24 točkami, Sava Kranj je s štirimi točkami predzadnja, trinajsta, na zadnjem, štirinajstem mestu, pa je Naklo klub zmagovalcev brez osvojene točke. **J. M.**

Naši risi trikrat poraženi

Slovenska hokejska reprezentanca, ki jo spomladi čaka nastop na svetovnem prvenstvu elitne skupine, se je minuli konec tedna udeležila prvega pripravljalnega turnirja v novi sezoni. V Belorusiji se je pomerila z ekipami Norveške, Belorusije in Danske. Naši risi so edino točko iztržili na tekmi proti Danski, ki so jo po kazenskih strelah izgubili s 3 : 2. Z Norvežani so izgubili s 3 : 1, z Belorusi pa z 2 : 8. Prvo mesto na turnirju so osvojili Danci, naši pa so bili zadnji. **V. S.**

Odličen čas Kosmača na maratonu v Torinu

Slovenski maratonci so v nedeljo odlično nastopili na maratonu v Torinu. Najboljši je bil Tone Kosmač, maratonec iz Hotavelj v Poljanski dolini, ki je končal na 11. mestu s časom 2:17,48. To je njegov osebni rekord, ki ga je izboljšal tudi Dolenjec Primož Kobe. Za Kosmačem je tokrat zaostal za devet sekund. Z njunim časom je bil zelo zadovoljen tudi trener Roman Kejžar, ki je svoj osebni rekord 2:11,50 pred dobrimi desetimi leti postavil prav na maratonu v Torinu. Z izjemo Kejžarja takšnih rezultatov v maratonu slovenski atleti niso dosegli že vrsto let. **M. B.**

Fabjanova potrdila dobro formo

Konec tedna bodo s tekmami svetovnega pokala začeli tekači na smučeh. Za uvod so nastopili na FIS tekmah v Skandinaviji, kjer je poleg Petre Majdič, slednja je tekmovala v Muoniu na Finskem, odlično pripravljenost potrdila tudi Besničanka Vesna Fabjan. Slednja je tekmovala v Beitestolenu na Norveškem. V sprintu v drsalni tehniki je bila druga, za Norvežanko Maiken Caspersen Falla. Napredek pa je pokazala tudi na razdalji. Na 10 km v klasični tehniki je bila sedemnajsta. **M. B.**

Pogovor po koncu sezone svetovnega pokala v športnem plezanju: Natalija Gros, Maja Vidmar in Klemen Bečan, trije gorenjski finalisti na zadnji tekmi v Kranju.

MAJA BERTONCELJ

Kranj - Na zadnji letošnji tekmi svetovnega pokala v športnem plezanju v Kranju so se v finale uvrstili trije gorenjski plezalci: Škofjeločanki Natalija Gros in Maja Vidmar ter Tržičan Klemen Bečan. V pogovoru so povedali več o letošnji sezoni in o načrtih za prihodnjo.

Kako ste zadovoljni z rezultatom na domači tekmi v Kranju?

Natalija: "Nisem najbolj zadovoljna, sem pa v plezanju ob takšni podpori občinstva zelo uživala. Predvsem sem zadovoljna s plezanjem, z mirnostjo in odločnostjo, ki sem jo pokazala v kvalifikacijah in v polfinalu, kar mi na prvih tekmah ni uspelo. Ne glede na vse z nasmehom končujem sezono."

Maja: "S plezanjem sem zadovoljna do mesta, kjer sem padla. Imela sem dober občutek in če bi šla tam pravilno, vem, da bi šlo višje."

Klemen: "S finalnim plezanjem sem zadovoljen. Delal sem malenkostne napakice, smer ni dopuščala, da bi se potem lahko spočil, tako da ni šlo več naprej. Osmo mesto sicer ni to, kar vedno pričakujem, a bo v redu."

Ocena letošnje sezone?

Natalija: "Z letošnjo sezono sem, kljub morda malce slabšim rezultatom, zelo zadovoljna. V nobeni sezoni se še nisem toliko naučila, dobila toliko izkušenj, finih občutkov na steni. Z dobrimi občutki sedaj

Foto: Gorazd Kavčič

Klemen Bečan je bil edini Slovenec v moškem finalu.

nadaljujem naprej v naslednjo sezono."

Maja: "S sezono nisem zadovoljna. Imela sem visoke cilje, a ni šlo. Pa drugo leto."

Klemen: "Začelo se je dobro. Tekme so si sledile, kar me je kar utrudilo. Poleg tega sem imel še druge obveznosti, kot na primer nakup stanovanja, tako da ni bilo toliko časa za trening. Proti koncu sezone v balvanskem plezanju se je znova malce umirilo, naredil sem nekaj dobrih treningov in forma je šla navzgor. Na prvo tekmo v težavnosti sem zaradi sezone v balvanskem plezanju prišel ne pripravljen. Težko je, če pol

leta plezaš samo kratke smeri. Proti koncu sezone mi je šlo tudi v težavnosti že bolje."

Klemen, blizu so vam mladi slovenski plezalci.

"To se mi zdi super. Komaj sem čakal, da pridejo naši mlajši tekmovalci. V coni je bolj zanimivo, lažje je, ker si lahko skupaj ogledujemo smeri."

V prihodnji sezoni bo tekem svetovnega pokala precej več kot letos. Vam to ustreza?

Natalija: "Tekem bo veliko in načrtujem malce drugačen pristop. Na vse tekme ne bom šla. Želim pa si biti med prvi

mi tremi tako v balvanskem kot v težavnostnem plezanju, ker verjamem, da je to mogoče in tudi moji rezultati kažejo na to. Prioriteta pa bo seveda svetovno prvenstvo v Arcu, kjer bom tekmovala v vseh treh disciplinah. Želim si, da bi bila naslednja sezona zame uspešna, saj priznam, da ravno neomejeno število sezon ni več na mojem seznamu."

Maja: "Imam visoke cilje. Šla bom znova na sam vrh in upam, da mi bo bolje uspelo kot letos. Glavna tekma sezone bo svetovno prvenstvo."

Klemen: "Šel bom na tiste tekme, za katere bom ocenil, da lahko dobro plezam. Cilj je svetovno prvenstvo. Lepo bi bilo zmagati."

Imate v obdobju do začetka priprav na prihodnjo sezono kakšne posebne načrte?

Natalija: "Želim si predvsem spočiti in umiriti. Morda si bom privoščila kakšne kratke počitnice in seveda skušala nadoknaditi stvari, ki sem jih zamudila med sezono, predvsem se bolj posvetiti študiju."

Maja: "Nimam kakšnih posebnih načrtov. V prvi vrsti bo počitek. Glavo na odklop, spočiti roke in potem startati v novo sezono."

Klemen: "Plezel bom v skali. Končno bo čas tudi za to. Imam projekt v Medveji na Hrvaškem, v Pandori me čaka nekaj smeri, v Ospu si bom lahko kakšno smer na novo navrtal in splezal, morda bom šel v Toscano, kjer sem odkril zelo dobra plezališča."

Biatlonci s Fakom trenirajo na Pokljuki

MAJA BERTONCELJ

Pokljuka - Biatlonci bodo novo sezono v svetovnem pokalu začeli 1. decembra v Oestersundu na Švedskem. Obiskali smo jih na treningu na Pokljuki, kjer se bodo po trenutnih načrtih pripravljali do odhoda v Skandinavijo, kamor potujejo 26. novembra. V slovenski reprezentanci so Teja Gregorin, Tadeja Brankovič Likozar, Andreja Mali, Klemen Bauer, Janez Marič, Peter Dokl in Vasja Rupnik. Kot je bilo slišati tudi od trenerjev Uroša Velepca in Tomaša Kosa, so odlično pripravljeni.

Poleg te teme je bil v ospredju tudi prestop Hrvata Jakova Faka, ki že dve leti trenira s slovensko izbrano vrsto. Hrvaška biatlonska zveza za izdajo soglasja vztraja pri izplačilu nadomestila v višini sto ti-

Slovenska biatlonska reprezentanca v Skandinavijo odhaja 26. novembra. / Foto: Tina Dokl

soč evrov. Prestop bi bil lahko rešen že pretekli konec tedna, ko so zasedali člani izvršnega odbora Mednarodne biatlonske zveze, a potrebnega soglasja za prestop iz hrvaške zveze ni bilo. Jakov Fak bi lahko še naprej tekmoval za Hrvaško, ob tem pa bi ostal brez

uslug slovenske reprezentance, brez katere gotovo ne bi dosegel vseh dosedanjih uspehov. **Jakov Fak**, mimogrede, v Sloveniji je prijavljen v Preddvoru, je v zgledni slovenščini v petek pojasnil, da za Hrvaško zagotovo ne bo tekmoval: "Bila mi je velika

čast tekmovati za Hrvaško, a z ljudmi, ki mi sedaj onemogočajo nadaljevanje kariere, ne želim več sodelovati. Zelo sem razočaran in izčrpal bom vse možnosti, da dosežem pravico." **Tomaž Šušteršič**, predstavnik za stike z javnostjo slovenske biatlonske reprezentance, je dejal, da v aneksu k pogodbi, ki jo je Jakov s hrvaško zvezo podpisal julija 2008, med drugim jasno piše, da mu bo matična zveza po izteku pogodbe izdala takojšnjo izpustnico, če se bo odločil za prestop, in to brez materialne odškodnine. Pogodba je potekla maja letos. Razplet je težko napovedati, izvedeli pa smo, da naj bi se v kratkem na to temo sestali predstavniki obeh zvez. Jakov pa bo medtem moral čakati. Na sezono je menda odlično pripravljen, upa pa, da bo to sploh imel kje pokazati.

Malo peš gor pa na golaž

Do doma na Čemšeniku pridete v vsakem vremenu. Za slabo uro hoje se lahko nagradite z odličnim lovskim golažem, ki ga skuha oskrbnik Franc Majcen v obnovljeni kuhinji, ki so jo uradno odprli v nedeljo.

SUZANA P. KOVAČIČ

V Domu na Čemšeniku, gospodar doma je Planinsko društvo (PD) Iskra Kranj, so po obnovi strehe temeljito obnovili še kuhinjo in vežo, zamenjali inštalacije ... Da obnova kuhinje, ki je seveda tudi nekaj stala, ne bi šla kar tako mimo, so jo v nedeljo tudi uradno odprli; še prijetno jesensko vreme je pozdravilo ta dogodek. Obiskovalce so pogostili z odličnim lovskim golažem, zabeljenimi kruhovimi cmoki, joto s klobaso, in ker je bila martinova nedelja, tudi z mladim vinom.

Dom na Čemšeniku v dolini Kokre leži na 835 metrih nadmorske višine, dostopen je v vseh letnih časih, ob vsakem vremenu in primeren tudi za obisk družin z manjšimi otroki. Le nekaj kilometrov za odcepom za Predvor boste na desni strani ceste zagledali transformator in ob njem parkirišče; od tod so kažipot za Dom na Čemšeniku, markacije na poti pa vas varno pripeljejo do cilja. Od prvega maja je oskrbnik doma **Franc Majcen** s svojo boljšo polovico **Jožico**. Dom je odprt ob petkih, sobotah in nedeljah. Da se bodo želeodčki dobro počutili, Franc

Majcen poskrbi tudi za okusne kulinarične dobröte. Mu že gre verjeti, saj je bil kar triintrideset let kuhar pri kranjskih poklicnih gasilcih! Zdaj mlad upokojenec planincem, pohodnikom, rekreativcem ob koncih tedna obljublja: "Lovsko obaro, ajdove žgance, joto s klobaso, tudi pehtranovo potico, jabolčni zavitek, palačinke z različnimi nadevi ..."

"PD Iskra Kranj je gospodar doma približno štiri leta. Dom sicer izhaja še iz sindikalnih časov, delavci vodovoda so ga imeli za počitniški sindikalni dom, danes je v lasti Komunale Kranj. Dolga leta je imel dom status gostinskega objekta; preden smo ga prevzeli v upravljanje, je bil približno dve leti zaprt, ker ni izpolnjeval strogih gostinskih normativov. Metod Zaplotnik, prvi finančnik v Iskratelu in član upravnega odbora PD Iskra Kranj, ter nekdanji direktor Komunale Kranj Ivan Hočevär sta rekla, zakaj ne bi naše društvo doma vzelo v najem. Zavzel sem se za spremembo namembnosti, tako je iz gostinskega objekta dom postal planinska postojanka. Inšpekcija je zahtevala, da obnovimo dotrajano kuhinjo, kar smo, kot vidite, tudi storili. Škoda,

V domu se boste pogreli ob krušni peči. V njem je štiriindvajset ležišč. Pripravljajo tudi silvestrovanje.

da bi bil dom, ki je primeren za obisk v vsakem vremenu, zaprt," je povzel predsednik PD Iskra Kranj **Emil Sekne**. Sedanji direktor Komunale Kranj **Aleksander Sašo Zupan** je povedal, da so s skupnimi močmi za obnovo kuhinje zbrali približno pet tisoč evrov. Izvajalec del je bil Slavko Hočevär, ki je tako rekoč podpisan pod vsa obnovitvena dela v domu.

V nedeljo smo v Domu na Čemšeniku srečali številne planince, rekreativce, gorske kolesarje ... tudi očka Klemen Bonclja s triletno hčerko Elo. "Slišal sem za dogodek pa sva prišla pogledat. Dom se mi zdi v redu, družine z majh-

nimi otroki pa bomo poleg gugalnice pred domom vesele še kakšnega igrala več," je povedal **Klemen Bonclj**. **Jože Kaštrun** je prišel s soprogo Ivanko, družbo okrog sebe pa je prijetno zabaval z anekdotami s potepanj po naših gorah. "Prehobil sem veliko slovenskih gora. No, in tudi na Čemšeniku sem bil velikokrat, nazadnje pa sem s traktorjem pomagal voziti material za novo kuhinjo. PD Iskra Kranj je zelo prizadevno, kar je prav," je poudaril **Jože Kaštrun**, predsednik društva Emil Sekne pa je sklenil z besedami: "Dolgo časa se je vlečlo, naredili pa smo v kratkem času."

Čemšenik je tudi priljubljeno zbirališče gorskih kolesarjev. Pot je strma, a se spleča potruditi.

Slavnostni trak je prerezal oskrbnik Franc Majcen, za njim je Sašo Zupan, levo pa Emil Sekne.

Osem mesecev kolesarili na Katarino

V petek je bil zaključek akcije "60 vzponov na Katarino", ki poteka v organizaciji Kolesarskega kluba Medvode. Največkrat je bil s kolesom na Katarini Jože Gaber.

MAJA BERTONCELJ

V Gostišču Vihra na Topolu, ljudsko na Katarini, je bil v petek uradni zaključek letošnje akcije Kolesarskega kluba Medvode, ki se imenuje 60 vzponov na Katarino. Kolesarji so se v knjigo vpisovali od marca do konca oktobra. Največkrat je bil v tem času na Katarini Jože Gaber iz Pungerta, ki je za-

beležil 217 vzponov. Pri ženskah je bila najbolj zagnana Maja Zajec iz Valburge s 101 vzponom, najstarejša udeleženca letošnje akcije pa sta Ivanka Kalan iz Senice med ženskami in Blaž Geč iz Ljubljane med moškimi. Akcijo je uspešno zaključilo 120 kolesarjev. Priznanja je najuspešnejšim podelil znani slovenski kolesar Andrej Hauptman.

Foto: Peter Košenina

GIBAJTE SE Z NAMI
MIROSLAV BRACO CVJETIČANIN

Do konca in naprej

Za mnoge najlepši praznik v letu je letos vsem privržencem daroval še prelepo vreme. Če se je mošt zmožen spremeniti v vino, smo se Glasovi kolesarji odločili spremeniti se v dirkače. Sicer ne take s številko na hrbtu in s strogimi časomerilci, temveč v kolesarje, ki se na zanimiv način veselijo tako lepega podarjenega vremena ob tako globokem datumu. Petnajst stopinj je kazal termometer, ko smo se pogнали v dir. Kaj si človek, ki rad kolesari, lahko več zaželi v sredini novembra. Kot kaže, niti november ni več, kar je bil. Potrkal sem na les. Včasih sem bil v tem času precej bolj sključen. Ko me novembrska togota dobi na muho, zagotovo padem. Ko se črno-beli dnevi tepejo s sivimi, ko nehajo dišati pečeni kostanji pri Šiptarju, ko se milina utrujenega, odpadlega listja spremeni v gnoj, ko postane Vršič neprevozen in je na Jezerskem obvezna zimska oprema, ko Jadranka spet hoče z Borutom pred kamin, ko se pri vulkanizerjih vrste raztegnejo kot žvečilec, ko moram poditi molje s plašča, ko dolge spodnjice postanejo najpomembnejši kos oblačila, ko se dan skrči, ko November je bil včasih lep, ker je imel devetindvajseti dan. Čas kolin je bil tako romantičen. Danes ga hočejo prepovedati. Prebral sem, da morajo danes klavci pred zakolom toplokrvne živali najprej omamiti. Zdaj čakam čas kolin, ko bodo pred zakolom klicali fajmoštra ali pa vsaj pustili živali pravico do zadnje želje ali pa jo mogoče vprašali, če je poskrbela za zapuščino.

In ker sem letošnji enajsti mesec v letu že začel hvaliti, moram nadaljevati. Vikend, ki je za nami, je bil čudovit za gibanje teles po naravi. Kdor ni šel pešačit od Litije do Čateža, si je lahko omislil kaj podobnega in kljub temu preživel čudovit dan. Sam sem se v soboto sponzoriral z Glasovo kolesarsko dirko, ki smo jo poimenovali Dirka za Tišlerjev jabuk. To je v bistvu nadgradnja pravih tovrstnih tekmovanj in je lahko v teh težkih časih za zgled vsem, ki ne mislijo enako. Zvečer pa sem se posvetil prazniku in se podal pod zemljo v kranjske rove, kjer sem ugotavljal, kateri od dvajsetih in več vi-

narjev ima boljše vino. Na koncu poti oziroma ob izhodu izpod zemlje se nisem mogel odločiti, kdo je zmagovalec, zato sem se odločil za drugi krog. Potem sem ugotovil, da premalo poznam vina, da bi sodil ...

Spraševali so me, kaj morajo kolesarji početi, ko se drevesa slečejo. Ob takem vremenu je težko določiti, kdaj se sezona konča in kdaj se začne nova. Nekateri sploh ne nehajo. To ni dobro. Vsak resen rekreativec potrebuje počitek. Konec sezone je treba določiti in pika. In kaj potem početi? Obdobje, ko zmanjšamo intenzivnost vadbe, je enako pomembno kot vsa druga obdobja, ko želimo napredovati, biti boljši. Brez dobrega počitka ni pravega napredka. Past, v katero pade večina dobrih rekreativnih kolesarjev, se pokaže ravno ob koncu, ko so v najboljši formi oz. kondiciji in zato nočejo zmanjšati intenzivnosti. Pravzaprav: ne da nočejo nehati, temveč nadaljujejo z enakim ali še večjim obsegom vadbe. Taki se kaj hitro znajdejo v težavah. Ponavadi ravno takrat, ko je najpomembnejše - na začetku naslednje sezone oziroma takrat, ko ima večina začetek nove sezone. Takrat takim najprej poslušnost odpove telo in takoj za njim še "glava", torej ostali boste brez prepotrebne volje in motivacije, ker boste utrjeni. Potem se boste ob napačnem terminu lotili počitka in vse do konca sezone ne boste ujeli priključka. Padli boste v začaran krog razočaranj in mogoče celo odstopili od namer, da bi se sploh še usedli na kolo ...

Torej, odpočijte si. Do novega leta zmanjšajte obseg vadbe. Potem pa bomo krenili novim obremenitvam in užitkom nasproti. Ne me razumeti narobe in takoj rezervirati kavča s ponudbo "all inclusive", torej: daljincem, odejo, suhimi klobasami ... Ne, nikakor! Gibajte se enako pogosto kot med sezono, le da vse skupaj skrajšate in upočasnite. Zapomnite si: za športnega rekreativca je najbolje, da nikoli ne neha vaditi! Vedno mora biti aktiven, le znati mora uporabljati regulator na telesu. Kje pa imamo ta regulator? Če ga ne najdete v glavi, ga nimate ...

REGIJSKA
PISARNA
JESENICE
www.olympic.si

Šport ob jezeru
Lakeview sport events
www.sport-bled.si

KRANJ

Varno v avtobusu in prometu

Združenje šoferjev in avtomehanikov Kranj je drugo leto za pored izpeljal projekt Učna ura - Avtobus in učenci, katerega namen je povečati prometno varnost osnovnošolcev. Približno štiristo učencev drugega in tretjega razreda osnovnih šol Stražišče, France Prešeren in Stane Žagar se je tako oktobra in v začetku novembra z avtobusom popeljalo po Kranju in okolici, med vožnjo pa izvedeli marsikaj koristnega o vožnji z avtobusom in o prometu. Pojasnili so jim, kako je treba ravnati z vozovnico in kako se obnašati na avtobusu, predstavili prometna pravila in nevarnosti v prometu. Poučili so jih tudi, kako se varno odide iz avtobusa in pravilno prečka vozišče. V projektu, ki ga je sofinancirala Mestna občina Kranj, so sodelovali tudi Alpetour potovalna agencija Kranj, policija, Svet za preventivo in vzgojo Kranj ter Avtošola B&B Kranj. **S. Š.**

Foto: Gorazd Kavčič

KRANJ

Svečke bodo prižigali tudi v Kranju

Tretjo nedeljo v novembru je Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) na podlagi resolucije združenih narodov razglasila za dan spomina na žrtve prometnih nesreč. Ob tem dnevu bodo ta konec tedna potekale aktivnosti v vseh večjih mestih, letos pa bodo nosile skupni slogan Dobre želje zamenjajmo z dejanji!. Sveče se bodo prižigale po številnih naših krajih in domovih to soboto, 20. novembra, zvečer, v središču Kranja pa jih bodo začeli prižigati ob 18. uri. **V. S.**

89.8 91.1 96.3

Gorenjski prijatelj

Radio Sora d.o.o.,
Kapucinski trg 4, 4220 Škofja Loka,
tel.: 04/506 50 50, fax: 04/506 50 60,
e-mail: info@radio-sora.si

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
KRANJ

Režija in priredba besedila
Sebastijan Horvat

Dramaturgija Marinka Postrak Scenografija Miha Knific
Kostumografija Belinda Radulović Skladatelj Drago Ivanušič
Lektura Maja Cerar

IGRAJO
Peter Musevski, Ana Dolinar Horvat,
Darja Reichman, Primož Pirnat,
Borut Veselko, Brane Grubar,
Vesna Slapar, Aljoša Ternovšek,
Pavel Rakovec, Matjaž Višnar in drugi

Ivan Cankar

Premiera 18. novembra 2010

Tehnične preglede opravljali kar na daljavo

Osumljenih je pet oseb, preiskava o nepravilnostih pri tehničnih pregledih vozil se bo nadaljevala, zagotavljajo kriminalisti.

MATJAŽ GREGORIČ

Kranj - Na Policijski upravi Kranj so v petek pojasnili podrobnosti o kriminalistični preiskavi suma kaznivih dejanj korupcije pri izvajanju tehničnih pregledov v poslovni enoti AMZS Lesce. Kot je povedal vodja Sektorja kriminalistične policije pri tukajšnji policijski upravi **Boštjan Lindav**, so gorenjski kriminalisti prve podatke o nepravilnostih in sumih kaznivih dejanj že konec lanskega leta. S preverjanjem in pridobivanjem dodatnih informacij, med katerimi so bile tudi prijave občanov, so intenzivno nadaljevali tudi v minulih mesecih, ko so zoper osumljence pričeli izvajati tudi zakonsko opredeljene prikriti preiskovalne ukrepe.

Po do sedaj znanih podatkih je osumljencev pet, med njimi sta 45-letni **Florjan Gašperin**, vodja poslovne enote AMZS v Lescah, in njegova 42-letna žena. Z izvajanjem različnih pooblastil, med katerimi so bili tudi prikriti ukrepi, so kriminalisti ugotovili, da so osumljenci v treh mesecih pred zaključkom akcije v nasprotju s predpisi izdali zapisnike o opravljenih tehničnih pregledih za okoli osemdeset vozil, ki dejansko sploh niso bila tehnično pregledana.

Pojasnili o korupciji in nepravilnostih pri tehničnih pregledih v Lescah so pojasnili (z leve): tiskovni predstavnik Leon Keder, Dušan Florjančič iz Uprave kriminalistične policije in prvi kriminalist Policijske uprave Kranj Boštjan Lindav.

Posledično so na ta način omogočili registracijo vozil, ki niso bila ustrezno tehnično pregledana.

Vozila, ki niso bila tehnično brezhibna in je bilo zanje treba opraviti tehnične preglede, so nadomestili s tehnično brezhibnimi vozili, z njimi opravili tehnične preglede, nato pa v dokumentacijo navedli podatke omenjenih tehnično pomanjkljivih vozil. Na enak način so izvajali tudi tehnične preglede vozil, ki jih lastniki sploh niso pripeljali na tehnični pregled, temveč so osebju podjetja dostavili samo prometno dovoljenje. Ugotovljenih je bilo tudi nekaj primerov urejanja registracij motornih vozil brez pooblastil dejanskih lastnikov. V najmanj petih primerih so

uslužbenci podjetja za izvajanje tehničnih pregledov za to prejeli tudi podkupnino, ki se je gibala med 30 in 50 evri. Poleg tega so zavestno opustili osnovni namen tehničnih pregledov motornih vozil, to je omogočiti udeležbo v cestnem prometu samo tehnično brezhibnim vozilom. Policisti za zdaj nimajo podatkov, da bi bila med navidezno pregledanimi vozili tudi ukradena. So pa v preiskavi ugotovili, da so pri kaznivih dejanjih sodelovali posamezni občani in nekateri avtomehaniki, ki so svojim strankam na tak način urejali registracijo vozil, pri čemer so zaračunavali tudi odpravo pomanjkljivosti, ki je niso opravili.

Peterico kriminalisti sumijo sedemnajstih kazni-

vih dejanj, in sicer petih je manj podkupnine, dveh dajanj podkupnine in desetih primerov ponarejanj uradnih listin. Za vodjo poslovne enote AMZS je po četrtkovem zaslišanju preiskovalna sodnica v Kranju odredila pripor.

Prvi mož kranjskih kriminalistov Lindav napoveduje, da se bo kriminalistična preiskava primera še nadaljevala, saj so kriminalisti ob hišni preiskavi v podjetju zasegli večjo količino poslovne dokumentacije. Posredno je dal tudi vedeti, da se lahko obeta širjenje preiskave, prav tako pa bodo kriminalisti spisali problemsko poročilo za Direktorat za upravne notranje zadeve, ki izdaja koncesije za tehnične preglede vozil.

Potrebovali bi posebno opremo

Kranjski gasilci sodelujejo v enoti za reševanje in iskanje v urbanih okoljih.

MATJAŽ GREGORIČ

Kranj - Enajst gasilcev Gasilsko reševalne službe Kranj sodeluje v lani ustanovljeni enoti za reševanje in iskanje v urbanih okoljih, ki je sicer znana pod angleško kratico USAR. Sestavljajo jo tudi zdravniško osebje, vodniki službenih psov in gorski reševalci. Deluje pa v okviru Uprave za zaščito in reševanje.

Pred nedavnim je enota v razpadajočem kranjskem hotelu Jelen, ki je namenjen rušenju, izvedla uspešno vajo reševanja iz porušenih objektov, pri čemer so gasilci vadili predvsem uporabo enosmernih hidravličnih naprav in vrvne tehnike, s postavitvijo žičnice za reševa-

nje. "Namen vaje je bil predvsem prenos znanja in priprava na morebitne tovrstne nesreče," je dejal vodja operative kranjskih poklicnih gasilcev **Matej Kejžar**. Prvi del je bil namenjen teoriji, nato pa so gasilci pod vodstvom gasilca, letalskega reševalca in inštruktorja gorske reševalne službe **Janeza Trilerja**, preizkusili različne izvedbe vrvne tehnike in izdelavo podpornih stebrov. "Pri poškodovancih v porušeni stavbah so poškodbe podobne kot pri ponesrečencih, ki so ukleščeni v vozilu. Vaja je bila uspešno izvedena, pri tem pa moram opozoriti, da nimamo ustrezne opreme, predvsem hidravlike, ki lahko odločilno pripomore pri

Kranjski gasilci med reševalno vajo iz delno porušene stavbe hotela Jelen / Foto: GRS Kranj

reševanju v objektih, kjer ni stopnišč in kjer je mogoče, da so pod ruševinami še ljudje." Na problem pomanjkanja opreme opozarja tudi

direktor GRS Kranj **Vojko Artač**, saj se gasilci v Kranju soočajo tudi s pomanjkanjem prostora, in neustreznost kadrovske zasedbe.

Snovanja

65

PRILOGA GORENJSKEGA GLASA
UREDNIK: MIHA.NAGLIČ@SIOL.NET

Zgodovino Slovencev sta v 20. stoletju usodno zaznamovala dva plebiscita. Na prvem, ki je bil 10. oktobra 1920, smo izgubili Koroško, večina slovenskih rojakov onstran Karavank se je v teh 90 letih ponemčila. Pred dvajsetimi leti, 23. decembra 1990, pa smo tostran Karavank glasovali za samostojno in neodvisno državo - in jo potem tudi dobili!

Usodna plebiscita, koroški in "naš"

MIHA NAGLIČ

Mogoče se kdo p o v p r a š a , kako da pišemo v Snovanjih, ki so namenjena kulturi, o tako zelo politični zadevi, kakršna je vseljudsko glasovanje ali plebiscit? Moj odgovor oziroma trditev: zato, ker zna biti, da Slovenci ne bi bili več prav dolgo Slovenci in ne bi obdržali svoje kulture, če se pred dvajsetimi leti ne bi odločili za samostojno in neodvisno državo! In spet kdo poreče: ja, kako pa smo potem razvili in ohranjali to kulturo skoraj poldrugo tisočletje, od naselitve v tej deželi do danes? Brez svoje lastne države, ki smo jo dobili šele 1991. Hvala bogu, da smo jo res - ohranili narodnost in kulturo in ji potem pridobili še državo! Dr. Franc Rode je v nekem svojem zapisu to dejstvo imenoval čudež. V evropski zgodovini so bili mnogo večji narodi od nas, pa jih že davno ni več. Naši nekdanji zahodni sosedji Langobardi so postali Italijani. Germanško govoreči Franki so postali Francozi; Zahodni Goti, prav tako Germani, pa Španci. Ti narodi niso izumrli, niso bili premagani in iztrebljeni, njihovi pripadniki so v stiku z višjo kulturo dežel, ki so jih osvojili, prevzeli njihov jezik in kulturo. To je podobno, kot če bi danes, v dobi globalizacije, razmišljali in delovali tako, kot že razmišljajo nekateri Slovenci: čemu bi se mučili s svojim jezikom, s katerim v svetu tako ali tako nikamor ne prideš, saj ga razen dveh milijonov Slovencev nihče od drugih skoraj sedmih milijard ljudi na tem planetu ne razume. Najbolje bo, da postopoma uvedemo kot drugi jezik v dr-

žavi angleščino, ki bo z leti zaradi uporabnosti sama po sebi postala prva, slovenščino pa čuvajmo kot folklorni ostanek in kulturno redkost. Pa da ne boste rekli, da fantaziram: točno to, kar trdim zgoraj, se je zgodilo Slovincem na Koroškem, v devetih desetletjih po tistem, ko so 10. oktobra 1920 glasovali za Avstrijo. Zanj je v coni A glasovalo okrog 22 tisoč volilnih upravičencev, od teh okrog 10 tisoč Slovencev. Dobrih 15 tisoč Slovencev pa je glasovalo za Kraljevino SHS. Če bi vsi koroški Slovenci glasovali za Jugoslavijo, bi bila Koroška južno od Drave še danes naša, ljudje bi govorili slovensko in znali nemško. Tako pa se jim je zgodilo, da so z leti prevzeli nemščino in opustili slovenščino. Sami so mi pripovedovali, kako se je to godilo. Pretresljivo je, da so mnogi tudi v času najhujšega raznarodovalnega pritiska pod Hitlerjem vztrajali v svoji

kulturi in jeziku, če ne javno, pa doma in na skrivaj. Vdala se je šele generacija po drugi svetovni vojni, ne toliko pod pritiskom, ampak iz nekakšnih "pragmatičnih" razlogov - čemu vztrajati pri jeziku, s katerim nikamor ne prideš, pri čigar javni rabi imaš samo težave?! In so ga začeli opuščati, ne le v javni, ampak tudi v zasebni, družinski rabi. Hkrati pa, kolikor vem, veliko od teh ljudi, ki slovensko ne govori, jezik svojih staršev in starih staršev še vedno razume. V novem, evropskem vzdušju, ki počasi zajema tudi hajmatinstovsko Koroško, bi lahko spet postali dvojezični. Ne zaradi pragmatičnih razlogov, ampak zaradi kulture, ki človeka bogati.

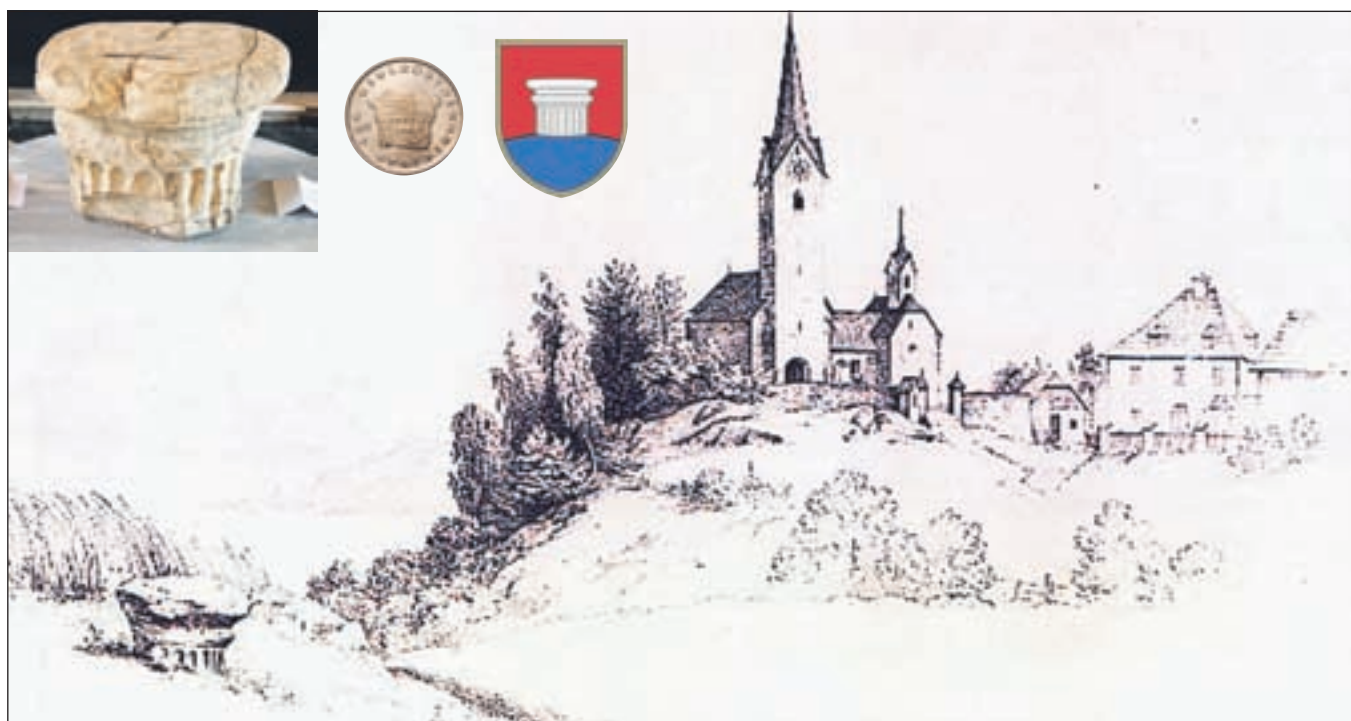
Upam si trditi, da bi se Slovincem južno od Karavank godilo podobno, če bi ostali v Srboslaviji, kakršno je hotela na silo uveljaviti Srbija pod Miloševićem ob asistenci JLA. Spomnimo se

samo zloglasnih skupnih programskih jeder, s katerimi so hoteli uvesti več jugovsebin v učne načrte slovenskih šol. Cirilice na poštnih žigih in znamkah in na napisnih tablah železniških postaj se spomnimo iz obeh Jugoslavij, pa TV dnevnika s srbohrvaščini ipd. Še enkrat je potrebno spomniti tudi na tisto, kar smo zapisali že septembra, ob Glasovi preji z Borisom Pahorjem. Pisatelj je na Preji sam poudaril, da on ni kak poseben narodnjak in nacionalist. Imenuje se za "zagovornika nacionalne identitete"; to pa ne pomeni le govoriti in pisati slovensko, izkazuje se tudi tako, da si dejavno vključen v slovensko kulturo in da po slovensko živiš. Slovensko identiteto je treba živeti, zagovarjati tudi v dejanjih in ne le v besedah. V odkritem zagovoru svoje identitete lahko Slovenci postanemo bolj samozavestni in le kot taki bomo lahko kos novim

izzivom globalnega sveta. Tako nekako se glasi Pahorjevo sporočilo mladim, ki jim tako rad pripoveduje - v upanju, da bodo tudi oni živeli na ta način dejavnega in samozavestnega slovenstva. Slovenec prihodnosti bo moral biti oboje, nacionalno zaveden in hkrati univerzalen. Šele kot tak bo lahko ohranjal svojo identiteto in se hkrati dejavno vključeval v globalna dogajanja.

Mislim, da ne pretiravam, če trdim, da smo se na plebiscitu 1990 odločili ne le za samostojno in neodvisno državo, temveč tudi za aktivno slovenstvo, za dejavno izkazovanje nacionalne identitete, ki se ne izkazuje le v jeziku, temveč tudi v tem, da gojiš slovensko kulturo in po slovensko živiš. Mnogi Korošci so po krvi in svojem genetskem zapisu še vedno slovenskega rodu, a kaj ko so po plebiscitu z leti opustili slovensko kulturo, jezik in način življenja ...

Na plebiscitu 1990 se, upam, nismo odločili le za samostojno in neodvisno državo, temveč tudi za aktivno slovenstvo, za dejavno izkazovanje nacionalne identitete, ki se ne kaže le v jeziku, temveč tudi v tem, da gojiš slovensko kulturo in po slovensko živiš.

Knežji kamen, simbol slovenske državnosti: na Krnskem gradu, v muzeju, na slovenskem kovancu za dva centa in v grbu Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS).

Dvajset let bo že od plebiscita, na katerem smo 23. decembra 1990 z veliko udeležbo in veliko večino glasovali za samostojno in neodvisno državo! Takrat je bilo to vseljudsko glasovanje eminentno politično dejanje, dvajset let pozneje je že del narodove kulturne dediščine. Viktor Žakelj, ki je plebiscit prvi predlagal, pa je o tem napisal knjigo.

Dediščina plebiscita 1990

MIHA NAGLIČ

Se še spominjate plebiscita 1990? Najmlajši od tistih, ki smo šli v nedeljo, 23. decembra 1990, na volišča, so bili takrat stari 18 let, zdaj jih torej imajo že 38. Živih pa je še več kot petdeset starejših letnikov. Skoraj vsi smo bili zraven, skoraj vsi smo glasovali za samostojno in neodvisno Slovenijo. Ne spominja pa se več vsak, kako se je plebiscitna pobuda rojevala in kaj vse se je dogajalo v njenem zakulisju. **Viktor Žakelj**, politik, takrat predsednik in poslanec Socialistične stranke Slovenije, ki je plebiscit prvi javno predlagal - ko je 2. oktobra 1990 takratni Skupščini SRS naslovil Pobudo za razpis plebiscita za samostojno državo Slovenijo - je ob 20-letnici takratnega dogajanja napisal knjigo. **Plebiscit 1990** je njen naslov, podnaslov pa **Med politikantstvom, strahom in pogumom**. Izdala so jo tržiška Učila, uredila Mojca Benedičič. Knjiga je narejena tako, da avtor v svoje osebne spomine in razmišljanja vpleta številne dokumentarne vire, še posebej pa jo bogatijo spominski prispevki, ki so jih na avtorjevo željo posebej za to knjigo napisali France Bučar, Miroslav Cerar ml., Matjaž Kmecl, Tone Peršak, Miran Potrč, Izidor Rejc, Mile Šetinc, Ludvik Toplak, Lojze Ude in Jože Zupančič. Žakelj zapiše tudi, koga je za prispevek zaprosil, a se ni odzval. Denimo: "Milan Kučan, prvi predsednik Republike Slovenije, večkrat povabljen, se ni odzval in ni ničesar napisal." Ali pa: "Lojze Peterle, takratni predsednik IS RS, večkrat povabljen, se ni odzval, ničesar napisal." In še: "Igor Bavčar, delegat/poslanec/minister, se odzval, obljubil, a obljube ni izpolnil." Janeza Janše očitno ni niti povabil ... Ko je Viktor Žakelj v tistih letih vodil prve Glasove preje, je bil Milan Kučan njegov gost kar dvakrat, Peterle enkrat, Igor Bavčar in JJ tudi takrat nista prišla na vrsto ... Odzval se je tudi Franco Juri; knjigo bogatijo njegove takratne karikature, ki o dogajanju pričajo na svoj način.

Kako se je torej vse skupaj začelo? In čigava je bila plebiscitna ideja? "Ne vem, kdaj in kdo točno - morda je bil to Vojko Volk - je prvi omenil možnost plebiscita. Diskusija v stranki je stekla septembra in vanjo so bili od začetka vključeni dr. Bojko Bučar, dr. Savin Jogan, mag. Tone Jerovšek in mnogi drugi strokovnjaki s področja mednarodnih odnosov in domačega prava. Začutili smo, da je to pravi instrument, ki nas bo (dodatno) povezal, a obenem bo dal vsaj misliti za-hodnim državam, da je s te-danjo Jugoslavijo resnično nekaj narobe. Mene, ki sem se takoj zavedel, kaj me čaka, je ta ideja močno angažirala. Spominjam se, da sem si kaka dva dneva zastavljal vsa mogoča vprašanja, povezana s plebiscitom, in nanje iskal odgovore. Ideja se mi je zde-la imenitna in sem jo takoj sprejel, premišljal sem torej le o tem, katera vprašanja se lahko pojavijo in kako bom/bomo nanje odgovarjali. Takoj smo se tudi dome-nili, da bom prvi glasnik gle-de tega vprašanja jaz, a to le zato, ker sem bil pač pred-sednik stranke."

Avtor v nadaljevanju svoje tedanje razmišljanje strne v šest točk. "1. Plebiscit navadno za dolgo, če ne za večno, zacementira plebiscitarno odločitev. Spomnil sem se na koroški plebiscit iz okto-bra 1920, ki je dokončno razdelil Koroško. Spomnil sem se na knjigo Lojzeta Udeta st. na to temo, ki sem jo pred leti prebral in mi je dala misliti. 2. Bo slovenska politika sprejela našo more-bitno pobudo za plebiscit? Bo dovolj poguma za spre-jem tveganja? Bo prevladala državniška drža ali bodo v ospredje prišla medstrankar-ska prestižna razmerja? 3. Kako bo reagiralo volilno telo. Se bodo ljudje udeležili glasovanja? Bodo obkrožili 'da' ne glede na tveganje, ki ga je v negotovih domačih in evropskih razmerah nosila v sebi ideja samostojnosti? 4. Kako bo na to pobudo reagi-rala Miloševićeva Srbija in preostali del Jugoslavije in seveda JLA? 5. Kako se bo odzvala (zaskrbljena) tujina, ki je še vedno sanjala o Mar-kovičevih reformnih projek-

Viktor Žakelj, prvi predlagatelj plebiscita 1990, je bil v letih porajanja nove Slovenije tudi prvi voditelj Glasovih prej. Najbolj obiskana je bila Preja z nadškofom dr. Alojzijem Šuštarjem v Hotelu Ribno pri Bledu, 9. 11. 1989, istega dne kot je padel berlinski zid - prišlo je okrog 300 ljudi! Na sliki so (z leve): Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), voditelj Viktor Žakelj, gost preje, Adi Križanič (direktor hotela) in Štefan Žargi (direktor GG). / Foto: Franc Perdan

Viktor Žakelj (desno) v živahnem pogovoru z Bogdanom Osolnikom, prvim urednikom Gorenjskega glasa iz leta 1944 (v Muzeju Žiri, 12. 2. 2009) / Foto: Polona Mlakar Baldasin

"Meni je bilo jasno: če projekt ne uspe in s tem osamosvojitve Slovenije, bo žena Helena izgubila moža in sinova očeta. Tovrstno razmišljanje ni del marketinškega pretiravanja, kmalu se je pokazalo kot krvava realnost v drugih delih do tedaj skupne države. Tako je bilo. Žal!"

tih kot rešilni poti iz jugoslo-vanske gospodarske in poli-tične krize? 6. Bomo zmogli pobudo ustrezno predstaviti, biti prepričljivejši od plebis-citu nasprotne strani? - Na taka in podobna vprašanja sem tedaj iskal odgovore. Danes tovrstna vprašanja zvenijo prazno, kažejo nek (nepotreben) strah, celo ne-zaupanje volilnemu telesu. A tedaj ni bilo tako: bil je čas velike negotovosti. Da je stvar bila hudo resna, kaže dejstvo, da so menda nekate-ri - zlasti politiki iz vrst De-mosa (a ne le oni) - iskali stalna bivališča onkraj Kara-vank in Soče za primer, če osamosvojitve spodleti. Meni je bilo jasno: če projekt ne uspe in s tem osamosvo-jitev Slovenije, bo žena Hele-na izgubila moža in sinova očeta. Tudi tovrstno razmiš-ljanje ni del marketinškega pretiravanja, ampak se je kmalu pokazalo kot krvava realnost v drugih delih do te-daj skupne države. Tako je bilo. Žal!"

Skrbelo ga je tudi, kako se bodo odzvali prvi možje te-danje oblasti: zakonodajne - France Bučar, izvršilne - Loj-

ze Peterle, predvsem pa Mi-lan Kučan, ki je bil v drugi polovici osemdesetih glavni igralec v slovenski politiki. "Vedel sem, da ga je naša po-buda presenetila in tudi raz-jezila. Bila je zunaj njegove domene, zunaj njegove kon-trole. Da je bilo temu tako, sodim zaradi dvojega, naj-prej: Kučan je obvladal sce-no, ne več tako kot pred leti, pa vendar. To pa se mu je zgodilo tako rekoč na njego-vem dvorišču, ki pa - to je ve-del - ga že nekaj časa ni (pov-sem) obvladal, in dalje, Ku-čan je edini resnično poznal

PLEBISCIT

Snovanja

tedanje zlo Beograda, svoje že odkrite sovražnike in surovo silo, s katero so le-ti razpolagali. Vse to je poznal in spoštoval. V prvem trenutku je bil verjetno prepričan, da bi to lahko bila kaplja čez rob. Tega se je bal in to upravičeno. Takoj me ni poklical, čez dan dva, ko je zadevo že premislil, pa je to storil. Vedel sem, da se bo to zgodilo in bil sem pripravljen. Tisti trenutek je bil pri meni v pisarni Vojko Volk. Ko je slišal, da me je poklical Kučan, je sedel in prebledel."

Gotovo vas zanima, kakšno je bilo njuno soočenje? "Kučan je vedel, da nima formalne moči, da bi lahko ta proces zaustavil. Oba sva vedela, da bova ostala pri svojem. Predobro sva se (že) poznala. Očital mi je tisto, kar sem pričakoval, da smo se prenaglili, da soliramo, da smo to storili iz marketinških razlogov, da s tem ogrozamo osamosvojitveni projekt, in podobno. Poslušal sem. Z nobeno mislijo me ni presenetil. Tudi jaz sem delil njegovo zaskrbljenost, le tista, da s tem iščemo možnost za promocijo naše 'male stranke', se mi je zdel nevedna njega. Počakal sem, da je povedal svoje, nato pa sem mu odgovoril, in sicer, da tudi mi delimo občo zaskrbljenost nad stanjem v takratni skupni državi, da pa vidimo v plebiscitu tisti najboljši pravno-politični instrument, ki je zanesljivo pravi korak, korak v smeri dokončne slovenske osamosvojitve, ter da je tudi čas pravi. Končala sva pogovor. Ostala sva vsak pri svojem. Po teh razgovorih sem

vedel, da ne Peterle, ne Bučar, ne Kučan temu ne bodo nasprotovali, nasprotno, pobudo bodo (čez čas) vzeli za svojo in storili vse, da se pravno korektno opravi sam plebiscit in kasneje tudi konkretizira 'ljudska volja'."

Prvi možje na takratni politični sceni torej niso nasprotovali. Kaj pa Demos, "demokratska opozicija Slovenije", ki je po volitvah 1990 postala njena pozicija? Zakaj je Demos vztrajal na sprejemu nove ustave kot prvemu dejanju osamosvojitve? "Tega nisem razumel in ne razumem. Namreč, ustava je ključno pravno dejanje, ki se sprejema s kvalificirano večino in soglasje o tem besedilu je objektivno gledano težko dosegljivo. To terjaja najmanj čas, Slovencem pa se je tedaj mudilo, zelo mudilo. Je temu botrovalo samoljubje ustavnih pravnikov, ki jih je bilo v Demosu (vsaj šteli so se za to) kar nekaj? Ne vem: političen razmislek pri Demosu je vsekakor izostal. Rezultat: izgubili smo mesec dragocenega časa." In naslednje pomembno vprašanje: zakaj se je Demos končno le odločil za plebiscit? "Že tedaj, danes pa je sploh očitno, da se jim ni iznenada priljubil plebiscit kot najbolj prikladen pravno-politični instrument za razreševanje tovrstnih problemov, temveč da je šlo za politični premislek. Z delom na novi ustavi so namreč prišli pred zid in postalo je jasno, da ga ne bo mogoče v kratkem preplezati. Razmere v Jugoslaviji pa so se vse bolj zaostrovale. Čas je postajal dominanten faktor,

plebiscit pa tako primeren in uresničljiv projekt. In drugo: razhajanja v Demosu so postajala iz dneva v dan večja, ugled Demosa med volivci pa je naglo kopnel. Rešitev: velika tema - osamosvojitve, plebiscit, mobilizacija ljudi - tako rekoč edina možna rešitev. Plebiscit - tako so verjetno razmišljali - naj nemudoma postane Demosov projekt, ki pa naj se vsaj začasno prodaja (spet demagogija) kot 'skupni projekt vseh strank'. Rečeno, a še ne storjeno. Najprej je bil potreben 'udar' Demosovih svetovalcev: Tineta Hribarja, Petra Jambreka, Toneta Jerovška in prvega človeka Demosa, Jožeta Pučnika. Zapisnika oz. kasete, ki bi nesporno dokumentirala takratno očitno burno dogajanje v Poljčah 10. oz. 11. 11., ni ... Ve se le, da ni šlo zlahka, da Lojze Peterle menda ni bil prisoten, da se mnogi demosovci še nekaj časa s tem predlogom niso poistovetili. Predolgo so bili naviti v drugo smer, pa še predlagatelji pobude za plebiscit smo bili za nekatere moteči."

Znano je, da je do udejanjenja plebiscitne pobude prišlo šele takrat, ko jo je za svojo vzel Demos. Vodja Demosa pa je bil Jože Pučnik. Preberimo, kako njegovo odločilno vlogo razlaga Žakelj. Poskuša odgovoriti na vprašanje, "zakaj je predsednik Demosa tako iznenada in neusklajeno z drugimi činitelji (Predsedstvom, Vlado, strankami pozicije in opozicije), 'določil' datum za plebiscit. Niti tega povsem zanesljivo ne vemo, ali je z datumom presenetil tudi prej

omenjene 'pučiste'. To vprašanje me je begalo že tedaj. Gospoda Pučnika - nekako v tistem času sem začel z njim navezovati stike, kasneje pa sva se prav zblížala - sem doživljal kot premišljenega človeka. Možno je bil res naglih kretenj in včasih tudi dejanj, begajočega, ostrega pogleda, jasnih odrezavih formulacij, dolgoleten zapor in zdomstvo sta se mu seveda poznala - komu se ne bi? Pa vendar: kje so razlogi, da je 'neusklajeno' prišel na plano z datumom? Obstajati, sem tedaj premišljal, morajo racionalni razlogi za to njegovo ravnanje. Po tistem, kar se je dogajalo zadnje mesece, posebej zadnji mesec v tistem času, se je dalo sklepati, da je hotel postaviti pred 'gotovo dejstvo' prenovitelje in 'bivše mladince', ki so delali 'težave' pri sprejemu nove ustave (po njegovem osamosvojitvi), do pobude za plebiscit pa so bili (selektivno seveda) vsaj zadržani. A to zagotovo ni bil edini, morda niti ne ključni razlog, sem premišljal. Ključni razlog - danes je to znano - so bile razmere v Demosu, ki se je vztrajno cepil in kasneje kmalu ugasnil. Da je tako hudo, tega tedaj, priznam, nisem vedel. Vedel sem sicer, da so si 'eskaidejci' in 'demokrati' v laseh in da je Peterle vedno manj zaželen na premierskem mestu. Torej 23. december je bil v prvi vrsti ultimat omahljivcem v Demosu, najbolj pa Vladi. Pučnik je torej tudi v tem primeru ravnal premišljeno. Si je pa s tem nakopal novih sovražnikov. Saj veste: nekaterih se v življenju drži sreča,

drugih smola, tretji pa vežejo na sebe vedno nove in nove sovražnike. Pučnik je sodil med slednje. Zakaj je partijska oblast pred leti izbrala za žrtveno jagnje prav Pučnika in mu vzela sedem let življenja? Še danes ne vem. Rečem lahko le: krivično, nerazumljivo, vsega obsojanja vredno zavrženo dejanje. Potem, ko se kot upokojenec po dolgih letih bivanja v Nemčiji vrne v domovino, je svojim rabljem in njih simpatizerjem moralen maček. Peče jih vest in nalepijo mu etiketo revanšista. Z Demosovimi veljaki se tudi ne ujame. On je bil pravi disident, trpin, drugi so bili po večini salonski oponenti - bili so propadajočemu sistemu dejansko leta služabniki. To jih je očitno peklo, konvertitstvo vedno pekli. Kasneje, ko smo (žal neuspešno) delali skupno socialdemokratsko stranko in sva bila več skupaj, sem mu ob priliki rekel: 'Jože pretiravaš, Demosovci, ki jih omenjaš, le niso tako moralno izprijeni, kot praviš.' 'Ne,' je rekel, 'ti jih ne poznaš, boš videl.' Jože, priznam, imel si prav, bi mu danes rekel."

Kakorkoli že, plebiscit nam je bil tako rekoč usojen. Tako usodne odločitve ne more sprejeti ta ali ona vrhuška, o njej se mora izreči ljudstvo kot nosilec oblasti v sodobnih državah. To po svoje potrjuje tudi razmišljanje, ki ga je za Žakljevo knjigo napisal Miroslav Cerar ml. Preberimo samo tale odlomek. "Če bi bilo v tistem času manj političnih nesoglasij v postopku sprejemanja nove slovenske ustave in bi bila ta sprejeta že konec leta 1990 ali v začetku leta 1991, bi do posebnega plebiscita za samostojno Slovenijo zelo verjetno ne prišlo. V tem primeru bi skoraj zagotovo prevladala ideja, da se Slovenija konstituira kot samostojna država s sprejemom nove ustave, o kateri bi dokončno odločili volivci na (ustavnem) potrditvenem referendumu, pri čemer pa bi imel seveda takšen referendum tudi naravo plebiscitarne odločitve."

Knjižno pričevanje Viktorja Žaklja o plebiscitu 1990 je seveda le eno od možnih. Podpisani se ne bi spuščal v vprašanje, kdo je bolj zaslužen za to veliko dejanje, od prve pobude do izvedbe. Morda se kdo od akterjev z vsem, kar je napisal Žakelj, ne bo strinjal, dejstvo pa je, da je njegovo pisanje dragoceno pričevanje in da se lepo bere. Berite in sami presodite.

Viktor Žakelj, Plebiscit 1990, Med politikanstvom, strahom in pogumom, Učila International, Tržič, 2010, 216 strani, 24,90 evra, www.ucila.si

Plebiscit 1990 je iz besede postal dejanje, ko se je zanj odločil tudi Jože Pučnik, prvi mož Demosa. Tako ga je upodobil akademski kipar Metod Frlic, 2007. Ker naročniku (SDS) ni bil všeč, ga je Jože Dežman postavil na vidno mesto v Muzeju novejših zgodovine Slovenije v Ljubljani.

Dramska igralka Ivanka Mežan in Viktor Žakelj med predstavitvijo knjige Plebiscit 1990 v kapeli Loškega gradu, 26. oktobra 2010 / Foto: Loški muzej

Prvi petek novembra so v Žireh odprli prenovljeno stalno čevlarsko razstavo. Ko prebiram priimke mojstrov čevljarjev, vajencev, družin s čevlarskimi delavnicami, obrtnikov, med njimi zasledim skoraj vse značilne žirovske priimke: Pečelin, Žakelj, Gantar, Kopač, Naglič ... Ja, čevljarstvo je bilo v 20. stoletju res izjemnega pomena za preživetje ljudi in razvoj kraja. V začetku 20. stoletja je bil v vsaki drugi hiši čevljar. In bo že držalo, da je žirovski čevlj ...

Trden in trpežen kot Žirovec

STALNA ČEVLJARSKA RAZSTAVA V ŽIREH

IGOR KAVČIČ

Nekdanja Stara šola nedvomno postaja osrednja kulturna ustanova v Žireh. Da so jo domačini vzeli za tako, najbrž dokazuje že velik obisk na nedavnem slovesnem odprtju prenovljene stalne čevlarske razstave, zagotovo pa ji pomen raste tudi z novimi vsebinami, ki v njej dobivajo svoje mesto. Po sedmih letih temeljite pre-nove šole, ki jo je financirala lastnica občina Žiri, zato so uspeli pridobiti tudi nekaj tako imenovanega evropskega denarja, so lani na naslovu Tabor 2 znova odprli žirovski muzej. Že pred tremi leti so člani Muzejskega društva v pritličju pripravili 2007 razstavo *Pozdravljeni ljubitelji utrdb! (o dediščini rapsalske meje)*, sicer pa je bila hiša ob koncu prenove prazna. Na prostorno podstrešje se je marca lani preselila Krajevna knjižnica Žiri, letos v začetku novembra pa je Muzejsko društvo Žiri svojo 40-letnico počastilo z odprtjem nove stalne čevlarske razstave v prvem nadstropju. **Miha Naglič**, predsednik Muzejskega društva s petnajstletnim stažem, ob tem ne skriva zadovoljstva ob dobro opravljenem delu: "Za to razstavo smo si prizadevali v društvenem odboru, oprli smo se na staro zbirko iz leta 1973 in na strokovno znanje naših čevlarskih veteranov Marijana Bogataja, Alfonza Zajca in Antona Mlakarja. Še posebej pa je treba izpostaviti delo, ki so ga opravili avtorica razstave, mag. Tita Porenta, rojakinja Beta Poljanšek Koman kot njena oblikovalka in Rok Klemenčič, novi skrbnik muzejskih zbirk in avtor dokumentarnega filma Žirovski čevljar, ki je v svojem delu izkazal izjemno prizadevnost."

V Muzejskem društvu so k sodelovanju povabili izkušeno muzejsko svetovalko **mag. Tito Porenta** iz Mestnega muzeja Radovljica, ki se je skoraj sedemnajst let posvečala zbiranju, proučevanju in posredovanju čevlarske dediščine, ne le v Tr-

žiču, kjer je bila pred leti zaposlena v tamkajšnjem muzeju, ampak tudi povsod drugod po Sloveniji. "Muzejska stroka me je naučila univerzalnega spoštovanja kulturne dediščine in pravilnega rokovanja s premično dediščino. Spremljala sem, kje so bile narejene raziskave o razvoju čevljarstva v posameznih lokalnih okoljih. Zato sem se lažje odločila za sodelovanje pri prenovi žirovske čevlarske zbirke, ker sem vedela, da je dr. Marija Stanonik, doma z Dobračeve, že opravila pionirsko delo v raziskavi razvoja žirovskega čevljarstva, da Žirovci redno izdajajo publikacijo Žirovski občasnik, da so tu tudi objave v Loških razgledih, da je Alpina ob svojih jubilejih izdajala obsežne in dragocene zbornike, skratka, na voljo je bilo kar nekaj literature, ki je omogočila muzealizacijo žirovske čevlarske zgodbe. Nekaj dodatnih zamisli mi je dal tudi vodnik po Žirovskem, ki ga je pripravil Miha Naglič." Avtorica je razstavo koncipirala na novo, jo kronološko uredila od prvih znanih sledov o čevljarjih v Poljanski dolini, preko skromnih, a odločnih začetkov žirovskih čevljarjev v 19. stoletju, do tako imenovane "zlate dobe" v obdobju tik pred 1. svetovno vojno in v 20. letih 20. stoletja, ko je bila tudi splošna zakonodaja v prvi Jugoslaviji bolj naklonjena domačim podjetjem in obrtnikom. Desetletje pred 2. svetovno vojno je bilo v znamenju združevanja manjših obrtnikov v zadruge. Del razstave je posvečen tudi dediščini čevlarskih vajencev, ki je združen s projekcijskim in pedagoškim kotičkom. Na hodniku pred vhodom v zbirko sta na ogled dva informativna panoja o razvoju čevlarske zbirke Muzejskega društva Žiri in kratek povzetek razstave.

Salonarji s čipko za pomlad

In prav na panojih pred vhodom v muzej že od daleč v oči padejo ženski salonarji, zaenkrat zgolj še na sliki na

Nosilci žirovske razstave, tokaratni sogovorniki: (z leve) Miha Naglič, mag. Tita Porenta, Rok Klemenčič, Beta Poljanšek Koman / Foto: Polona Mlakar Baldasin

panoju. "Ženski salonarji z zlato vpleteno čipko na neki način predstavljajo sožitje čevljarstva in klekljane čipke na žirovskem. Obe dejavnosti sta bili od 2. polovice 19. stoletja pa vse do 2. svetovne vojne gonilo razvoja v Žireh. Dejavnosti sta za Žirovce pomenili preživetje, po njih pa smo bili tudi širše prepoznavni. Vedeti moramo, da je žirovska zemlja dokaj skop in ravno čevljarstvo in klekljanje sta predstavljala glavni zaslužek, da so ljudje lahko obstali na Žirovskem, da se je kraj skozi dvajseto stoletje uspešno razvijal," razmišlja skrbnik zbirke **Rok Klemenčič**, po stroki učitelj razrednega pouka, a velik poznavalec žirovske zgodovine, predvsem pa tudi

materije, ki se nahaja za vrati čevlarske razstave. "Leta 1969 sta bila na pobudo Emila Strliča ustanovitelja podjetja Etiketa, v Alpini izdelana dva para salonarjev, temni s srebrno čipko in svetli z zlato čipko. Slednji je bil darovan zbirki Muzejskega društva in se je ohranil, medtem ko je temni par žal izginil. Čevlji tudi niso šli v proizvodnjo, saj je bila izdelava tehnološko precej zahtevna, pa še predragi bi bili." Čevlji bodo razstavljeni v drugem delu zbirke, ki jo bodo konec aprila ob obletnici Alpine odprli v drugi sobi. Vrata do razstave so "oblečena" v repliko nekdanjih vrat Matičkove hiše, v kateri je prebival čevljar Matija Zajec, in je original shranjen v

depoju. Ko vstopimo v muzej, je pred nami zgodba o razvoju žirovskega čevljarstva in njegovega povezovanja s svetom. "Tako zgodba kot zbirka, ki le-to podpira, sta edinstveni. "Poznam večino muzejskih postavitev čevlarske dediščine v Sloveniji, nekaj čevlarskih muzejev sem si ogledala tudi drugje po Evropi. Pri nas po večini vse predstavljajo značilne čevlarske delovne prostore s čevlarskim orodjem, ki razen nekaterih izjem ni niti pravilno interpretirano ali pa precej pomanjkljivo, vendar me veseli, da v splošnih muzejih čevljarje vedno vključijo v lokalne zgodbe in s tem opozarjajo na velik pomen čevljarjev za vsakdanje življenje v preteklosti. Tako smo ravnali tudi v žirovskem primeru," razlaga Tita Porenta.

Čevljarstvo že, a pri hiši tudi kakšna krava

In katere so značilnosti žirovskega čevljarstva? Na Žirovskem se je čevljarstvo razvilo iz podeželskega, samoskrbnega gospodarstva. Kasneje je predstavljalo najprej dopolnilno moško dejavnost kmetijstvu za izdelovanje trpežnih čevljev za rudarje in gozdarje na sezone-skem delu, dokler se nekateri obrtniki zaradi dobrega

Novodobni škorenj italjanske izdelave zdrži približno dve leti, žirovskega so nosili vsaj deset let.

Žirovci so izdelovali trdno in trpežno obutev. Taki, nekoliko robustni že na prvi pogled, so tudi razstavljeni čevlji, nekateri stari tudi več kot sto let.

MUZEJ

Snovanja

Tako imenovani šihtovec z okovanimi podplati je bil dober za vsak teren.

slovesa in številnih naročil niso specializirali samo za izdelovanje obutve za različno uporabo. Žirovci so izdelovali trdno in trpežno obutev. Taki, nekoliko robustni že na prvi pogled, so tudi razstavljeni čevlji, nekateri stari tudi več kot sto let. Najprej so čevljarji hodili naokrog po kmetih, s seboj so imeli škatlo in potrebno orodje, dreto ter usnje in so kar pri njih popravljali čevlje, kmetje pa so pri njih tudi naročali nove. Zanimiva je upna knjiga čevljarja Ivana Kovača. Za kmeta Ivana Kavčiča je izdelal ali popravil čevlje: *Angelci nove čizme naredil, Johanci čizme popravil, dva para malih čizmov izdelal ...* ob strani knjige pa je zapis, da je bila tega in tega dne krava Cika pri juncu. "Vsak čevljar je imel za vsak slučaj doma vsaj eno kravo, saj poslu s čevlji sprva še niso povsem zaupali, čeprav so na prelomu prejšnjega stoletja že postajali prepoznavni tudi izven doline. "Vremenski pogoji niso bili najbolj naklonjeni, bile so ostre in dolge zime, močvirnat teren po kotlini, razdalje do večjih krajev so bile velike, razlogov, da so izdelovali trpežno obutev, je

bilo torej več kot dovolj," razlaga vodič Rok. Dobro reklamno so za čevlje naredili tudi rudarji, ki so iz Žirov odhajali v madžarske in druge rudnike po takratni Avstro-Ogrski. Začela so prihajati naročila ...

Ena od posebnosti razstave so po mnenju Porentove tudi dobro ohranjeni reklamni in prodajni letaki ter ceniki žirovskih čevljarjev in podjetij. Glede na to, da so čevlje precej prodajali tudi na Hrvaško, v Bosno in Srbijo, so temu primerno natisnili tudi cenike in reklamne letake ter kataloge v srbohrvaščini. Medtem ko so po Sloveniji hodili tudi po sejmihi, pa so v oddaljenejša kraja pošiljali obutev kar po pošti.

"Zelo dragocena in obsežna je tudi zbirka žirovskega strokovnega učitelja Leandra Mlinarja, ki jo hrani Muzejsko društvo, dodaja Tita Porenta, na podlagi njegove delavnice pa so tudi rekonstruirali delavnico z mizama, tako imenovanim levoramnim šivalnim strojem, različnim orodjem in materialom za delo, *lesenimi klinci* oziroma *cveki*, s katerimi so delali tako imenovane zbite čevlje, pa

dreto za šivane podplate. Lepila nekoč še ni bilo, kaj šele gumijastih podplatov," razlaga Rok Klemenčič in dodaja, da so se čevlji, ki so bili spodaj okovani, imenovali *šihtovci*.

V nadaljevanju so v muzeju predstavljene tudi nekatere najpomembnejše čevljarске firme na Žirovskem, poudarek pa je tudi na prikazu pomena izobraževanja. Od tega, kako je vajenec prišel delat k čevljarju in na začetku pazil na njegove otroke, pometal po delavnici, do potrdil, ko se je po treh letih izučil in včasih bil poslan tudi v uk v tujino.

Razstava je tu, zdaj v boj za obiskovalce

Muzejsko postavitvev zaokroža tako imenovani pedagoški kotiček, v katerem je replika čevljarске mizice, trinogi stoli, ki so prilagojeni človeškim zadnjicam. Na mizici so čevlji, tudi značilni žirovski gojzarji z okovanimi podplati. Izdelala sta jih mojstra Franc Kranjc in Anton Gorjup, ob njih pa še šivilja Danica Gorjup, ki so med drugim sodelovali tudi v štirih dokumentarnih filmih, ki

zaokrožujejo muzejsko postavitvev. Tudi filme so tako, kot so znali izdelati sami svoje in nekoliko drugačne čevlje, posneli tako rekoč z lastnimi močmi.

Razstavo je oblikovala domačinka, arhitektka **Beta Poljanšek Koman**. "Prvo načelo vsake razstave v Muzeju Žiri je dejstvo, da domu je v odlični zgradbi Freisinškega gospostva, tako da je muzejski prostor hkrati tudi predstavitev obnovljene arhitekturne dediščine. Zato je tudi ta razstava zasnovana v nekakšni vzporednosti, kot prostor v prostoru, kot podvojena zgodba o stavbi in zgodba o obutvi. Predstavitev "čevljarskega stanu" je nastala na osnovi obstoječe čevljarске zbirke, pri čemer je sodelovala širša skupina zbiralcev, restavratorjev, muzealcev, etnologov. Potem ko je avtorica razstave mag. Tita Porenta določila obseg in način predstavitve, smo razstavo postavili tako, da v sprejemnem delu na stopnišču obiskovalec dobi informacijo o sami zbirki in o razvoju skozi čas, v osrednjem delu pa o pokrajini, o "zlati dobi" ter na koncu, kot rečeno, še kotiček o vajeništvu. Razstava poteka vzporedno s tekstualno razlago, s fotografijami in z muzejskimi predmeti, ki so zgoščeni v nekakšnem virtualnem prostoru čevljarске delavnice (s predstavitevijo osrednjega motiva Leandrove delavnice)." Ker zbirka znatraj obstoječega objekta nima prostora za muzejski depo, so prostor pod podestom izkoristili za shranjevanje gradiva, ki ni uvrščeno na to razstavo.

Seveda razstavo omejujejo tudi prostorski in finančni limiti, a so se njeni snovalci znali prilagoditi obstoječemu stanju. "Stalna muzejska razstava je vedno en splošen okvir, v katerem zajameš bistvo neke tematike, ki naj bi zanimala najbolj splošno publiko. Ta osnovni model potem za bolj zainteresirane ali poznavalce na eni in za mlajše obiskovalce na drugi strani, dopolnjuješ s prilagojenimi vođenji po stalni razstavi, občasnimi razstavami, muzejskimi pedagoško-andragoškimi programi in publikacijami različnih obsegov in vsebin ter vizualizacijo in digitalizacijo vsebin na različnih portalih. Zaenkrat gre za društveno zbirko, ki bo težko razvijala vse te oblike muzejskega dela, če pa se bodo Žirovci odločili ustanoviti muzej, so seveda odprte vse možnosti. Že na odprtju sem povedala, da je lažji del narejen, težji - torej vzdrževanje življenja zbirke in boj za obiskovalce s stalnimi novimi programi z dodano vrednostjo,

pa se v muzejih že primerja s podjetništvom: kolikor znaš, toliko veljaš!" razmišlja avtorica razstave mag. Tita Porenta.

Podobno razmišlja Beta Poljanšek Koman. "Prostor, izbrano gradivo, finančni okvir in izhodišča stroke bistveno vplivajo na vsako postavitvev razstave, zunaj teh omejitev si je pravzaprav niti ni mogoče zamisliti. Ustvarjalno delo je predvsem v bolj ali manj srečni uskladitvi velikokrat protislovnih omejitev, nato pa v koordinaciji izvedbenih rešitev in v naporu, da se nekako vzpostavi vtis enotnosti razstave, v kateri množica ohranjenih predmetov v današnjem času zastopa tako pomembno dejavnost, kot je oblikovanje in izdelava obutve v zgodovini našega kraja," razmišlja in oddaja: "Zaposleni v Alpini so neposredni dediči in nadaljevalci dolgega razvoja, ki ga lahko razberemo iz razstavljenih predmetov, in lepo je, da so danes tudi v vlogi finančnega podpornika čevljarske zbirke. Z njihovo pomočjo smo se lahko odločali za boljše tehnične rešitve, vendar je celotna zasnova ostajala v skromnejših mejah, ki pa se bo z obilico dobre volje lahko postopno dopolnjevala, morda predvsem z dodatno opremo svetlobnih teles, ki lahko poudari detajle, zaokroži ambient in natančneje vodi zainteresiranega obiskovalca."

Moje sogovornike sem v zaključku mogoče bolj zašalo kot zares vprašal, ali so še "na ti" z Alpininimi čevlji. Rok Klemenčič je bil obut v najnovejši model Alpinine obutve Binom, na nogah Mihe Nagliča sem prav tako zasledil športno obutev iz domače tovarne, da rada nosi Alpinine čevlje, pa je potrdila tudi Beta Poljanšek Koman: "Seveda, najbolj elegantni čevlji v moji omari so Alpinini, iz kolekcije, ki jo je oblikovala Alja Novak. "Meni so prav!", kot je reklamni slogan." Tita Porenta pa je rekla, da trenutno ne nosi Alpininih čevljev, ker so v Radovljici zaprli Alpinino trgovino. Prej je veliko kupovala obutev za svoja otoka, sama pa je rada nosila Alpinine sandale. "Imam pa posebne spomine na očetove legendarne planinske gojzarje Alpina, v katerih me je popeljal kot desetletno deklico prvič na Triglav. S tistimi čevlji je menda hodil v hribe skoraj trideset let. Ker je bil oče Tržičan, sem jih podarila Tržškemu muzeju. Letos me je prijetno presenetila tudi zasnova Alpininega prodajnega kataloga, ki na sodoben način koketira s tradicijo in slovesom trpežnega žirovskega gojzarja."

Zaposleni v Alpini so neposredni dediči in nadaljevalci dolgega razvoja, ki ga lahko razberemo iz razstavljenih predmetov, in lepo je, da so danes tudi v vlogi finančnega podpornika čevljarske zbirke.

Tako in podobno orodje so v začetku 20. stoletja imeli v vsaki drugi žirovski hiši.

Levstikovo uredniško delovanje in z literarnimi ambicijami spisani prispevki ter Klíčeve karikature uvrščajo Pavliho med najzanimivejše satirične liste v habsburški monarhiji. Pavliha je izhajal med 30. aprilom in 31. julijem 1870 in doživel sedem števil.

Karikature v Levstikovem Pavlihi

DAMIR GLOBOČNIK

P esnik, pisatelj, jezikoslovec in politični publicist Fran Levstik (1831-1887) se je zaradi nasprotovanj vodilnih staroslovenskih politikov na začetku leta 1870 odločil izdati satirični list na Dunaju. Po Stritarjevi zaslugi mu je uspelo navezati stike z enim najpomembnejših čeških karikaturistov 19. stoletja Karlom Václavom Klíčem (1841-1926). Klíč je bil od 1869 do 1871 glavni risar in urednik vodilnega dunajskega humorističnega časopisa *Der Floh*, prvega avstro-ogrskega satiričnega lista, ki je bil urejen po francoskem in angleškem vzoru. Klíč, ki je zaradi ženitve in poročnega potovanja imel nekaj težav pri pripravi prve karikature za *Pavliho*, za svoje delo ni zahteval honorarja, za kar se mu je Levstik javno zahvalil. Klíč je za prvih pet števil *Pavlihe* prispeval karikature narodnega odpadnika dr. Vinka Fererija Kljuna, nemškutarja Antona Grčarja, madžaronskega hrvaškega bana Levina Raucha, štajerskega Nemca Friderika Brandstetterja in narodnega odpadnika Karla Dežmana. Vsi so spadali med naspro-

tnike slovenskih oziroma slovanskih narodnih interesov. Karikirance je izbiral Levstik, prijatelji pa so mu iz Kranjske pošiljali fotografije, po katerih je Klíč izdelal karikature. Klíčeve karikature se uvrščajo v tip "glavonožcev" (karikiranih upodobitev oseb s pretirano veliko glavo in majhnim telesom), ki so jih nedavno pred tem uveljavili francoski karikaturisti.

Usodna karikatura dr. Valentina Zarnika

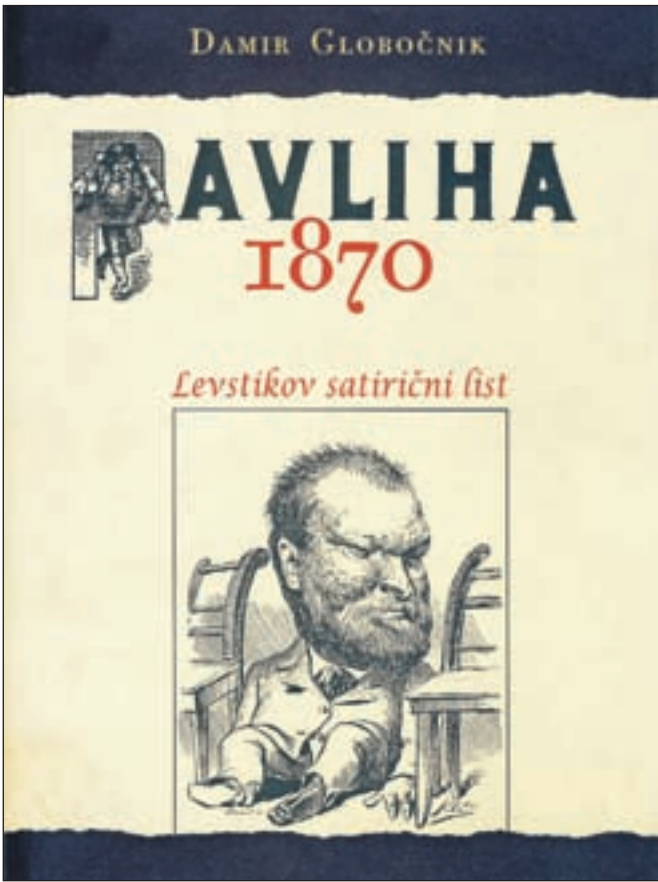
Za 6. številko *Pavlihe* je Klíč narisal mladostlovenskega politika, pravnika in pisatelja dr. Valentina Zarnika (1835-1888), ki je bil sicer Levstikov politični somišljenik in prijatelj. Levstik je namreč izvedel, da se je Zarnik zaradi boljših možnosti na aktualnih volitvah za kranjski deželni zbor pogodil s staroslovenci. S karikaturao Zarnika, ki naj bi želel istočasno sedeti na mlado- in staroslovenskem stolu, a je telebnil na tla med obema stoloma oziroma ostal brez poslankega mandata, še prej pa z ostrimi komentarji predvolilnih dogodkov je Levstik nameraval znotraj mladostlovenskega političnega tabora sprožiti opozicijo proti Zar-

nikovemu ravnanju in ga na ta način spametovati. Zarnik je imel na svoji strani leta 1868 ustanovljeni mariborski mladostlovenski časnik *Slovenski narod*. Urednik *Slovenskega naroda* je objavil kritiko *Pavlihe*, ki je izgubil mladostlovenske naročnike in moral prenehati izhajati.

Karel Klíč je študij na slikarski akademiji v Pragi moral začasno prekiniti, ker se je znašel na policijskem seznamu politično sumljivih oseb. Leta 1862 se je naselil v Brnu, kjer je odprl fotografski atelje in začel izdajati satirični list *Veselé listy*. Leta 1867 je kot karikaturist sodeloval pri budimpeštanskem listu *Borszem Janko*. Leta 1869 se je iz Budimpešte preselil na Dunaj, kjer se je pridružil novoustanovljenemu *Flohu*, ki je po njegovi zaslugi postal prvi avstrijski in nasploh evropski humoristični list, tiskan v več barvah. Leta 1872 je zapustil *Floh* in začel naslednje leto izdajati lasten list *Humoristische Blätter von Karl Klíč*. Uveljavil se je tudi kot ilustrator in se posvečal slikarstvu. Leta 1899 se je preselil v Anglijo, kjer je bil med ustanovitelji litografskega zavoda v Lanchestru. V začetku 20. stoletja se je kot premožen "Mister Kley", kot so ga imenovali v Angliji, vrnil na Dunaj. Slavo in premoženje so mu namreč prinesli njegovi tiskarski izumi.

Novovaška dogodba

Avtor karikatur in ilustracij na notranjih straneh in na zadnji strani *Pavlihe* je bil češki ilustrator in karikaturist Gustav Jaroslav Schulz (1846-1903). Leta 1869 se je zaposlil pri donavski paroplovni družbi, pri kateri je napredoval do položaja inšpektorja. Schulz je bil likovni samouk. Njegovo nadarjenost za risanje so odkrili v osnovni šoli in na realki. Prosti čas je namenjal likovnemu izpopolnjevanju. Z ilustracijami in karikaturami je sodeloval pri več čeških in nemških listih. Posvečal se je tudi akvarelnemu, oljnemu in pastelnemu slikarstvu.

Naslovnica Globočnikove knjige *Pavliha 1870*, na njej karikatura politika Valentina Zarnika med dvema stoloma

Schulz je po Levstikovih navodilih izdelal ilustracije, ki so spremljale redne rubrike v *Pavlihi*, dve satirični ilustraciji, senčno sliko in lik Pavliha za naslovno vinjeto.

Levstik je s Schulzevo ilustracijo opremil pesem "Novovaška dogodba", ki se nanaša na nemškutarski napad na slovenska kandidata za deželnozborskega poslanca na štajerskem, soustanovitelja in prvega predsednika mariborske čitalnice, odvetnika dr. Janka Sernca (1834-1909) in tamkajšnjega notarja dr. Franca Radeja (1830-1903). Kandidata sta 19. junija 1870 sklicala volilni shod v Novi vasi pri Slovenski Bistrici. Izvedela sta, da se pripravljajo napad na njun volilni zbor, zato sta od komisarja mariborskega okrajnega glavarstva zaman zahtevala, naj poskrbi za javni red in mir. Nemškutarski agitatorji so naščuvali delavce bakrarne v Zgornji Bistrici in jih z dovoljenjem nemškega lastnika tovarne pognali v Novo vas. Delavci so napadli hišo, v kateri naj bi bil volilni shod. Slovenski volivci so se zabarikadirali v hiši, žandarja nista posredovala. Nekateri mešča-

ni so poskušali miriti napadalce, ki jih je po polurnem divjanju ustavila šele vest o prihodu huzarjev iz Slovenske Bistrice. Po poldrugo leto trajajoči preiskavi je prišlo do zaključne sodne obravnave proti 16 delavcem tovarnarja Sternbergerja. Sodna obravnava je potekala januarja 1872 na okrožnem sodišču v Celju. Obtoženci so bili kaznovani zaradi prestopka na zaporne kazni od treh mesecev do 14 dni.

Jaroslav Schulz je ilustracijo Jenkove pesmi "Naš maček" (Pesmi, 1865) v zadnji številki *Pavlihe* narisal v načinu takrat zelo priljubljenih senčnih podob, senčnih obrisov, senčnih risb oziroma silhuet. Jenkova elegična satira o mačku, ki je "ljub'co imel" in si po smrti svoje drage vzel življenje, v *Pavlihi* ni bila objavljena po naključju. Z njo je Levstik namigoval na ljubezenska čustva urednika *Slovenskega naroda* Antona Tomšiča (1842-1871) do mlade žene mariborskega rodoljuba in advokata Ferdinanda Dominkuša. Tomšičevi rojstni hiši v Dednem dolu se je namreč po domače reklo "pri Mačkovih".

Levstikovo
sodelovanje s
karikaturistoma
Karlom Klíčem
in Gustavom
Jaroslavom
Schulzem velja
za prvo
izpričano
slovensko-češko
sodelovanje na
likovnem
področju.

Jaroslav Schulz, *Novovaška dogodba*, *Pavliha* št. 5, 1870

Domžalčan Gregor Otmar Rettinger je eden redkih pri nas, ki obvlada starodavno tehniko izdelovanja ikon; ta zahteva uporabo naravnih materialov in tudi po devetdeset ur dela za posamezen izdelek. Nad tovrstno umetnostjo se je navdušil povsem po naključju, do danes pa jih je izdelal že več kot sto petdeset.

Ikone, ki izžarevajo energijo

GREGOR OTMAR RETTINGER, IZDELOVALEC IKON

JASNA PALADIN

Gregor Otmar Rettinger iz Domžal je med ljubitelji zlatih pravoslavni podob danes že precej poznan umetnik, čeprav je bilo njegovo prvo srečanje z ikonami bolj naključno kot ne. Kot strojnik se s slikanjem ni ukvarjal, poleg tehničnega risanja se je tu in tam pozabaval s kaligrafijo, vse dokler ga žena ni prijavila v tečaj izdelovanja ikon, ki ga je nato obiskoval, po en teden na leto, celo desetletje. "Ko sem se nekega dne doma jezil, zakaj nam stene krasijo fotografije s koledarjev, mi je žena rekla, naj pa sam kaj ustvarim, če mi to ni všeč. In tako se je začelo. Najprej sem izdelal nekaj linorezov, nato pa me je žena povsem po naključju vpisala v tečaj risanja ikon v Tinju na avstrijskem Koroškem v tamkajšnjem Slovenskem domu katoliške prosvete. Tečaj je vodila Domžalčanka Anica Vrečar in od izdelave moje prve ikone je zdaj minilo že dvaindvajset let," se svojih začetkov spominja danes 71-letni **Gregor Otmar Rettinger**, ki je koledarske fotografije doma tako kmalu zamenjal s svojimi umetninami. Že na tečaju, kjer so najprej izdelali podobo Kristusa, so ga naučili, da temu sledi Marija, nato Janez Krstnik, Peter in Pavel in za tem še

vsi drugi starejši pravoslavni svetniki, s tem vrstnim redom upodabljanja likov pa izdelovalci ikon sledijo nepisanemu pravilu, ki ga pravoslavna cerkev pozna kot ikonostas. Kot mi z veseljem razloži v svoji domači kletni ustvarjalni delavnici, v kateri ne manjka že izdelanih ikon, lesenih deščic, barv, čopičev in knjig s številnimi motivi, bistvo ikon ni zgolj v motivih in slikanju, ampak predvsem v tehniki izdelave. Številni novodobni izdelovalci ikon že uporabljajo akrilne barve, s katerimi je slikanje resda bolj enostavno, sam pa odločno vztraja pri uporabi naravnih materialov in barv ter starodobni tehniki, kakršno so pred mnogimi stoletji razvili pravoslavni menihi. Izdelava ikon se začne z lepo obdelano lipovo deščico, na katero se v več slojih naneše kostni klej, v pravem razmerju pomešan s kreda v prahu, s tem pa se premaže blago oz. kaliko, ki bo služilo kot 'armatura'. Brušenju s finim brusnim papirjem sledi še deset nanosov, vsakokratno sušenje pa priprave te podlage pred sami risanjem raztegne na cel teden. Na pripravljeno površino nato prenese predlogo z motivom, prav poseben postopek pa zahteva tudi priprava barv. Le-te so v celoti organske, barvast prasek pa v posebnem razmerju zmeša z jajčnim rumenjakom, vodo in kisom, zaradi

Gregor Otmar Rettinger ikone izdeluje že več kot dvajset let, pri svojem delu pa vztrajno sledi starodobni tehniki izdelovanja, ki jo danes obvladajo le še redki pri nas.

česar so barve, ki jih nanaša z drobnimi čopiči iz živalskih dlak, še bolj obstojne. Le kdo bi si mislil, da se med materiali za izdelavo ikon znajdeti tudi lepljivi figov mleček in še bolj lepljiv česnov sok, a nekoliko manj sloveče sestavine povsem na koncu postopka umetnik prekrije z lističi čisto pravega zlata, ki ikone spremini v prave umetnine. Prav pri nanašanju zlata je, kot pravi, potrebne največ spretnosti in natančnosti, pri če-

mer vsak avtor razvije svoj način dela. Rettinger pokaže, da zlate listke natančno razreže med dvema lističema papirja in s samo za to namenjenimi škarjami, posutimi s smukcem. Za izdelavo ikon z omenjeno starodavno tehniko, ki torej zajema lesarska dela, prepariranje, mazanje s klejem, napenjanje blaga, brušenje, ponovno mazanje in sušenje v več plasteh, mešanje barv, slikanje samega motiva, nanašanje zlatih lističev in zapis v cirilici, ki ponazarja ime svetnika in leto izdelave, Gregor Otmar Rettinger porabi okoli devetdeset ur skrbnega dela. Takšna starodavna izdelava zagotavlja večjo obstojnost, kar je razvidno iz številnih več sto let starih ikon v pravoslavni cerkvi in samostanih, kjer pa jih menihi dodatno ohranjajo tudi z mazanjem z olivnim oljem. Gregor Otmar Rettinger, ki si je na potovanjih že ogledal bogastvo ikon grških pravoslavni samostanov, večkrat pa se odpravi tudi v pravoslavno cerkev v Ljubljani, kjer so mu pomagali tudi z motivi svetnikov, je do danes izdelal že več kot sto petdeset ikon, nekajkrat na leto pa jih predstavi tudi na raz-

stavah po vsej Sloveniji. Ponosno pove, da so njegove ikone tudi že v Ameriki, Avstriji, Srbiji, Franciji, Italiji in na Češkem. Ikone, ki so že samo zaradi zahtevnega postopka izdelave prave umetnine, v pravoslavni svetu svoj smisel dobijo šele s posvetitvijo. Velja tudi napisano pravilo, da podarjene ikone nikoli ne smemo podarjati ali prodajati naprej, Rettinger pa pravi, da na ikone same vpliva tudi počutje, ki ga v proces nastajanja vloži avtor. "Pri izdelovanju ikon se nam ne sme muditi - tega dela se pod časovnim pritiskom preprosto ne da izvajati. Prav tako je zelo pomembna energija, ki jo vložimo v izdelovanje teh posvetnih podob. Če so le-te narejene s pozitivno energijo, radiestezijsko toplo sevajo na roko, ki jo drži ali se ji približa, čutimo pa lahko celo mravljince," je v pozitivne učinke svojih umetniških izdelkov prepričan Rettinger, ki je za izdelovanje ikon s starodobno tehniko navdušil tudi svojo 26-letno vnukinjo Aleksandro, ki se mu z veseljem pridruži v ustvarjalni delavnici in mu, kot dokazujejo tudi njene ikone, v izdelovanju že več kot uspešno sledi.

Izdelava ikone po starem zajema lesarska dela, prepariranje, mazanje s klejem, napenjanje blaga, brušenje, ponovno mazanje in sušenje v več plasteh, mešanje barv, slikanje samega motiva, nanašanje zlatih lističev in zapis v cirilici, ki ponazarja ime svetnika in leto izdelave, Gregor Otmar Rettinger porabi okoli devetdeset ur skrbnega dela.

Nadangel Mihael (levo) in car Lazar (desno)

Kaj imata skupnega glasba skupine Pink Floyd in vitraji v kapeli Škofijske gimnazije v Mariboru? Akademskega slikarja Mateja Metlikoviča, ki v svojih likovnih snovanjih povezuje glasbo in poezijo s slikarstvom.

Ko glasba piše likovne zgodbe

MATEJ METLIKOVIČ, AKADEMSKI SLIKAR

IGOR KAVČIČ

Pomemben del likovnih snovanj slikarja Mateja Metlikoviča v zadnjih treh letih je projekt devetih barvnih oken za kapelo Škofijske gimnazije Antona Martina Slomška v Mariboru. Vitraj, izraz izhaja iz francoske besede vitrail in pomeni stekleno, praviloma iz več barvnih elementov sestavljeno okno, v pravem pomenu besede pa predvsem umetniško obdelano oken-sko steklo, je v središču ustvarjalne pozornosti akademskega slikarja **Mateja Metlikoviča** že celih dvajset let.

Vitraj ga spremlja iz mladosti

Vitraj ga je prevzel že v gimnazijskih letih, ko je v kranjski župnijski cerkvi občudoval abstraktne vitraje slovenskega slikarja Staneta Kregarja, pa tudi v času študija, ko se je prvič srečal z monumentalnimi vitraji Marca Chagalla v Zürichu. Njegova najstniška leta pa so tudi sicer minila v znamenju likovnega ustvarjanja. Na kranjski gimnaziji so ga povabili v krog literarnega glasila Kaj, za katerega dve številki je pripravil likovno opremo. Spominja se, da ga je pri tem z nasveti moralno in ustvarjalno podpiral tudi akademski slikar Vinko Tušek, njegov likovni pedagog

iz osnovnošolskih let, ki je s svojim odnosom do široke palete barv in igrivih abstraktnih kompozicij, kot Matej priznava danes, imel določen vpliv na njegovo poklicno usmeritev kot tudi na njegovo slikarstvo. S Kranjem je povezano tudi njegovo prvo likovno izobraževanje v Centru za estetsko vzgojo, ki ga je vodil slikar Milan Batista. "Tja sem z velikim veseljem hodil risat in slikat skozi več osnovnošolskih pa tudi srednješolskih let," se spominja Matej Metlikovič, ki je na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost diplomiral leta 1978, tri leta kasneje pa opravil tudi slikarsko specialko pri profesorjih Kiarju Mešku in Janezu Berniku. Enajst let je na Srednji kemijski ter na Srednji glasbeni in baletni šoli v Ljubljani poučeval predmet umetnostna vzgoja, od leta 1992 naprej deluje kot samostojni ustvarjalec na področju kulture s statusom umetnika. Ustvarja na področju likovne opreme sakralnih prostorov in kot slikarski interpret svetopisemske tematike. V veliki meri se posveča prav vitrajem.

"Vitraji so vselej na neki način v dialogu z arhitekturo in ambientom, v katerem se nahajajo, kar je zame še poseben izziv. Najpogostejše se z njimi srečujemo v sakralnih objektih. Pri nas je na tem področju pionirsko delo v šestdesetih letih opravil Stane Kregar, za njim Vesel-

ka Šorli Puc, pa Lojze Čemažar, v devetdesetih letih pa sem se intenzivneje z vitrajem začel ukvarjati tudi sam. Tako sem v sodelovanju z mojstrom Stojanom Višnarjem v tehniki taljenega stekla (fused glass) s črtno poslikavo realiziral kar nekaj likovnih oprem sakralnih in drugih prostorov doma in v tujini." Med drugim se z njegovimi vitraji lahko srečamo v cerkvi na Sedlu nad Sodražico, v kapeli gimnazije Želimlje, v župnijski cerkvi v Litiji, kapeli Doma dr. Janka Benedika v Radovljici, Metlikovič pa deluje tudi v tujini, na Hrvaškem (cerkev v Luki na Dugem otoku) in v Nemčiji, kjer je z vitraji in vezeni-mi antependiji (umetniško oblikovanimi prti na prednji strani oltarne mize, ambona ali prižnice) opremil evangeličanske župnijske cerkve v mestih Biberach/Riss, Mckenbeuren in Gerstetten. Poleg tega oblikuje tudi predloge za vezena liturgična oblačila in antependije, med drugim je njegovo delo tudi mašni plašč za dr. Ivana Štuheca. Po njegovem načrtu so izdelani tudi vezeni antependiji za novi zunanji oltar na Brezjah.

Sožitje glasbe, poezije in slikarstva

Pri projektu umetniške zasteklitve kapele v škofijski gimnaziji v Mariboru Metlikoviča vodi ideja predstaviti drevesa življenja. V pol-

Matej Metlikovič v svojem ateljeju na Slovenski cesti v Ljubljani

krožnem prostoru je za oltarjem devet vitrajev, ki naj bi ponazarjali osrednje sporočilo krščanstva: Bog je ljubezen. "Vsako od devetih oken prikazuje eno od razsežnosti ljubezni. Tako je motiv osrednje kompozicije poljub, ki simbolizira povezavo med Bogom in človekom, vitraj pa je kot vrata tabernaklja pritrjen na kovinsko ohišje," o svojem aktualnem likovnem projektu razlaga Matej, ki je kot izhodišče za zgodbo, ki jo pripoveduje, iskal v svetopisemski Visoki pesmi. Ta po njegovem mnenju skozi erotično ljubezen simbolizira duhovno ljubezen. Projekt naj bi v sodelovanju s Stojanom Višnarjem zaključil do Velike noči.

Matej Metlikovič se posveča še risbi s tušem, ilustracijam pesniških besedil in knjižni opremi ter oblikuje vizualne razpoznavne znake. Zanj značilne so stilizirane podobe v zgolj nekaj črtah, nekaj suverenih zamahih s čopičem: ptice, obraz, figura z rokami dvignjenimi proti nebu, luna, zvezde ... Kot pravi, pogosto do teh podob prihaja ob trenutnem navdihu, ko v ateljeju ustvarja ob glasbi iz

svoje mladosti, še posebej skupine Pink Floyd. "Ko slikam, na dan znova in znova prihajajo emocije iz preteklih doživetij, ki dolgo skorajda nisem več vedel zanje. Tako prihaja do sinteze nekih preteklih obdobj, ki jih zdaj lahko bolj svobodno in sproščeno vnašam v svoja dela. Lahko bi govoril o sinergiji med slikarskimi in poetičnimi ter glasbenimi utrinki. Risba je kot besedilo in glasba so barve, ki pišejo moje likovne zgodbe."

O notranji nuji po ustvarjanju

"Nimam nekih dolgoročnih načrtov. Odprt sem življenju, odprt navdihu, dogodku, srečanju, naročilu, povabilu k razstavljanju ... Odzval sem se na razpis za delovno štipendijo Ministrstva za kulturo in prijavil projekt *Slikati glasbo/poezijo*. Z njim želim obeležiti stoto obletnico izida besedila *O duhovnem v umetnosti* Vasilija Kandinskega, ki govori o duhovnem v umetnosti kot o notranji nuji po ustvarjanju. Ob tem bi rad raziskal fenomen ustvarjalnega razmerja med slikarstvom, glasbo in poezijo."

"Lahko bi govoril o sinergiji med slikarskimi in poetičnimi ter glasbenimi utrinki. Risba je kot besedilo in glasba so barve, ki pišejo moje likovne zgodbe."

Metlikovičeva likovna oprema zunanjega oltarja na Brezjah, katerega avtorici sta arhitektki Maruša Zorec in Martina Tepina (zato sta prejeli Plečnikovo nagrado 2009).

KULINARIČNA DOŽIVETJA

Koline ... skomine ...

BESEDILO_ALENKA BOLE VRABEC, FOTOGRAFIJE_TINA DOKL

ČAS KOLIN. V SPOMINU DIŠI KOT NEKOČ ...
KO SO SE NAM CEDILE SLINE ENKRAT - S SREČO -
NEKAJKRAT NA ZIMO. ZDAJ TEGA OBČUTKA
NI VEČ.

Razmere so se spremenile. Čas, predpisi, gledanja na nekoč "največji posvetni praznik Slovencev", če citiram priznanega etnologa dr. Janeza Bogataja, so opravili svoje. A zdi se mi, da kolin ni mogoče izkoreniniti, saj so trdno povezane s slovensko kuhinjo in kmečko tradicijo po vseh pokrajinah. Res pa je, da so izgubile svoj izvorni čar, ker gremo preprosto v samopostrežbo in na petek in svetek v jesensko-zimskem času po izbiri nakupimo koline. Slovenci imamo radi mesne dobrote, kar beremo že v eni starih belokranjskih kolednic:

... Stante na klopico,
prneste klobasico.
Darujte, darujte,
saj tudi Jezus vas!

Tako so šegavo prosili koledniki od hiše do hiše. In če kje niso ničesar dobili, so si v pesmi hišo kar dobro privoščili. Podobno nagovarjanje najdemo tudi v drugih slovenskih pokrajinah, kar kaže, da je bila 'klobasica' že nekoč visoko v časteh. Čas kolednikov pred božičem, novim letom in tremi kralji je bil tudi čas kolin, klanja prašiča, ki mu ponekod pravijo tudi furež, ponekod pa koljereja. Kadar kdo reče besedo koline, se meni zavrti spomin daleč v otroštvo. Bila sem mestni otrok, zato nikoli nisem bila na pravih kolinah, nikoli nisem videla priprav na ta dan, nisem videla, kako vlečejo pujs(k)a iz hleva, kako ga koljejo in razkosajo, lovijo kri, perejo čreva za klobase, kako morajo biti domači in pomagači usklajeni, da v pičlem dnevu pripravijo mesnine, ki se bodo sušile in prekajevale, da ne 'pride kaj v nič'. Hišna gospodinja je skrbela za krepko malico, ki so jo spremljala šilca žganega. Če so te nekoč povabili na koline, je pomenilo, da ti bodo odmerili tudi kakšno delo, če si odklonil, pa zamerili za vedno. Ponekod je prašiča zaklal hišni gospodar, ponekod so najeli mesarja. November in december sta bila najbolj primerna meseca, saj ni bilo ne hladilnikov ne hladilnih skrinj; vsaka

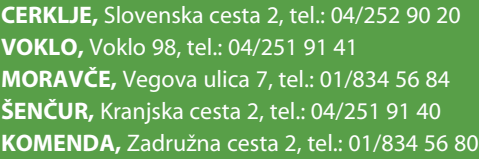
hiša je imela svoj skrbno varovan recept za pripravo mesnin. Navada je bila, da nekaj kosov mesa in klobas poroma med sosede, sorodnike in prijatelje; včasih je bil med 'prejemniki' tudi kdo, ki mu je bilo tako ali drugače treba izkazati hvaležnost. Sama sem bila v otroštvu deležna že narejenih kolin, ki so jih bodisi oče ali sorodniki prinesli v hišo. Bil je praznik, ko smo rezali slanino za domačo mast in pridelali nekaj ocvirkov (za sijajne ajdove žgance moje mame). Iz pečice v štedilniku na drva pa je dišala pečenka. Ponavadi je bila v daru ena do dve krvavici in pečenici, malo godlje v kanglici za mleko, kakšen kos mesa, včasih pa tudi kaj za žolco. Seveda me je zanimalo, kaj vse je v krvavici. Dobila sem odgovor: deli glave, drobovina, kosci obrezanega mesa, ajdova kaša ali pa ješprenj. Kri so mi zamolčali; ko sem pozneje odkrila, zakaj so krvavice krvavice, so bile skupaj s kislo repo že med mojimi zimskimi ljubljenci. Debelo pa sem gledala, ko sem neke v šestdesetih letih prvokrat jedla mulce, primorske krvavice, ki jih sladkajo in vanje dodajo tudi pinjole in rozine. Pri jetrnicah zadrege o sestavinah ni bilo, za bele klobase pa sem dobila pojasnilo, da je v njih le bela drobovina in nič krvi. Ko sem kot študentka z užitkom prvič jedla bujto repo, sem v Slovenskih goricah slišala, da jem čurke. Primorske kožarice sem s svojimi odraščajočimi otroki odkrila v Renčah in se jih res ne branim. Seveda se vsem jedem, kamor je 'stopil pujs', prilega zimska zelenjava, kislo zelje in repa, presno zelje in repa kosljanka, rdeče zelje z jabolki, korenje in kavra v enolončnicah, črna redkev v solati s fižolom ... Koline, kakršne so bile nekdaj, so le še redkost. So pa tiste, ki jih imamo na voljo (prevečkrat, da bi bile še praznične), imenitna priložnost, da sedemo skupaj, da kakšno rečemo, da si nazdravimo že zato, ker si znamo prisluhniti, in spletemo zanimivo zgodbo v slogu: 'Bilo je nekoč ...'

01_KRVAVICA Z BURKAŠO, OCVIRKI IN PRAŽENIM KROMPIRJEM Z BUČNIM OLJEM. BURKAŠA JE KAŠNATA JED, KI JO POD TEM IMENOM POZNAJO V OKOLICI KRANJA, CERKLJ IN KAMNIKA. JED JE PRIPRAVIL KUHARSKI MOJSTER MATJAŽ ERZAR, ZA BURKAŠO PA JE UPORABIL KISLO REPO, STROČJI FIŽOL, PROSENO KAŠO IN KISLO SMETANO.

KMETIJSKA ZADRUGA CERKLJE, Z.O.O.
Slovenska cesta 2,
4207 Cerklje na Gorenjskem
Tel.: 04/252 90 10
info@kzcerklje.si

CERKLJE, Slovenska cesta 2, tel.: 04/252 90 20
VOKLO, Voklo 98, tel.: 04/251 91 41
MORAVČE, Vegova ulica 7, tel.: 01/834 56 84
ŠENČUR, Kranjska cesta 2, tel.: 04/251 91 40
KOMENDA, Zadruga cesta 2, tel.: 01/834 56 80

V poslovalnicah KZ Cerklje vam po zelo ugodnih cenah nudimo vse za koline: čreva (EU poreklo), ješprenj, kaša (iz domačega mlina), dodatki, ...

IZ NAŠEGA PROGRAMA:

PROGRAM ZA KMETIJSTVO

- Odkup in prodaja mleka • Odkup in prodaja živine
 - Odkup in prodaja poljščin
 - Krmila • Gnojila
- Kmetijska semena • Program za varstvo rastlin
- Več vrst profesionalnih čistil za mlekovode in sredstev za odpravljanje težav pri živalih iz proste prodaje.

PROGRAM ZA DOM IN VRT

- Sadike • Lončnice
- Gnojila • Program za varstvo rastlin
 - Orodje za dom in vrt
- Hrana in oprema za male živali
 - Gradbeni program
- Program za ekološko vrtnarjenje
- Program zdrave domače hrane s slovenskih kmetij (domači rezanci, keksi, vino, jabolka ...)

Koline danes

Koline so praznik na kmetih

BESEDILO_KAJA BETON, FOTO_GORAZD KAVČIČ

NA DOMAČIJAH, KJER KOLINE ŠE VEDNO VSAKO LETO PRIREJAJO, VELJA TA DAN ZA ENEGA NAJPOMEMBNEJŠIH DNI V LETU.

Klanje prašičev doma, na kmetijah, se je na Gorenjskem ohranilo vse do danes. December je tisti mesec, ki je bil od nekdaj namenjen kolinam - živali so bile preko poletja in jeseni spitane, nizke temperature pa poskrbijo, da se meso po zakolu hitro ohladi in ne pokvari. Na dan kolin na domačiji vlada posebno vzdušje; gospodinja poskrbi, da je že jutraj vse pripravljeno - v hiši za goste, na dvorišču pa za zakol. Ker je za delo potrebnih več mož, ob tej priložnosti tako, kot je to v navadi ob večjih praznikih, na pomoč priskočijo

sorodniki in sosedje, obvezen pa je tudi klavec oziroma mesar. Možje prašiča pripeljejo iz svinjaka, mu vrv zavežejo okoli vseh štirih nog ter ga položijo na posebno mizo. Tu imajo poleg mesarja, ki zareže z nožem v vrat živali, da ta čim hitreje izkrevavi, pomembno vlogo predvsem 'držalci', ki skrbijo, da je žival medtem pri miru. Nekaj krvi ujamejo v posodo, in ta se kasneje uporabi pri izdelavi krvavic. Žival stehtajo, nato pa ima nekaj časa glavno vlogo mesar. Živali odseka glavo in parklje, odere kožo, ki je ena redkih stvari, ki se v

nadaljnji proizvodnji ne uporablja več, nekdaj pa je bilo tudi prašičje usnje cenjeno. Prašiča možje obesijo s pomočjo škripca na kavle in mesar odreže gornjo plast slanine, ki se uporablja za mast. Nato žival iztrebi in razpolovi trup vzdolž hrbtenice, ter meso razkosa na manjše kose. Pomembno je, da čreva čim prej temeljito očistijo, saj so le tako primerna za uporabo pri izdelavi klobas, očistijo pa tudi drobovino. Medtem ko možje nadaljujejo s čiščenjem prašičje glave in parkljev, gospodinja ponavadi začne s pripravo svežih jeter, ki jih

na koncu udeležencem kolin skupaj z drugimi dobrotami iz domače kuhinje pripravi že za malico. Pred nadaljnjo predelavo se mora meso popolnoma ohladiti, kar lahko traja tudi več ur, zato kose mesa po razkolu obesijo na mrzel zračen prostor. Šele nato se lahko lotijo izdelave mesnih izdelkov, klobas, krvavic, pečenic in podobnega. Še v petdesetih letih preteklega stoletja je bila na domačih kolinah pridobljena več kot polovica vsega mesa. Danes je odstotek verjetno zanemarljiv, povpraševanje po "domačih" kolinah pa je vedno večje.

Brez klobas ni praznikov

Prihaja čas kolin, ta običaj pa na slovenskih kmetijah danes ni več tako pogost kot nekoč. Kako je pri vas, imate radi koline?

Marjan Balanč, Cerklje: "Koline še vedno delamo doma. Prašiča kupim v Lendavi. Mesar ga tam zakolje, veterinar da potni list, nakar ga pripeljem domov. Nato s prijateljem mesarjem narediva pečenice, nareževa kotlete ... Krvavic ne delam sam, saj je z njimi preveč dela, poleg tega pa doma ni veliko zanimanja zanje, zato jih raje občasno kupim. Klobase in suho meso pa morajo biti, brez tega ni božiča in novega leta. (smeh) S kolinami sem povezan že od malih nog, delali smo jih tudi na domači kmetiji v Besnici."

Renata Flander, Kranj: "S kolinami ne gre pretiravat, tako kot z drugo hrano ne. Nekajkrat na leto kupim pečenice in krvavice, godle pa nisem še nikoli pokusila."

Danica Pogačnik, Kranj: "Rada imam pečenice, krvavice, godlo, zaseko ter sušeno in popečeno meso v njej. Včasih sva z možem koline delala doma. V njegovi družini so imeli ta običaj in sva ga po poroki ohranjala tudi midva, zdaj pa že dvajset let ne koljeva več. Sem pa pred kratkim cvrla mast in delala ocvirke, saj so pri sosedu klali prašiča in so mi dali 'špeh'."

Miha Petrič, Cerklje: "V službi včasih jemo klobase, na domači mizi pa kolin ni nikoli. Ne pogrešam jih kaj dosti. Kot otrok sem jedel pečenice in tudi krvavice, zdaj se to zgodi zelo, zelo redko, godle pa že v otroštvu nisem maral." A. H. / Foto: Matic Zorman

Velika izbira mesnin po domačih, tradicionalnih receptih

Domače krvavice
Domače pečenice

Domača klobasa za kuhanje 4,99 EUR/kg

Gozdarska suha salama 5,99 EUR/kg

Ričet s suhim mesom 2,00 EUR/porcija

Vse za koline

Domača svinjska polovica 2,60 EUR/kg

Okusite kakovost!

ČADEŽ
mesarstvo

KRANJ: Jezerska cesta 3,
tel.: 201 34 81
Koroška cesta 26, tel.: 201 34 82
ŠKOFJA LOKA: Cankarjev trg 1,
tel.: 201 34 85
JESENICE: Cesta Cirila Tavčarja 6,
tel.: 583 34 64
www.mesarstvo-cadez.si,
e-pošta:cadez@mesarstvo-cadez.si

info

EDEN IZMED RECEPTOV ZA BURKAŠO

Potrebujemo:
3/4 kg kisle repe, 1/4 kg prosene kaše, ocvirke ali zaseko, sol po okusu.

V slani vodi skuhamo repo - vode naj bo nekaj več, kot je potrebno. Ko je repa na pol kuhana, dodamo oprano kašo. Solimo in počasi kuhamo. Kašo zabelimo z vročimi ocvirki ali zaseko. Če je preredka, dodamo pred zabelo podmet iz moke in mrzle vode.

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

Ko jemo z očmi

Eleganca martinovanja z gorenjskim pridihom

BESEDILO_ALENKA BRUN, FOTOGRAFIJA_TINA DOKL

ZA UVOD BRANCIN, FIŽOLOVA JUHA ZA PRIDIH DOMAČEGA, GOSJA JETRA ZA ANGELČKE. BRBONČICAM SE JE SMEJALO.

V zadnjih letih se je martinovanje razvilo do tolikšne mere, da ga novembra praznuje že skorajda vsaka slovenska vas. Tudi Gorenjska ni izjema. Od prireditev na prostem, do veselic pod šotori, organiziranih martinovanj za zaključene družbe in bolj slavnostno obarvanih večerij. Brez mesa in dobrega vina seveda ne gre. Mi smo se oglasili v restavraciji Hotela Triglav Bled, kjer so po njihovo oživili tradicionalne martinove jedi in jih oplemenitili z vini z italijanske strani Goriških brd. File brancina je bil polnjen z zeleno lečo, jabolki, stebelno zeleno, dodana mu je bila marinada iz rdeče čebule s postrvjim kaviarjem

(domačim, baje, naravnost iz Bohinja) in z mandarinami. Fižolova juha s telečjim jezikom in polnjenim mavrahom je poskrbela za pridih domačega, sledil pa je fazanov zvitek z mlinci in suhim sadjem, z dodano kremo muškatne buče, kostanjevim pirejem s črnim tartufom - v ravno pravnih količinah. Kombinacijo modernega s tradicionalnim je zelo dobro dopolnjeval izbor vin, med katerimi je poseben vtis pustilo vino klin 2006, kombinacija gosjih jeter z jurčkom in malinovo omako pa je poskrbela za rahel trans pri večini gostov - angelčkom bi se smejala. Jetra so bila mehka, nežna,

ravno pravnja, v ustih so se stopila. Kako bi to vizualizirali? Nežna masaža brbončic, ko se okus stopi z reakcijo možganov, ki se zgubijo v razmišljanju. Čista fantazija. Kulinarična erotika? Na krožniku je jetrom delalo družbo še rdeče zelje, zavito v testo, kot sladica in zadnja jed tokratnega martinovega jedilnika pa je bilo karamelizirano jabolko z orehovim biskvitom in cimetovo kremo, čeprav so že gosja jetra kot predzadnja jed pustila tako močan vtis, da si za trenutek pozabil na to, da sladica še pride.

01_FAZANOV ZVITEK Z MLINCI IN SUHIM SADJEM, Z DODANO KREMO MUŠKATNE BUČE, KOSTANJEVIM PIREJEM S ČRNIM TARTUFOM

02_FIŽOLOVA JUHA S TELEČJIM JEZIKOM IN POLNJENIM MAVRAHOM

GOSJA JETRA Z JURČKOM, MALINOVO OMAKO IN RDEČIM ZELJEM V TESTU

info TVEGANO, A ZANIMIVO

Vinar **Marko Primosic** pove, da so k tokratnemu martinovemu jedilniku izbrali zelo tradicionalna, tipična vina z italijanske strani Goriških Brd, z dežele Collio. Vina sama so izbirali tako, da so se okusi hrane in vin dopolnjevali, z željo, da s kombinacijo izzovejo tudi igrivost okušanja, mimogrede pa poskrbijo še za to, da gosti na večerji spoznajo tudi vina iz tega okoliša.

In ker je čas kolin, nas je zanimalo, kaj bi recimo Marko postregel na primer h krvavici?

”To ‘kliče’ po rdeči sorti, z lepo prisotno kislino, morda tudi po kakšnem maceriranem belem vinu. V večini tu pomislim na topla bela, močna, zrela vina in sveže rdeče z malo več kisline, kot recimo refošk. Morda bi celo tvegaj, in bi bila vseeno zanimiva kombinacija - peneča rebula, na primer.”

POSKUSITE JIH!

Dobro vam je tako blizu.

Minister za zdravje opozarja: Prekomerno pitje alkohola škoduje zdravju!

Penina zelena-klasična metoda
ŠAMPION KAKOVOSTI 2010

VINO SLOVENIJA Gornja Radgona

Nanoški sir
VELIKA ZLATA MEDALJA

Beli sir v slanici
VELIKA ZLATA MEDALJA

AGRA 2010 Gornja Radgona, Pomurski sejem

Zanimivosti

Srbska paprika kot skrivno orožje

BESEDILO_MATEJA RANT, FOTOGRAFIJA_MATEJA RANT

V OKVIRU MARTINOVANJA NA PUNGERTU SO V SOBOTO PRIPRAVILI TUDI TRADICIONALNO TEKMOVANJE V KUHANJU GOVEJEGA GOLAŽA ZA NAZIV NAJBOLJŠEGA MARTINOVEGA KUJARJA.

“Čas, dobra družba in čimmanj kompliciranja,” sta svoj recept za dober goveji golaž razkrila **Primož Arzenšek** in **Dejan Djelović**, ki sta letos že tretje leto zapored branila naslov najboljšega martinovega kuharja. A očitno tokrat za sedemčlansko komisijo, ki je ocenjevala golaž, to ni bilo dovolj, saj sta jima naslov izmaknila novinca **Zvone Rupert** in **Marko Fon**. Kot skrivno orožje, sta nam zaupala, sta uporabila pekočo srbsko mleto papriko, ki jima jo je sosed prinesel iz Beograda. Za konkurenco sta pri kuhanju golaža poskrbela še **Brane Križnar** in **Martina Tomšič**, ki si dobrega martinovega golaža ne predstavljata brez brinovih jagod in terana.

Kuhanja golaža so se lotili že zgodaj dopoldne, ko je najprej zadišalo po velikih količinah čebule, ki so jo pražili v loncih. “Bistvo dobrega golaža je, da ne zažgeš čebule,” je ob tem pojasnil Zvone Rupert. Sam golaža nikoli ne gosti s krompirjem, nam je še zaupal, saj je prepričan, da s tem nekateri zgolj zakrivajo napake. Za piko na i pa seveda poskrbijo začimbe. “Sam imam rad pikantno, zato poleg osnovnih dodam še nekaj svojih,” je bil skrivnosten. No, s tem je očitno prepričal tudi komisijo, saj si je za svoj golaž prislužil najvišjo oceno. Primož Arzenšek pa je prepričan, da se je pri kuhanju golaža treba čimbolj držati osnovnega recepta. “Okus mu dajo čebula, goveje meso in mleta paprika

- kombinacija sladke in pekoče. Če karkoli dodaš, to ni več goveji golaž, ampak recimo že ciganski.” Obvezna sestavina, je poudaril, je še rdeče vino, za barvo. No, Brane Križnar pa si dobrega govejega golaža ne predstavlja tudi brez brinovih jagod. “Sicer pa delam po občutku. Sam sem ljubiteljski kuhar in zaupam predvsem svojemu okusu. Imam pa občutljiv okus,” se je posmejal. Za zgostitev, je še pojasnil, raje kot moko uporablja krompir, piko na i pa mu da s teranom. “Tudi če bi vsi povsem sočasno uporabili povsem enake sestavine, golaž ne bi bil enak,” je ob tem še razmišljal Primož Arzenšek in pojasnil, da je okus na koncu odvisen tudi od mešanja, moči ognja in še številnih drugih malenkosti.

01_NA PUNGERTU JE V SOBOTO DIŠALO PO SLASTNEM GOVEJEM GOLAŽU, KI SO GA V VELIKIH LONCIH PRIPRAVLJALI MARTINOVİ KUJARJI.

02_BRANE KRIŽNAR PRISEGA NA BRINOVE JAGODE, KI JIH ZAVIJE V STERILNO GAZO, DA JIH PO KONCU KUHANJA LAHKO VZAME IZ LONCA.

Krvavice in pečenice damo v hladno vodo, najbolje vsako v svojo kozico - s tem preprečimo, da bi klobase pri pečenju počile. Nežno naj vrejo 10 minut. Nato klobase dobro posušimo s prtičem, in namažemo z oljem. Vsako posebej zavijemo v peki papir, kar je idealno za manjše družine, saj lahko pečemo pečenice in krvavice istočasno, pa še kuhinja ostane brez vonja. Zložimo jih na pekač in damo v že vročo pečico na 180°C za 30 minut.

Kislo popečeno zelje:
Sestavine: 1 kg kislega zelja, 2 srednje veliki čebuli ali por (por manj draži želodec), 2 žlici ocvirkov, 2 žlici olja, 1 žlička rdeče sladke paprike v prahu. Na drobno narežemo čebulo ali por, zlato rumeno prepražimo na olju, dodamo še dobro oprano kislo zelje in pražimo 10 minut na živahnem ognju. Potresemo s papriko v prahu; v kolikor je bilo zelje kislo, pa smo ga malo dalj časa spirali z vodo, lahko tudi malo dosolimo. Zelje je najbolje kuhati čimkrajši čas, lahko pa ga še dušite na blagem ognju 20 minut. Poleg ponudite krompir v oblicah, matevž ali blince.

Arvaj Anton s.p.
Britof 25, 4000 Kranj, Slovenija
Tel.: +386 (4) 280 21 00
Fax : +386 (4) 280 21 19
info@arvaj.com

www.arvaj.si

Krnečka pojedina

KUHARSKI RECEPTI

ZA VAS IZBIRA DANICA DOLENC

Tedenski jedilnik

- Nedelja - Kosilo:** juha s šampinjoni, nadevan piščanec, krompir s korenjem, radič s fižolom, jabolčna pita z orehi; **Večerja:** omlete s paradižnikom in sirom, zrnat kruh, jajčevci v marinadi.
- Ponedeljek - Kosilo:** golaž s fižolom, dušen riž, mešana solata; **Večerja:** jabolčne omlete, jabolčni kompot.
- Torek - Kosilo:** cvetačna juha, polnjeni kalamari na žaru, paradižnikova solata z oljkami in feto; **Večerja:** ajdova kaša s krompirjem in ocvirki, bela kava.
- Sreda - Kosilo:** sarme z mletim mesom v omaki, pire krompir, sadna solata z bananami in kivijem; **Večerja:** široki rezanci z orehi, kompot.
- Četrtek - Kosilo:** polenta, vampi po tržaško, radič s fižolom; **Večerja:** jajčne omlete na dušeni blitvi s slanino, koruzni kruh, jogurt.
- Petek - Kosilo:** z mladim sirom in kajmakom polnjene paprike, krompir v koscih, v kisu vložena zelenjava; **Večerja:** dušene sardele iz pečice, bel kruh, pečene paprike v marinadi.
- Sobota - Kosilo:** zeljnata juha z govedino (govnač), jabolčni zavitek; **Večerja:** pizza iz domače pečice, jabolčni mošt.

GG mali oglasi

E-POŠTA: malioglas@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 47

Dvomijo o vrednosti kmetijskih nepremičnin

Predlagani zakon o davku na nepremičnine, še zlasti pa poskusni izračun vrednosti kmetijskih nepremičnin, razburja tudi kmete.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj - "Kmetje močno dvomijo o pravilnosti ocene o vrednosti nepremičnin. Ocene niso nastale z vrednotenjem posamezne nepremičnine, ampak z matematičnim izračunom na podlagi modelov, ki ne prinašajo pravih tržnih vrednosti nepremičnin," ugotavlja jo v Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije in dodaja jo: "Medtem ko so bile stavbe ob popisu leta 2007 zelo natančno popisane, pa to ne velja za kmetijska in gozdna zemljišča. Lastniki teh zemljišč zdaj ugotavljajo, da so bila cenovna območja za zemljišča pripravljena na podlagi nerealnih podatkov. Na nekaterih območjih Slovenije za zemljišča sploh ni tržne vrednosti, saj ni ne ponudbe ne povpraševanja." In kaj predlagajo? "Cenovna območja je treba določiti na širši osnovi in ne le na podlagi sklenjenih prodaj v preteklih letih. Pri modelih za vrednotenje kmetijskih in gozdnih zemljišč bi morali upoštevati tudi nadmorsko višino, oddaljenost kmetijskega oz. gozdnega zemljišča od kmetije, izpostavljenost poplavam, vodovarstveno območje, omejitve pri gospodarjenju zaradi varovalnih gozdov, naravnih par-

V kmetijsko gozdarski zbornici menijo, da bi pri vrednotenju kmetijskih in gozdnih zemljišč morali upoštevati tudi nadmorsko višino, oddaljenost od kmetije, omejitve pri gospodarjenju ...

kov in območij Natura 2000, služnost za vodovod, plinovod in daljnovod in še nekatere druge kriterije. Zaradi napak in neprimernih modelov smo ministrstvu za okolje in prostor predlagali, da prekrine vrednotenje nepremičnin in preklične vse trenutne izračune. Zahtevali smo imenovanje delovne skupine, v kateri bodo tudi strokovnjaki s kmetijskega in gozdarskega področja in ki bi pripravila nove modele

za vrednotenje nepremičnin." V kmetijsko gozdarski zbornici so prepričani, da bodo kmetje z uveljavitvijo predlaganega zakona o davku na nepremičnine bolj obdavčeni kot doslej, saj bodo po novem obdavčene vse kmetijske stavbe (hlevi, silosi, skladišča, lope, kozolci ...), vsa gozdna zemljišča in tudi vsa kmetijska zemljišča, torej ne le tista, ki so z občinskim prostorskim do-

kumentom predvidena za pozidavo. V javni razpravi o predlaganem zakonu o davku na nepremičnine je bilo slišati pobude, da naj bi bolj obdavčili neobdelana kmetijska zemljišča, iz obdavčitve izvzeli kmetijske stavbe ter kmetijska in gozdna zemljišča, ohranili pristojbino za vzdrževanje gozdnih cest in za obdavčitev poleg najnižje določili tudi najvišjo davčno stopnjo.

V Cerkljah bo evropsko prvenstvo koscev

CVETO ZAPLOTNIK

Cerklje - Na lanskem evropskem prvenstvu koscev in kosic na Bavarskem je slovensko zastopstvo sprejelo obveznost, da bo prihodnje leto organiziralo prvenstvo v Sloveniji. V Društvu koscev in kosic Slovenije so se odločili, da bo tekmovanje 20. in 21. avgusta v cerkljanski občini, natančneje - na travniku v Češnjevku v bližini gradu Strmol. Kot je povedal uspešen kosec in prizadevni organizator **Alojz Križnar** iz Štefanje Gore, na tekmovanju pričakujejo okrog sto koscev in kosic iz sedmih evropskih držav - Avstrije, Nemčije, Švice, Italije, Avstrije, Španije in Slovenije. V vsaki ekipi bo petnajst tekmovalcev - deset moških in pet žensk. Moški bodo morali pokositi sto kvadratnih metrov veliko parcelo, ženske pa petintrideset "kvadratov". Med uradnim treningom bo tudi tekma za nov svetovni rekord v košnji 49 kvadratnih metrov velike parcele (rekord je okrog 42 sekund), v okviru prvenstva pa bo še tekma "človeka proti stroju" - tekma koscev s kosami proti traktorju s čelno kosilnico. Vsaka ekipa

Alojz Križnar

naj bi pripeljala na prvenstvo tudi folklorno skupino, pripravili pa bodo tudi spreved, v katerem bodo poleg tekmovalcev še folkloristi, konjeniki, starodobniki in drugi. Glavni pokrovitelj tekmovanja bo Občina Cerklje. In kaj od prvenstva pričakujejo slovenski kosci? "Ko smo se začeli udeleževati evropskih prvenstev, smo bili med slabšimi. Potlej smo bili na vsakem prvenstvu boljši, prihodnje leto si želimo, da bi se vsaj dva uvrstila med prvih dvajset," je dejal Alojz Križnar.

KOKRICA

Gorenjsko srečanje kmetic

V četrtek bo že tradicionalno srečanje predstavnic gorenjskih društev kmečkih in podeželskih žena, organizatorja sta tokrat kranjska enota kmetijske svetovalne službe in Društvo kmečkih žena Kranj. Kmetice si bodo najprej ogledale protokolarni objekt in posestvo Brdo, nato pa se bo do zbrale v kulturnem domu na Kokrici, kjer bo še kulturni program in družabno srečanje. **C. Z.**

OBVESTILO O JAVNEM ZBIRANJU PONUDB

Občina Preddvor vse interesente za nakup obvešča, da je v Uradnem listu RS št. 90/2010 z dne 12. 11. 2010, na oglasni deski Občine Preddvor in na spletni strani Občine Preddvor objavljeno besedilo javnega zbiranja ponudb za prodajo nepremičnine z ident. št. 15.E, t. j. stanovanje št. 15 v 3. etaži (stanovanje 57,77 m2, balkon 22,50 m2) s kletjo v 1. etaži (3,68 m2) v večstanovanjskem objektu v stanovanjsko-poslovni stavbi na naslovu Breška pot 2b, 4205 Predvor, in nepremičnine parc. št. 334/31 k.o. Breg ob Kokri (parkirno mesto).

Občina Preddvor, Dvorski trg 10, Preddvor

Več na www.gorenjskiglas.si/ **Kažipot**

Prisluhnite nam -
polepšali vam bomo dan.

TELE SAT
TELE TV

91,0 MHz

**TURISTIČNI
RADIO
POTEPUH**

www.potepuh.com

MojeDelo.com izberi prihodnost

MOJE DELO, spletni marketing, d.o.o., Litostrojska c. 44c, 1000 Ljubljana, Slovenija, T: 01 51 35 700
VEČ INFORMACIJ IN ZAPOSLOTITVENIH OGLASOV (300 - 500)
NA: www.mojedelo.com, info@mojedelo.com

Samostojni monter in serviser klimatskih in hladilnih sistemov m/ž (Kranj, teren po Sloveniji)
Pričakujemo: primerno izobrazbo: strojni tehnik, KV monter/serviser, NK monter/serviser s prakso; voziško dovoljenje kategorije B; zaželeno delovne izkušnje vsaj 3 leta na področju klimatizacije. KLIMA BELEHAR prezračevanje in klimatizacija, d. o. o., Savska loka 21, 4000 Kranj, prijave zbiramo do 08. 12. 2010. Več na www.mojedelo.com.

Finančni svetovalac m/ž (Trzin, osrednja Slovenija, teren po Sloveniji)
Delovna mesta finančnih svetovalcev, svetovalk z redno zaposlitvijo v hitro rastočem mladem kolektivu. Finančna svetovanja opravljamo na dogovorjenih terminih (fizične in pravne osebe), za kar poskrbijo naši organizatorji terminov. Iščemo predvsem ambiciozne, komunikativne, odgovorne in urejene osebe, s končano vsaj IV. stopnjo izobrazbe in lastnim prevozom. AKSIA, Zavarovalno zastopniška družba, d. o. o., Kropova ulica 9, 1000 Ljubljana, prijave zbiramo do 07. 12. 2010. Več na www.mojedelo.com.

Transportni komercialist m/ž (Šenčur na Gorenjskem)
Opis del in nalog: delo s kupci in dobavitelji transportno logističnih storitev za izvajanje nalog v skladu z zahtevami naročnikov (kupcev); koordinacija in sodelovanje pri zagotavljanju potreb po skladiščnih storitvah in nadaljnji odpremi pošiljk; izvajanje operativnih del pri sprejemu naročil in razporejanju vozil za prevoz pošiljk; razporejanje, vodenje in koordiniranje voznikov ... Štempihar transport s.p., Poslovna cona A12, 4208 Šenčur, prijave zbiramo do 05. 12. 2010. Več na www.mojedelo.com.

Voznik kategorije C in E v mednarodnem transportu m/ž (Gorenjska, zahodna Evropa)
Medse vabimo voznika kategorije C in E z vsaj dvoletnimi izkušnjami v mednarodnem transportu. Pogoji: NPK, taho kartica, koda 95, obvezno slovensko državljanstvo! Dobro in redno plačilo ter odlični delovni pogoji. Štempihar transport s. p., Poslovna cona A12, 4208 Šenčur, prijave zbiramo do 26. 11. 2010. Več na www.mojedelo.com.

Koordinator računovodstva m/ž (Brnik)
Koordinator računovodstva skrbi za vodenje glavne knjige in analitičnih evidenc, knjiženje poslovnih dogodkov, pripravo obračuna DDV, izdelavo zaključnih in periodičnih obračunov družbe ter drugih računovodskih poročil za potrebe poročanja; izvajanje računovodskega kontrolinga - usklajevanje analitičnih evidenc z glavno knjigo ... UPS Adria (S) Ekspres, d. o. o., Zgornji Brnik 130A, 4210 Brnik-Aerodrom, prijave zbiramo do 24. 11. 2010. Več na www.mojedelo.com.

Kuhar v Termah Snovik m/ž (Terme Snovik - Kamnik)
Medse vabimo dobrega kuharja m/ž. Odgovorni boste za pripravo penzijskih jedi in jedi po naročilu. Pričakujemo izobrazbo gostinski tehnik ali kuhar, pozitiven odnos do zdrave prehrane, vsaj 3 leta izkušenj pri samostojni pripravi jedi, zaželeno osnovno znanje tujega jezika (angleščina ali nemščina). Nudimo vam stimulatívno plačilo z vsemi pripadajočimi dodatki ter prijazno delovno okolje. Terme Snovik - Kamnik, d. o. o., Molkova pot 5, 1240 Kamnik, prijave zbiramo do 19. 11. 2010. Več na www.mojedelo.com.

Kozmetik-pediker-maser m/ž (Snovik - Kamnik)
V svoj kolektiv vabimo novega sodelavca za delovno mesto kozmetik-pediker-maser m/ž. Iščemo osebo z vsaj V. st. izobrazbe kozmetične smeri, ki je komunikativna in jo komunikacija z gosti veseli, ki ima vsaj dvoletne izkušnje enakega delovnega mesta, ki je pripravljena na nadaljnje usposabljanje ... Nudimo urejeno delovno okolje v eko termah. Terme Snovik - Kamnik, d. o. o., Molkova pot 5, 1240 Kamnik, prijave zbiramo do 18. 11. 2010. Več na www.mojedelo.com.

Vodja proizvodnje m/ž (Škofja loka)
Vodja proizvodnje izvaja naslednje aktivnosti: vodenje proizvodnje oken v dobro družbe s skrbnostjo vestnega in poštenega gospodarstvenika in varovanje poslovne skrivnosti družbe, vodenje, organiziranje, nadziranje, usklajevanje dela ter spremljanje dela v proizvodnji oken s ciljem pozitivnega uspešnega poslovanja, ... Skupina Jelovica, Kidričeva c. 58, 4220 Škofja Loka, prijave zbiramo do 12. 12. 2010. Več na www.mojedelo.com.

Vodja računovodstva m/ž (Škofja loka)
Vodja računovodstva izvaja naslednje aktivnosti: vodenje računovodstva in kontrolinga v dobro družbe s skrbnostjo vestnega in poštenega gospodarstvenika in varovanje poslovne skrivnosti družbe, vodenje, organiziranje, koordiniranje, nadziranje, usklajevanje dela na področju računovodske službe in kontrolinga ter spremljanje dela v računovodstvu in kontrolingu, ... Skupina Jelovica, Kidričeva c. 58, 4220 Škofja Loka, prijave zbiramo do 12. 12. 2010. Več na www.mojedelo.com.

Vodilni kadri v poslovalnici (Kranj, Ljubljana, Krško, Koper)
Za naše poslovalnice v Kopru, Ljubljani in Krškem iščemo vodilne kadre z ustreznimi izobrazbo. Imate radi modo, delovne izkušnje na podobnem položaju in imate veselje do dela na področju prodaje? Potem ste pravi za nas! Veselimo se Vaših pisnih ponudb s priloženim življenjepisom in sliko. New Yorker, d. o. o., Verovškova ulica 55, 1000 Ljubljana, prijave zbiramo do 09. 12. 2010. Več na www.mojedelo.com.

HALO - HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročilo za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4, v Kranju oz. po pošti - do ponedeljka in četrтка do 11.00 ure! Cena oglasov in ponudb v rubriki: Izredno ugodna.

JANEZ ROZMAN S.P. - ROZMAN BUS, LANCOVO 91, 4240 RADOVLJICA, TEL.: 04 53 15 249, FAX: 04 53 04 230

MADŽARSKE TOPLICE: 27. 11 - 30. 11., 16. 12. - 19. 12.; BERNARDIN: 22. - 25. 11.; TOPOLŠICA: 29. 11.; TRST: 26. 11., 1. 12.; PALMANOVA IN TOVARNA ČOKOLADE: 02. 12.; BANJA VRUČICA: 2. - 5. 12., 2. - 9. 12; SILVESTROVANJE: 30. 12. - 2. 1.

TURISTIČNA AGENCIJA JEREB D.O.O.: BUDIMPEŠTA 27.-28. 11. - 89 EUR; DECEMBRSKI NAKUPOVALNI IZLETI: GORICA 4. 12., CELOVEC 14. 12., TRST 21. 12.- VSAK PO 15 EUR; ADVENTNI GRADEC 11. 12.- 32 EUR, SILVESTROVANJE - PRAGA - 29. 12.-1. 1. 2011 - 290 EUR; SILVESTROVANJE Bosna 30. 12.-1. 1. 2011-204 EUR. PODROBNOSTI DOBITE NA SPLETNI STRANI WWW.JEREB.SI ali pokličite 041/833 088.

OBVESTILA O DOGODKIH OBJAVLJAMO V RUBRIKI GLASOV
KAŽIPOT BREZPLAČNO SAMO ENKRAT.

PIREDITVE

Sredin večer z Mileno Miklavčič
Škofja Loka - Iz Knjižnice Ivana Tavčarja vabijo na Sredin večer, ko se bo jutri, v sredo, ob 19. uri v Miheličevi galeriji v Kašči Milena Miklavčič pogovarjala z gledališko in filmsko igralko ter Unicefovo ambasadorko Mileno Zupančič.

Glasbeni večer z Metko Štok
Kranj - Jutri, v sredo, 17. novembra, bo ob 20. uri v gostišču Arvaj glasbeni večer z Metko Štok in Markom Petrušičem, ki vas bosta popeljala v glasbeni svet Billie Holiday.

Za otroke v knjižnicah
Kranj - Jutri, v sredo, 17. novembra, bo ob 17.30 pravljčna ura v Pionirskem oddelku, otroci bodo spoznali špansko pravljico Pravi prijatelj.

Cerklje - V četrtek, 18. novembra, bo ob 17.30 pravljčna ura v Krajevni knjižnici Cerklje.

Jesenice - Jutri, v sredo, 17. novembra, bo ustvarjalna delavnica ob 17. uri, v četrtek, 18. novembra, bo ura pravljic ob 17. uri. Obveščajo, da bosta otroški oddelek knjižnice in čitalnica v petek, 19. novembra, zaradi prireditve ob dnevu slovenskih splošnih knjižnic dopoldne od 9.30 do 11. ure zaprta.

Slovenski Javornik - V torek, 16. novembra, bo računalniška pomoč v knjižnici ob 16. uri.

Hrušica - V četrtek, 18. novembra, bo ustvarjalna delavnica od 16. do 17.30.

Bled - Detektivka lisička Tička je naslov glasbeno-lutkovne predstave, ki si jo otroci v blejski knjižnici lahko ogledajo v petek, 19. novembra, ob 17. uri.

Gorje - V Gorjanskem domu si otroci predstavo Zrcalce, ki jo bodo odigrali učenci 1. razreda OŠ Gorje, lahko ogledajo danes, v torek, 16. novembra, ob 17. uri.

Bohinjska Bistrica - Otrokom, starim vsaj štiri leta, bo poklic slikarja diplomirana akademska slikarka Nataša Colja Obiako v knjižnici predstavila jutri, v sredo, 17. novembra, ob 17. uri.

Radovljica - Pravljčno uro za otroke, stare vsaj štiri leta, Slikar bom bo v knjižnici v četrtek, 18. novembra, pripravila Barbara Klinar.

IZLETI

Pohod k lovski koči
Naklo - Društvo upokojencev Naklo vabi na predzadnji letošnji pohod. Pohodniki se bodo v četrtek, 18. novembra, ob 13. uri zbrali pred Kulturnim domom v Naklem in odšli proti lovski koči v gozdu nad Savo. Pohod bo lažji in bo trajal tri ure.

Po Vertovčevih poteh
Slovenski Javornik - Planinsko društvo Javornik-Koroška Bela vabi na 10. tradicionalni pohod po Vertovčevih poteh po obronkih Vipavske doline, v nedeljo, 21. novembra. Prijave po tel. 051/345 806 - Vinko Alič.

PREDAVANJA

Kje lahko opazujemo ptice na Gorenjskem
Kranj - V Študijskem oddelku kranjske knjižnice bo v sredo, 17. novembra, ob 19.30 predavanje Kje lahko opazujemo ptice na Gorenjskem.

OBVESTILA

Bralni krožek
Kranj - V četrtek, 18. novembra, bo ob 9.30 bralni krožek za starejše v Domu upokojencev Kranj.

Bitnje - Bralni krožek Sorško polje vabi ljubitelje knjige jutri, v sredo, ob 20. uri v gasilski dom. Pogovarjali se boste o knjig Za vsako rešitev se najde težava pisateljice Kerstin Gier.

Brezplačne delavnice na temo podjetništva
Razvojna agencija Zgornje Gorenjske v sklopu Lokalnega podjetniškega centra/ VEM točka vabi na brezplačne delavnice na temo podjetništva in sicer: 1. Marketing, prodaja, mediji bo 22. novembra ob 16. uri; 2. Pogajanja - bitka za moč bo 25. novembra ob 16. uri; 3. Ustvarjalna komunikacija in sodelovanje bo 2. decembra ob 16. uri; 4. Sam svoj mojster - delavnica ročnih spretnosti bo 7. decembra ob 16. uri. Na delavnicah bodo predstavili tudi: vstopno točko VEM Razvojno agencijo Zgornje Gorenjske in njene aktivnosti, možnosti prijav na razpise in predstavitev razpisov, pridobivanje informacij skozi bilten Moj spletni priročnik. Prijave (ime, priimek, tel. številka) pošljite po elektronski pošti na naslov dina@ragor.si ali pokličite po telefonu na št. 04/581-34-19.

Izdelajmo adventni venček
Jesenice - Gornjesavski muzej Jesenice vabi na brezplačno pedagoško-andragoško delavnico za vse generacije Izdelajmo adventni venček, ki bo v sredo, 24. novembra, ob 16. uri na Stari Savi. Delavnico bo vodil Jure Geržina, cvetličar z Bleda. Prijave zbirajo po telefonu 04/583 35 00, do vključno petka, 19. novembra, ali na elektronskem naslovu tajnistvo@gornjesavskimuzej.si, do nedelje, 21. novembra.

RAZSTAVE

Advent v steklu
Cerklje - Odprtje razstave Advent v steklu avtorja Marjana Česna bo 19. novembra ob 17. uri v prenovljeni Petrovčevi hiši v Cerkljah. Unikatne aranžmaje, ki vam polepšajo adventni in božični čas, pa si bo mogoče ogledati tudi v soboto, 20., in nedeljo, 21. novembra, od 9. do 18. ure.

Fotografije ptic
Kranj - Od jutri, srede, 17. novembra, dalje je v vitrinah Študijskega oddelka kranjske knjižnice na ogled razstava vrhunskih fotografij ptic.

Fotografije o Otroški folklorni skupini Ajda
Spodnja Besnica - Kulturno društvo Jožeta Paplerja Besnica vabi v sredo, 17. novembra, ob 17. uri na odprtje razstave fotografij o Otroški folklorni skupini Ajda, ki bo v Kuharjevi galeriji Kolodvor na Pešnici 2 v Sp. Besnici.

Ob 10-letnici Varstveno-delovnega centra Kranj
Kranj - Zavod za turizem Kranj vabi na odprtje razstave likovnih del uporabnikov Varstveno-delovnega centra Kranj ob 10. obletnici samostojnega delovanja, ki bo jutri, v sredo, 17. novembra, ob 18. uri v galeriji Kranjske hiše na Glavnem trgu 2.

PREDSTAVE

Prava princeska
Ljubljana - SiTiTeater BTC, Šentjakobsko gledališče in Kulturni zavod Kult predstavljajo multimedijsko predstavo za otroke Prava princeska, ki bo premierno predstavljena v sredo, 17. novembra, ob 17. uri v SiTiTeatru BTC in v četrtek, 18. novembra, ob 19. uri v Šentjakobskem gledališču.

OSMRTNICA

Ostale z menoj so besede slovesa,
ko listje rumeno, ki pade z drevesa.
/A. Gradnik/

Tiho je odšla od nas naša draga mama, stara mama,
prababica in sestra

LOJZKA NASTRAN

Šoštarjeva mama iz Studenega 11, Železniki

Na zadnjo pot jo bomo pospremili v četrtek, 18. novembra 2010, ob 15. uri na pokopališču v Selcih nad Škofjo Loko. Žara naše drage pokojne bo od srede od 15. ure dalje v mrliški vežici na pokopališču v Selcih.

Žalujoči: hči Lojzka, sinovi Jano, Tone in Vinko,
nečak Franci in brat Lojze z družinami
Studeno, 16. novembra 2010

SPOROČILO O SMRTI

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

ANTON ŠOLAR

upokojeni sodelavec Adriatic Slovenice, d. d.,
PE Kranj

Na njegovo zadnjo pot ga bomo pospremili jutri, v sredo, 17. novembra 2010, ob 16. uri, na pokopališču na Srednji Dobravi. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Sodelavke in sodelavci Adriatic Slovenice, d. d.,
PE Kranj

LOTO

Rezultati 91. kroga - 14. novembra 2010
3, 4, 10, 13, 23, 26, 39 in 1
Lotko: 2 6 3 7 7 2
Loto PLUS: 8, 10, 12, 17, 24, 32, 34 in 27

Sklad 92. kroga za Sedmico: 200.000 EUR
Sklad 92. kroga za Lotka: 195.000 EUR
Sklad 92. kroga za PLUS: 80.000 EUR

GG | HIŠA KULTURE

Fotografska razstava

Tina Dokl, ki jo najbolj poznate kot fotografinja na Gorenjskem glasu, je pripravila prav posebno razstavo: v fotografski objektiv je ujela kranjske poklicne gasilce.

Odprtje razstave s kratkim pogovorom z avtorico bo v torek, 16. novembra, ob 18. uri v avli Gorenjskega glasa. Fotografije in koledar za leto 2011 bodo tudi naprodaj. Izkupiček od prodaje bo šel v humanitarne namene. Vabljeni!

Odprtja se bodo udeležili gasilci, ki bodo s seboj prinesli nekaj gasilske opreme, pripravljeni bodo deliti tudi avtograme. Veselimo se srečanja z vami!

Gorenjski Glas

ANKETA

Večina ima
kabelsko televizijo

ALENKA BRUN

Slovenija bo 1. decembra prešla z analognega na digitalno oddajanje televizijskega signala. Pet Gorenjcev smo vprašali, ali so s tem seznanjeni in kako se pripravljajo na spremembo. Odgovori kažejo, da večina televizijski signal prejema preko kabelskega operaterja.

Foto: Tina Dokl

Ičo Filipovič, Kropa:

"Prehod na digitalno televizijo se mi zdi super. Doma imamo kabelsko televizijo, tako da vse uredi kabelski operater, smo pa vseeno zamenjali televizijski sprejemnik. Saj veste, LCD ekran!"

Franc Pogačnik, Otoče:

"Pri nas smo zamenjali televizijski sprejemnik, ker smo si želeli novega. Nismo priključeni na kabelsko in smo morali za vse poskrbeti sami, zato sem se o tem tudi dobro pozanimal."

Natalija Pristavec, Studenčice pri Lescah:

"Ker imamo doma kabelsko televizijo, bo za vse poskrbel kabelski operater. Vem za datum prehoda. Novega televizorja ne bomo kupovali. Bomo videli, kako bo."

Martin Žumer, Sp. Gorje:

"S prehodom na digitalni signal sem seznanjen, ker sem o tem delal tudi ankete. Ugotovil sem, da je večina vezana na kabelskega operaterja, drugi pa imajo nove televizorje."

Nina Hribar, Jesenice:

"Doma imamo kabelsko televizijo in nam ob prehodu na digitalni signal ni treba ničesar narediti. Všeč mi je, ker je veliko programov, me pa moti, da na trenutke 'šte-ka' oz. da slika 'zmrzne'."

Vsak je hvalil svoje vino

Gorenjska sicer ni znana kot vinorodna dežela, kljub temu pa smo ljubitelji dobrih vin, kar smo znova dokazali minuli petek in soboto, ko smo se množično podali na Vinsko pot v rove pod starim Kranjem ter ugotovili, da slabih vin ni, vsak pridelovalec pa seveda najbolj hvali svoje vino.

VILMA STANOVNIK

Kranj - Le malo je prireditelj, za katere organizatorji že na začetku lahko rečejo, da so uspešnica. Nekaj pa jih je prav gotovo in martinovanje s pokušino vin v največji kranjski kleti, v rovih pod starim Kranjem, je zagotovo med njimi. Ko so pri Zavodu za turizem Kranj pred tremi leti prvič pripravili Vinsko pot, so malce negotovo čakali odziv obiskovalcev in tudi vinarjev, letos pa je bilo zanimanje obojih tako veliko, da so sklenili, da jo s sobote podaljšajo še na petek. In ko so se v petek odprla vrata v kranjski podzemni svet, je bilo jasno, da gre tudi v tretje rado.

Na več kot tisoč tristo metrih poti so se drug za drugim, vsak v svojem kotičku v rovu predstavljali vinarji iz skoraj vseh slovenskih krajev, kjer pridelujejo vrhunska vina. Radodarno so točili belega, rdečega, črnega, kislega, sladkega, suhega, polsuhlega ... in celo damskega. Vmes so ponudili še kakšno hišno specialiteto in seveda pripovedovali o vinu. To, da je vsak hvalil svoje, je seveda jasno, malo manj jasno, katero je v resnici

V dveh dneh se je v največji kranjski kleti, v rovih, predstavilo več kot petdeset vinarjev iz vseh koncev Slovenije. / Foto: Matic Zorman

najboljše, pa nam je okuševalcem postajalo na vsaki novi postaji, ki jih je bilo tako v petek kot soboto prek trideset. Še dobro, da smo vmes lahko pokušali dobrote s kmetij, da smo zataknili klobase, sir in da so nam Besniški Rokovnjači napekli kostanja. Krst vina, za kar so poskrbeli pri KUD Vagant, ni manjkal, vzdušje pa so po-

pestrili še člani zasedbe Belly Band.

"Po Vinski poti bo ta konec tedna v rovih spet živahno, saj si bomo v čarobnem vzdušju lahko ogledali raznolikost adventne ponudbe triindvajsetih cvetličarjev in oblikovalcev uni-katnih daril, modne trende letošnjih okrasov in praznične pogrinjke. Hkrati bodo potekale delavnice

na Glavnem trgu, adventno in prednovoletno motiviko pa bodo obiskovalcem pomagali ustvarjati Biotehniški center Naklo, TD in vrtec Besnica ter OKC Krice Krace," je povedala direktorica Zavoda za turizem Kranj **Natalija Polenec** in v rove povabila spet v petek in soboto med 16. in 19. uro ter v nedeljo med 9. in 12. ter 16. in 19. uro.

KRANJ

IBI ne bo stanovanjsko naselje

Pred kratkim je minilo natanko eno leto, odkar je objekte bivšega IBI-ja kupilo podjetje Eurocom oziroma njegov lastnik in direktor **Drago Martinjak**. S tem nakupom so si tudi v kranjski občini obetali oživitvev tako imenovane sive cone, v kateri naj bi ostala industrijska oziroma gospodarska dejavnost, kot so novi lastniki napovedali ob nakupu in kot so želeli odgovorni na občini. Novi prostorski akti pa v delu nekdanjega IBI-ja predvidevajo tudi stanovanjsko gradnjo, kar pa že skrbi bližnje sosede in ni po napovedih glede nadaljevanja gospodarske dejavnosti, zato so v zadnjem času na občino naslovili kar nekaj vprašanj. "Govorice se širijo že nekaj časa, jaz pa bi želel še enkrat ponoviti, da je po prostorskem načrtu ta prostor še vedno namenjen industrijski dejavnosti, kot je bila tudi izrecna želja krajevne skupnosti. Okoli deset odstotkov zemljišča je že sedaj pozidanega, tam stojita tudi že dve hiši in za tistih deset odstotkov je mišljeno, da bi bila tam lahko stanovanjska gradnja. Vendar pa daleč od tega, da bi šlo za kakršno koli blokovsko pozidavo, o čemer so se razširile govorice in zaradi česar dobivamo vprašanja," pojasnjuje župan **Damijan Perne. V. S.**

VODICE

Novi zabojniki v zbirnem centru odpadkov

Podjetje Snaga, ki v občini Vodice izvaja javno službo ravnanja s komunalnimi odpadki, je pred dnevi v Zbirnem centru Vodice namestilo dva nova zabojnika, v katera bodo občani lahko odlagali kartonsko embalažo in ravno okensko steklo, v kratkem pa bodo namestili tudi zabojnik za ločeno zbiranje plastične embalaže (trde plastike, plastičnih zabojčkov, različnih folij ipd.). V minulih dneh so uredili tudi tri nove ekološke otoke - pri vrtcu v Skaručni, v Lokarjih in v novem naselju v Torovem, tako da jih je zdaj v občini že 26. Občane prav tako obveščajo, da vrečke za občasno večjo količino komunalnih odpadkov po novem lahko kupijo tudi na bencinskem servisu v Vodica. **J. P.**

KRANJ

Podražitev naftnih derivatov

Danes so se v skladu z vladno uredbo spet spremenile maloprodajne cene naftnih derivatov, tokrat so se vse zvišale. 95-oktanski motorni bencin se je podražil za 1,5 centa, na 1,229 evra za liter, 98-oktanski bencin prav tako za 1,5 centa, na 1,255 evra, dizelsko gorivo za 2 centa, na 1,192 evra, in kurilno olje za 1,8 centa, na 0,760 evra za liter. **C. Z.**

vremenska napoved

Napoved za Gorenjsko

Danes bo oblačno. Popoldne bo dež zajel vso Gorenjsko. V sredo bo oblačno, občasno bo deževalo. Snežilo bo do nadmorske višine okoli 1300 m. V četrtek bo sprva delno jasno, čez dan se bo pooblačilo. Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

TOREK

7/13°C

SREDA

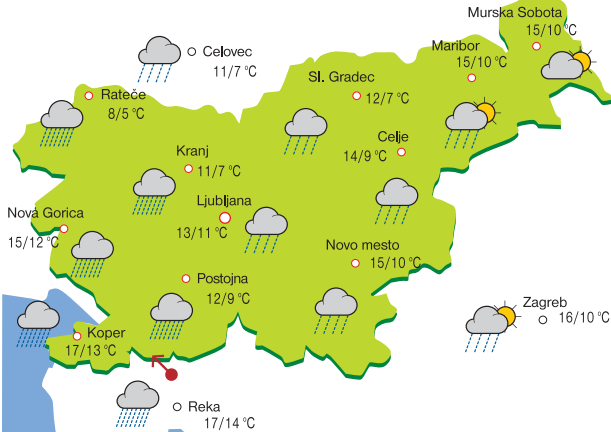

8/11°C

ČETRTEK

3/9°C

PRI VAŠI POSLUSNOSTI

RADIO KRANJ

97.3 MHz

GORENJSKI MEČASRČEK

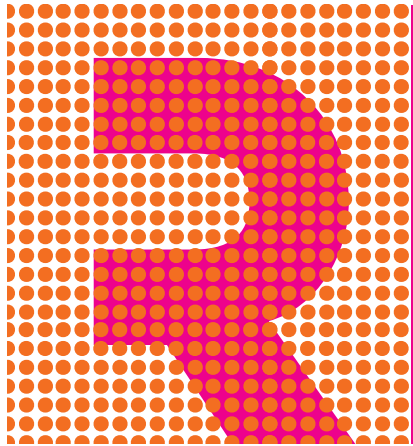
www.radio-kranj.si

RADIO KRANJ d.o.o.
Stritarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFON:
(04) 281-2220 REDAKCIJA
(04) 281-2221 TRŽIŠTE
(04) 2022-222 PROGRAM
(051) 303-505 PROGRAM GSI

FAX:
(04) 281-2225 REDAKCIJA
(04) 281-2229 TRŽIŠTE

E-pošta:
radiokranj@radio-kranj.si

razvedrilo

GG

PRILOGA GORENJSKEGA GLASA

V Kropi so se zabavali tako otroci kot starši. Več na strani 26. /Foto: Tina Dokl

GLASBENI ODER

DRUŽINE SO SE PREDSTAVILE

Tradicionalna prireditev Družine se predstavijo je s svojim zanimivim programom konec tedna napolnila dvorano Kulturnega doma v Kropi.

26

KULTURA

APEL, AEDA ... BRDO

V petek so v Kongresnem centru na Brdu odprli razstavo del z likovne delavnice Apel, v soboto pa je bil na sporedu drugi koncert letošnjega abonmaja Aeda.

27

LJUDJE

MARTIN IN VESELE ŠTAJERKE

Tokrat so izletniki Gorenjskega glasa martinovale. Začeli so ravno ob pravnjuri uri z malico na Trojanah, zaključili pa na Ptuj. Vesele Štajerke pa so poskrbele za plesno razpoloženje. / Foto: AB

32

TOREK_16. 11. 2010

GLASOV ODER

Po Vilkovem še dva Slavkova večera

Pretekli petek je bil v Avsenikovi dvorani glasbeni in pevski večer, posvečen rojstnemu dnevu in ustvarjalnosti Vilka Ovsenika, soustvarjalca Avsenikove glasbe, ki je postavil zakonitosti, merila in pravila igranja narodnozabavne glasbe. Na večeru, na katerem je bil osrednji glasbeni gost Mitja kvintet, so zaigrali tudi Gregor in njegov sin Sašo Avsenik ter klarinetist Vito Muženič, v zborovski izvedbi pa je Vilkov in Slavkove skladbe pel mešani pev-

Na Vilkovem večeru sta skupaj z Mitja kvintetom zaigrala tudi Gregor in njegov sin Saša Avsenik.

ski zbor Sonce Ponikva. Petek, 26. novembra, pa bo namenjen Slavku Avseniku, ki je bil leta 1929 rojen na ta dan. Ob 18. uri bodo v Galeriji Avsenik odprli razstavo gramofonskih plošč Avsenikovega ansambla, ob 20. uri pa bo glasbeni in pevski večer. Ker je petkov večer zaseden, pa še dobivajo želje po udeležbi, so se v muzeju in gostišču Avsenik odločili, da bo prireditev tudi dan prej, v četrtek, 25. novembra, ob 20. uri. Rezervacije že sprejemajo v muzeju in gostišču. V muzeju pa še naprej zbira plošče in druge predmete, povezane z Avseniki. J. K.

Peter Vode bo snemal na Bledu

Peter Vode, fant s kitaro iz Dola pri Ljubljani, ki ga poznamo iz oddaje Slovenija ima talent, je septembra izdal prvo zgoščenko, na kateri je deset njegovih avtorskih skladb in dve priredbi, ki ju je že predstavil v finalu oddaje. Ta petek ob 19. uri bo v Ledeni dvorani na Bledu snemal prvi videospot in vas prosi za pomoč: v spotu lahko nastopite oz. zaigrate občinstvo na njegovem koncertu. Snemanje bo trajalo približno eno uro. Peter in njegova ekipa bodo veseli, če se boste odzvali v čim večjem številu. A. B.

Foto: Kristjan Vračnik

DRUŽINE SO SE PREDSTAVILE

Tradicionalna prireditev Družine se predstavijo je z zanimivim programom konec tedna napolnila dvorano Kulturnega doma v Kropi.

Alenka Brun

Zveza družin, ki deluje pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije in Društvo prijateljev otrok in mladine - DPOM Kropa sta v petek pripravila tradicionalno prireditev Družine se predstavijo, kjer se je na odru zvrstilo kar nekaj družin s svojimi člani, ki so pokazali ustvarjalnost in nadarjenost. Nekateri so peli, drugi plesali, tretji igrali na inštrumente, četrti so se lotili prikaza starih ljudskih običajev. Prireditev je bila tokrat že enajstič, je pa vsako leto v drugem kraju.

V kulturnem programu smo tako lahko spremljali

Družina Gašperšič iz Kroke / Foto: Tina Dokl

nastope otrok, staršev, starih staršev iz Železnikov, Šenčurja, Bleda, Kroke, Oviš, Radovljice. Poseben glasbeni gost je bil Aleksander Mežek, kot pa se za vsako tovrstno prireditev spodobi, se je

začela z nekaj uvodnimi stavki uglednih povabljenih gostov s strani Zveze družin in Zveze prijateljev mladine Slovenije, ki so se tudi udeležili prireditve. Skozi program je prisotne popeljal

znani animator Čarovnik Grega, ki je s svojimi vragolijami navdušil staro in mlado v dvorani.

Prireditev Družine se predstavijo je imela tudi dobrodnelno noto, je povedal Slavko Mežek, ustanovitelj DPOM Kropa. Tudi sam ima štiri otroke in z veseljem priskoči na pomoč ob tovrstnih zadevah. Namreč, otroke iz občine Dobropolje in z Viča/Rudnika v Ljubljani, ki so pred časom doživeli stisko poplavljenec, bodo vrstniki iz Kroke sredi decembra povabili na enodnevni izlet po Gorenjski, na koncu pa še na prednovoletno prireditev v Kropo. Na ta način se bodo skromno oddolžili za pomoč, ki so je bili v hudi povodnji pred tremi leti deležni sami.

Člane otroške folklorne skupine Voše je čarovnik Grega navdušil že v zaodrju. / Foto: Tina Dokl

Hip hop mame Blejskega plesnega studia so nastopile same, potem pa tudi z predstavnicami iz mladinskih vrst.

GG mali oglasi

E-POŠTA: malioglasi@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 47

www.gorenjskiglas.si

NA SREČANJU ŠTIRI GODBE

Maja Bertoncely

V športni dvorani Medvode je v nedeljo potekalo tradicionalno srečanje godb, ki pa letos ni bilo z mednarodno udeležbo. Srečanje godb v Medvodah vsako leto poteka v organizaciji domačih godbenikov: Godbe Medvode. Lani je bilo še posebej slovesno, saj je potekalo v sklopu praznovanja 80-letnice njihovega delovanja.

Obiskovalci srečanja pa so imeli tudi letos kaj slišati. Poleg domače Godbe Medvode so nastopili še Pihalni orkester Ljutomer, Pihalni orkester Jesenice - Kranjska Gora in Godba Dobrna. Vsaka se je predstavila s po štirimi skladbami, na koncu pa so skupaj zaigrali še dve korač-

Na srečanju godb je nastopila tudi domača Godba Medvode (na sliki le del orkestra) pod vodstvom dirigenta Silva Dolinška. / Foto: Peter Košenina

nici. Gostitelji so malce računali tudi na nastop avstrijskih godbenikov, ki pa se srečanja niso udeležili. Medvoški godbeniki se bodo sedaj pripravljali na novoletni koncert, ki ga bodo imeli 18. decembra. Kot je povedal Mile

Kandus, novi predsednik KD Godba Medvode, bo to najverjetneje tudi njihov zadnji letošnji nastop. Kandus je predsednik od pomladi, po stažu pa je v medvoški godbi med mlajšimi, saj igra eno leto.

ST. PETERSBURG STATE BALLET ON ICE PREDSTAVLJA:
PRAVLJIČNI GALA SPEKTAKEL

Pepelka

NA LEDU

LJUBLJANA | ARENA STOŽICE

nedelja | 26. DECEMBER 2010 | ob 17. uri

★ Pohižite, cenejše vstopnice na voljo do 6. decembra 2010 ★ Cenejša družinska vstopnica (za 4 osebe)

KRANJ: M holidays (Mercator Center Kranj), e-Študentski servis Kranj, Alpetour Kranj
PETROL servisi, KOMPAS poslovalnice, BIG BANG po Sloveniji
Internetna prodaja: Eventim.si, Vstopnice.com, Koncerti.net Telefonska prodaja: 01 420 5000

KULTURA

APEL, AEDA ... BRDO

V petek so v Kongresnem centru na Brdu odprli razstavo del z likovne delavnice Apel, v soboto pa je bil na sporedu drugi koncert letošnjega abonmaja Aeda.

Igor Kavčič

Pretekli teden je na Brdu pri Kranju štiri dni potekala že tradicionalna likovna delavnica, ki zadnja leta nosi ime po antičnem slikarju Apelu. Tokrat je umetniški vodja, Klavdij Tutta k sodelovanju povabil še sedem stanovskih kolegov, akademskih slikarjev iz Slovenije, Italije, Avstrije in Nemčije. Iz Regensburga je prišla predsednica društva bavarskih likovnih umetnikov **Renate Christin**, iz sosednje avstrijske Koroške je na Brdu ustvarjal slikar in pesnik **Gustav Januš**, barve Italije je tokrat zastopal **Mario Palli** iz italijanske Gorice, ki že več let živi in ustvarja v Ljubljani in v Volčjem Gradu. Kranjske barve je tokrat poleg **Klavdija Tutte** zastopal še **Marko Tušek**, tokrat sta na Brdu slikali tudi slikarki mlajše generacije **Barbara Jurkovšek** iz Ljubljane in **Anja Jerčič** iz Velenja, **Uroš Weinberger**, sicer tudi umetniški vodja Društva likovnih umetnikov Dolenjske, pa deluje v Ljubljani in Novem mestu. Gre za avtorje različnih umetniških praks in likovnih govoric, ki se na razstavi predstavljajo s po

Udeleženci letošnje likovne delavnice Apel / Foto: Igor Kavčič

dvema deloma. Na Brdu je skrbno zbrana zbirka pomembnih slovenskih slikarjev Miheliča, Pavlovca, Jakopiča, Jame in drugih, vsako leto pa s tem, da gostijo avtorje iz Slovenije in mednarodnega prostora, zbirko oplemenitijo tudi z deli sodobnih likovnih umetnikov.

Že v soboto je sledil še en umetniški dogodek, ki mu na Brdu še tretje leto posvečajo vso pozornost. Po oktobrskem uvodnem nastopu Mie Žnidarič z Big bandom RTV smo tokrat v okviru koncertnega ciklusa Aeda

poslušali **orkester Slovenske filharmonije**, ki je tokrat igral pod vodstvom gostujoče dirigentke **Keri Lynn Wilson** iz Kanade. Najboljši slovenski simfonični orkester je predstavil zelo raznolik program, po uvodnem Debussyjevem *Preludiju k Favnovemu popoldnevu* je svojo izjemno nadarjenost v skladbah *Romanca za violino in orkester v f-molu, op. 11 A. Dvoraka* in *Introdukcija in rondo capriccioso, op. 28 C. Saint-Saënsa*, potrdila mlada, komaj osemnajstletna violinistka **Tanja Sonc**. V drugem delu smo slišali še

eno najpogostejše igranih Schubertovih skladb, *Simfonije št. 8, v h-molu, d. 759*, tako imenovane Nedokončane in v zaključku *Preludij in ljubezensko smrt iz Wagnerjeve opere Tristan in Izolda*. Dejstvo, da so glasbeniki nastopili pred polno dvorano, na najlepši način potrjuje, da se je koncertni abonma na Brdu med občinštvom dobro prijel, z nestrpnostjo pa že čakamo decembrski koncert s Komornim orkestrom Camerata Labacensis, pod umetniškim vodstvom Francem Avsenekom.

MINISTRICA ODPRLA ČUFARJEVE DNEVE

1. stran

Po besedah ministrice je ljubiteljski kulturi treba dati posebno priznanje; ima častitljivo tradicijo in pomeni zadovoljevanje ključnega vzgiba vsakega posameznika - želje po kreaciji. Ministrica je prepričana, da je ob presežkih, ki jih omogoča profesionalno ukvarjanje s kulturo, treba skrbno gojiti tudi ustvarjanje, ki temelji na ljubezni in se ne vpenja v redna delovna razmerja, ki preživi brez velikih ali sploh brez subvencij in nastaja na notranji, dobesedni ljubezenski pogon ... Zato je čestitala ustvarjalcem, da ostajajo na ljubiteljskih odrih in gojijo ljubezen do gledališča. Da v današnjem času potrebuje-

mo gledališče, je prepričana tudi direktorica Gledališča Toneta Čufarja Jesenice **Branka Smole**. To dokazuje tako število letos prijavljenih predstav - kar 26, izmed katerih jih je selektor **Jože Vozny** izbral sedem, vse so komedije, ki si jih bodo gledalci lahko ogledali do prihodnje sobote. Gledališče pa potrebujejo tudi gledalci, je menila Smoletova, saj se tako vsaj za nekaj časa zatečejo v drug svet, v katerem se lahko nasmejijo ali vsaj nasmehnejo. Najboljše predstave Čufarjevih dni bodo razglasili prihodnjo soboto, v strokovni žiriji so letos **Alenka Bole Vrabec**, **Janez Dolinar** in **Rastko Tepina**, najboljšo predstavo pa bo izbrala tudi publika.

BESNICA

Razstava OFS Ajda

Jutri, v sredo, 17. novembra, ob 17. uri bo v Galeriji Koldvor v Besnici odprtje razstave fotografij z naslovom Praznično veselje. Na ogled bodo fotografije na temo Otroške folklorne skupine Ajda, ki letos praznuje 15 let obstoja. Hkrati bodo predstavili tudi koledar z motivi mladih folkloristov, ki bodo ob tej priložnosti pripravili tudi krajši nastop. Celovečerni koncert bo naslednji petek in soboto, 26. in 27. novembra, v dvorani gasilskega doma v Besnici. **I. K.**

ŠENTJANŽ/ST. JOHANN

Nov gledališki projekt Alenke Hain

Kranjčanki **Alenki Hain**, ki z dramskimi besedili in gledališkimi ter plesnimi predstavami že petnajst let deluje na Koroškem, je uspel nov gledališki projekt. V **petek, 19. novembra, ob 20. uri** (ponovitve bodo 20., 26. in 27. novembra) bo v K&K kulturnem centru v Šentjanžu/St. Johann v Rožu premiera njene igre Jack ali skodelica kave (Schaelchen Kaffee), ki opozarja na lahkotnost lastninjenja in na brezobzirno trgovanje z vsem, od ljudi, hrane in informacij do naravnih dobrin in znamenitosti. V Alenkini igri igrata mladi slovenski igralci Miro Mueller, Valentina Inzko Fink, Dejan Borotschnik in Nadja ter Alena Wieser. **J. K.**

Društvo Sožitje Kranj vabi na

VELIKI DOBRODELNI KONCERT OHRANIMO NASMEH

Nastopajo:

Revijski orkester kranjske gimnazije
Zborček Od A do Z

Pevci:

Tanja Žagar
Rok Ferengja
Alenka Godec
Ivo Mojzer
Teo Saffron
Štiški kvartet
Maja Jakovljevič

Folklorna skupina Društva Sožitje Kranj
Folklorna skupina Osnovne šole Matije Čopa Kranj
Otroška skupina razvojnega vrta Mojca Kranj

Plesalci:

Eva Pirnat
Luka Perne

Državna mladinska prva v latinsko ameriških plesih
Lara Vrtošek in Miha Žerjav

Harmonikar: Matic Tičar

Cena vstopnice: 10 €

Vstopnice so na voljo v prostorih Gorenjskega glasa.

Ekonomška gimnazija Kranj, Zlato polje
18. november 2010, ob 18. uri

Gorenjski Glas

FILM, KINO

LAŽJI
SUDOKU

8			6		3			
2					9			8
5		9				3		
7			1			4		2
		3				6		1
6		4			7			3
		5				8		7
1			9					4
			4		1	9		5

Rešitev:

4	9	4	1	7	4	2	9	1
4	1	2	2	8	6	2	9	1
4	1	8	2	9	3	5	6	2
4	1	8	2	9	3	5	6	2
4	1	8	2	9	3	5	6	2
4	1	8	2	9	3	5	6	2
4	1	8	2	9	3	5	6	2
4	1	8	2	9	3	5	6	2
4	1	8	2	9	3	5	6	2

TEŽJI
SUDOKU

		2				3		
	5						4	
3			7		2			1
	7		4		6		9	
		8				1		
	2		3		1		6	
9			8		4			6
	3						7	
		6				5		

Rešitev:

1	3	4	1	2	9	9	8	
8	7	9	1	9	5	7	2	7
9	4	7	5	9	2	1	6	
9	4	7	5	9	2	1	6	
9	4	7	5	9	2	1	6	
9	4	7	5	9	2	1	6	
9	4	7	5	9	2	1	6	
9	4	7	5	9	2	1	6	
9	4	7	5	9	2	1	6	

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov.

Sestavila: Petra F.

HARRY POTTER
IN SVETINJE SMRTI

Zadnji čarovniški pohod: v kina prihaja najnovejši del sage o odraščanju in pustolovščinah mladega čarovnika, ki bo oboževalcem v veselje predvajan v dveh celovečernih delih.

Samo Lesjak

Serija o Harryju Potterju, finančno ena izmed najuspešnejših filmskih franšiz vseh časov, gre počasi h koncu. Vsaj tako pravi avtorica J. K. Rowling, v likih pa se že vidno dolgočasi tudi filmska ekipa. Igralci Daniel Radcliffe, Rupert Grint in Emma Watson, ki so upodobili glavno mlado čarovniško trojico: prijatelje Harryja, Rona in Hermiono, se lahko pohvalijo, da imajo celotno odraščanje zabeleženo na sedmih (ter še enem, ki prihaja prihodnje leto) celovečernih filmih. Neznansko uspešna prodaja knjig je avtorico silila v pisanje novih nadaljevanj, ta pa

v nove ekranizacije. V skorajda desetih letih pa žal ni opaziti kakšnega razvojnega napredka niti na vsebinskem niti na formalnem področju (izjema je le film *Harry Potter in jetnik iz Azkabana* pod taktirko mehiškega mojstra Alfonsa Cuarona). Serija je tako, poleg namena polnjenja blagajne, služila predvsem kot oder, kjer so se lahko narcistično pokazali številni priznani britanski igralci (na primer Ralph Fiennes, John Hurt, Helena Bonham Carter, Alan Rickman ...) - ironično mnogi zamaskirani do neprepoznavnosti.

Z vsakim novim delom se bolj zdi, da je ustvarjalcem zmanjkalo idej in si ogrodje za zgodbo sposojajo iz drugih filmov: Harry Potter po-

stane 'izbranec', za katerim se v lov zapodijo vojščaki 'Temne sile', medtem ko se Harry (s pomočjo 'Bratovščine') poda na dolgo potovanje z namenom poiskati Svetinje smrti, ki pa jih mora uničiti, preden pridejo v roke 'gospodarju teme'. Nedvomno torej hibrid filmov *Matrica*, *Vojna zvezd* in zlasti *Gospodar prstanov*. Zdi se bolj shirana kopija slednjega, vključno z digitaliziranim škratom Dobbyjem (Gollum), ki čarovnikom ukrade šov in melodramo, medtem ko je Helena Bonham Carter očitno prišla direktno s snemanja *Alice v čudežni deželi*. Tudi glavni trije protagonisti so le odsev najstniškega tria iz sage *Somrak*, le da se žal ne transformirajo v volkodlake ali

vsaj v vampirje, preveč so namreč zasedeni z bežanjem pred starkami, ki se spremenjajo v kače (*Anakonda*).

Film *Harry Potter in Svetinje smrti* nas sicer skuša impresionirati s tematičnimi stiliziranimi panoramami, ki jih protagonisti menjajo kot za stavo, ter z bučnimi, toda anahronističnimi specialnimi efekti, vendar ob tem izgubi koherentnost zgodbe, saj prepogosto pozabi na ideje in koncepte, ki jih je postavil sam. Vsega je še najbolj naveličan prav sam Harry Potter. Čeprav poseduje vse te magične sposobnosti, ga svet še vedno jemlje kot otroka, ki ga je treba zapreti na varno. V koliko filmskih nadaljevanjih moraš igrati, da odrasteš?

Ocena: ★★★★★

Foto: arhiv distributerja

KINO SPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Torek, 16. 11.
17.00, 21.30 LJUBEZEN NA DALJAVO
19.50 ZBLAZNELI
16.15, 18.20, 20.30 GREMO MI PO SVOJE
19.10 REZERVNA POLICISTA
18.00, 21.50 ŽAGA VII 3D
(Ne priporočajo mlajšim od 16 let!)

Sreda, 17. 11.
17.00, 21.30 LJUBEZEN NA DALJAVO
19.50 ZBLAZNELI
16.15, 18.20, 20.30 GREMO MI PO SVOJE
19.10 REZERVNA POLICISTA
18.00, 21.50 ŽAGA VII 3D
(Ne priporočajo mlajšim od 16 let!)

Četrtek, 18. 11.
16.15, 18.20, 20.30 GREMO MI PO SVOJE
16.40 LEGENDA SOVJEGA KRALJESTVA
18.50 SCOTT PILGRAM PROTI VSEM
21.10 KLEPETALNICA
16.00, 19.00
HARRY POTTER IN SVETINJE SMRTI

Petek, 19. 11.
16.15, 18.20, 20.30, 22.40

GREMO MI PO SVOJE
16.40 LEGENDA SOVJEGA KRALJESTVA
18.50 SCOTT PILGRAM PROTI VSEM
21.10, 23.20 KLEPETALNICA
17.00, 20.00, 23.00
HARRY POTTER IN SVETINJE SMRTI

Sobota, 20. 11.
14.10, 16.15, 18.20, 20.30, 22.40
GREMO MI PO SVOJE
14.30, 16.40 LEGENDA SOVJEGA KRALJESTVA
18.50 SCOTT PILGRAM PROTI VSEM
21.10 KLEPETALNICA
14.00, 17.00, 20.00, 23.00
HARRY POTTER IN SVETINJE SMRTI

Nedelja, 21. 11.
14.10, 16.15, 18.20, 20.30
GREMO MI PO SVOJE
14.30, 16.40 LEGENDA SOVJEGA KRALJESTVA
18.50 SCOTT PILGRAM PROTI VSEM
21.10 KLEPETALNICA
14.00, 17.00, 20.00
HARRY POTTER IN SVETINJE SMRTI

Ponedeljek, 22. 11.
16.50, 21.10 GREMO MI PO SVOJE
16.40 LEGENDA SOVJEGA KRALJESTVA
18.50 SCOTT PILGRAM PROTI VSEM

21.10 KLEPETALNICA
17.00, 20.00
HARRY POTTER IN SVETINJE SMRTI
19.00 ČAROVNIKOV VAJENEC (abonma)

PLANET TUŠ, KRANJ

Torek, 16. 11.
15.00, 17.10, 10.25, 21.35
GREMO MI PO SVOJE
19.20, 21.20 HUDIČ
16.35 JAZ, BARABA 3D (sinhronizirano)
16.50, 18.55, 20.55 LAHKA PUNCA
18.20 SOCIALNO OMREŽJE
16.00, 20.50 SPET TI
16.40, 18.50, 21.00 ŽAGA VII 3D

Sreda, 17. 11.
17.10, 10.25, 21.35 GREMO MI PO SVOJE
19.20, 21.20 HUDIČ
16.35 JAZ, BARABA 3D (sinhronizirano)
16.50, 18.55, 20.55 LAHKA PUNCA
18.20 SOCIALNO OMREŽJE
20.50 SPET TI
16.40, 18.50, 21.00 ŽAGA VII 3D

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Četrtek, 18. 11.
20.00 JEJ, MOLI, LJUBI

Petek, 19. 11.
20.00 PISATELJ V SENCI (Filmsko gledališče)

Sobota, 20. 11.
18.00 JEJ, MOLI, LJUBI
20.00 PISATELJ V SENCI

Nedelja, 21. 11.
19.00 JEJ, MOLI, LJUBI
20.00 PISATELJ V SENCI

KINO RADOVLJICA, LINHARTOVA DVORANA

Četrtek, 18. 11.
20.00
NOWHERE BOY - ZGODBA O JOHNU LENNONU

Petek, 19. 11.
20.00 ODPLEŠI SVOJE SANJE

Sobota, 20. 11.
18.00 ODPLEŠI SVOJE SANJE
20.00
NOWHERE BOY - ZGODBA O JOHNU LENNONU

Nedelja, 21. 11.
18.00 ODPLEŠI SVOJE SANJE
20.00
NOWHERE BOY - ZGODBA O JOHNU LENNONU

Organizatorji filmskih predstav si pridružujejo pravico do spremembe programa.

GG mali oglasi

E-POŠTA: malioglas@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 47

www.gorenjskiglas.si

kino de luxe
s 3D doživetjem

KOLOSEJ
De Luxe

sanjski lounge bar
s teraso

www.kolosej.si

VREME IN POČUTJE

SNEG NA POKLJUKI SE TOPI

Na Pokljuki so se že razveselili prvega snega v novi sezoni. Zapadlo ga je dvajset centimetrov, kar pa za to obdobje ni nič nenavadnega. Lansko zimo so imeli sneg še aprila.

Maja Bertoncelj

Višje ležečih krajih na Gorenjskem je letos že snežilo. Snega so se zelo razveselili tudi na Pokljuki, kjer se že da teči na smučeh. Uredili so 2,5 km prog, na katerih se na novo sezono pripravljajo športniki, predvsem biatlonci.

Na Pokljuki smo bili v petek. Planota, nekaj manj kot 1400 metrov nad morjem, je bila obsijana s soncem. Na Bledu smo na cestah še lahko opazovali kolesarje, na Pokljuki pa so tekli na smučeh. Sneg na Pokljuki v tem obdobju ni nič nenavadnega. "Na Pokljuki je bilo včasih tudi že za 1. novembra precej snega. Prej so posebnost tako visoke temperature, kot so trenutno, kot pa sneg. Letos je prvič zapadel konec oktobra, a je bilo nato precej toplota, tako da je čez praznike skopnel. Sledila pa je nova pošiljka. Zapadlo ga je dvajset centimetrov in zaenkrat se je še obdržal. Temperature so bile pretekli teden ponoči globoko pod ničlo, čez dan pa se je otoplilo, sonce je kar močno, tako da se sneg topi. Upamo, da se bo obdržal čim dlje, česar bi bili veseli tako profesionalni športniki kot tudi rekreativci," je povedal **Tomaž Šušteršič** iz Športnega centra Pokljuka.

Vajeni smo, da je na Pokljuki čez zimo tudi po več metrov snega. "Vreme se zelo hitro obrne in samo v eni noči tukaj lahko zapade

Na Pokljuki je zaenkrat še toliko snega, da lahko v snežnih radostih uživajo tudi otroci. Obeti za ta teden pa niso najboljši. / Foto: Tina Dokl

veliko snega. Redko se zgodi, da snega ne bi bilo," še pravi Šušteršič. Lansko zimo na Pokljuki padavine niso bile tako obilne, je pa bilo kar precej hladno, tako da se je sneg dolgo obdržal. Na tekaških smučeh se je dalo teči še v začetku aprila. Je pa bilo več snega v sezoni 2008/2009. "Izmerili smo ga debele tri metre. Cesta je bila videti kot bob steza. Bila je sicer kopna, ob strani pa je bila vidna več metrov debela plast snega," se spominja Šušteršič. Na Pokljuko na trening že vrsto

let hodi **Janez Marič**, slovenski biatlonec z najdaljšim stažem. Takole pravi o snegu na Pokljuki: "Včasih je bilo več snega, vsaj jaz imam tako v spominu. Vem pa tudi, da so bile zime, ko snega sploh ni bilo. Trenutno je za to obdobje čisto v redu. Imamo naraven sneg, tako da se da teči." Kot vselej so snega veseli tudi najmlajši. Kar nekaj otroškega vrišča in veselja je bilo slišati pretekli konec tedna.

In kakšne so napovedi? "Na splošno pravijo, da bo letošnja zima kar huda. Na

Pokljuki naj bi po napovedih znova snežilo v začetku decembra, ko naj bi se tudi ohladilo. A to so dolgoročne napovedi. Računamo na dobro zimo in na veliko snega," upa Šušteršič. Vremenska napoved za ta teden pa ni prav obetavna. Temperature na Pokljuki naj bi se šele konec tedna spustile pod ledišče, pa še to le ponoči, danes in jutri pa naj bi bilo podnevi kar okrog deset stopinj, velika je tudi verjetnost dežja. Vprašanje je torej, kako dolgo se bo ta sneg še obdržal.

tedenska napoved

setveni koledar				obremenitev	vzhod	zahod
16.	tor.	Jerica	list	■■■□□	7.04	16.29
17.	sre.	Gregor	list	■■□□□	7.05	16.28
18.	čet.	Roman	list	■□□□□	7.06	16.27
19.	pet.	Elizabeta	plod od 10. ure	■■□□□	7.08	16.26
20.	sob.	Srečko	plod	■■■□□	7.09	16.25
21.	ned.	Marija	korenina, ob 19. uri ☉	■■■■□	7.10	16.24
22.	pon.	Cilka	korenina	■■■□□	7.12	16.23

desetdnevna vremenska napoved

torek 16.11. ☁ 9/12°C	sreda 17.11. ☁ 7/9°C	četrtek 18.11. ☁ 7/10°C	petek 19.11. ☁ 7/8°C	sobota 20.11. ☁ 6/8°C	nedelja 21.11. ☁ 4/7°C	ponedeljek 22.11. ☁ 6/9°C	torek 23.11. ☁ 5/8°C	sreda 24.11. ☁ 4/7°C	četrtek 25.11. ☁ -1/3°C
--------------------------------	-------------------------------	----------------------------------	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------	------------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	----------------------------------

GORENJCJI IN VREME

"Na srečo ne sodim med vremensko občutljive ljudi. Seveda pa želim, da je v življenju čim več sonca na vseh področjih in čim manj deževnih, turobnih dni." Lea Ahčin, pomočnica direktorice za področje zdravstvene nege v Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo Kranj / Foto: Tina Dokl

Radio Triglav®

RADIO TRIGLAV JESENICE, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, JESENICE

Gorenjska 96 MHz

RADIO ZA RADOVEDNE

VREMENSKE ZANIMIVOSTI

Biovremenski podatki

Z vremenom povezane težave se bodo stopnjevale, krepili se bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Spanje bo delno moteno. Priporočamo večjo previdnost.

Napoved za gorski svet

V gorah bo oblačno in megleno. Padavine bodo predvsem v zahodnih Julijcih in zahodnih Karavankah, širile se bodo proti vzhodu. Meja sneženja bo sprva na nadmorski višini okoli 2200 m, nato se bo počasi spuščala. Pihal bo šibak do zmeren veter večinoma južne smeri. Temperatura na 1500 m bo okoli 6, na 2500 m pa okoli 1 stopinje Celzija.

Vremenske zanimivosti

22. november 1999 - Do jutra je v večjem delu Slovenije zapadlo okoli 20 cm snega v zadnjih 24 urah in marsikje se je snežna odeja odebelila do rekordne vrednosti za november. Na padavinskih postajah Mrzla Rupa na Idrijskem in Trava nad dolino Kolpe so namerili 105 cm debelo snežno odejo, na Lisci je bilo snega 80 cm, v Postojni 60 cm, v Žireh 55 cm, v Litiji 51 cm, v Škofji Loki in na Vrhniki 45 cm ter v Celju 32 cm.

Snežne razmere

Zadnje dni je bilo v gorah večinoma suho. Količina oblačnosti se je spreminjala. Dotekal je toplejši zrak in tako se je ledišče dvignilo na nadmorsko višino okoli 2900 m. Pihati je začel močan jugozahodnik, ki je v visokogorju prenašal sneg v zamete. Nižje se je sneg počasi talil, nad okoli 2000 m pa zaradi suhega zraka ne kaj dosti. V visokogorju Julijskih Alp je na 2500 m do okoli 110 cm snega, na 1500 m pa do 25 cm. Drugod po naših gorah je snega precej manj, na 1500 m okoli 20 cm. Nižje snežne odeje hitro zmanjka. V visokogorju je sneg še vedno večinoma suh, nižje pa moker. Veter bo delal nove zamete na vzhodnih straneh grebenov in prelazov. Predvsem so nevarna mesta z napihanim snegom, kjer se lahko ob večji dodatni obremenitvi sproži snežni plaz.

PREGOVOR

19. november - sv. Elizabeta

Za sveto Elizabeto greš v mest' na vozu, iz mesta pa že na saneh.

mularija

Zimska pravljica

Otroci, pozor, tole pismo je za vas. Tudi letos bo dedek Mrzabiskal Gorenjski glas, vas razveselil z igrice, na koncu pa pride še najljubši del, razdeljevanje daril. **Nekaj otrok naročnikov bomo povabili v našo družbo v petek, 10. decembra.** Toda najprej imamo delo za vas, dragi otroci. Premislite, kaj vas najbolj razveseljuje v prazničnem času. Je to okrašena smrečica, dedek Mrzab, Božiček, darila, ki si jih želite, družinska srečanja, snežak, pobeljena pokrajina ali karkoli drugega. To poskusite čim lepše prelititi na papir velikosti A4 ali A3 v katerikoli likovni tehniki. **Vaše slikarske izdelke nam pošljite najkasneje do srede, 1. decembra, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, Kranj.** Pa ne pozabite pripisati vašega imena in priimka, naslova in starosti. Vse slike bodo od 6. decembra razstavljene v avli Gorenjskega glasa, nekaj najboljših avtorjev pa bomo povabili, da skupaj z nami preživijo čarobno popoldne. **Otroci, zdaj pa hitro na delo. Mi že nestrpnopričakujemo vaše izdelke!**

Gorenjski Glas

Pokazali ste veliko ustvarjalnosti

Glasov otroški likovni natečaj na temo Jesen se je iztek. Presenetili ste nas z odzivom in ustvarjalnostjo.

Tokrat objavljamo še zadnje nagrajence. Kartonko Narišmo tropske živali prejmejo **Anja (9 let), Andraž (5 let) in Anže Šubic (2 leti)** iz Poljan. S knjižno nagrado bomo nagradili **Anjo Trobec**, šestošolka z OŠ Jakoba Aljaža Kranj, in **Jana Rezlja**, četrtošolca iz Reteč pri Škofji Loki.

Jesenski polet: Anja, Andraž in Anže Šubic iz Poljan

Tistega čudovitega jutra so se prebivalci nekega mesta prebudili v pravljico jutro; minulo noč je mesto prekril sneg. Še najbolj so se tega razveselili otroci in se igrivo zapodili na sneg delat snežake. A skupina otrok, ki niso poznali ljubezni, je razdrla snežake. Toda na pravljico božično jutro se je spet vse uredilo ...

Velike tiskane črke, trda vezava, 20 strani.

Če knjigo kupite na Gorenjskem glasu, je cena le **9,90 EUR**. Če vam jo pošljemo po pošti, prištejemo še poštnino.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

ŠOLA S KAKOVOSTJO

Ob dnevu šole so na Osnovni šoli Davorina Jenka Cerklje prevzeli certifikat Kakovost za prihodnost vzgoje in izobraževanja.

Ana Hartman

Na Osnovni šoli Davorina Jenka v Cerkljah in njeni podružnici v Zalogu je v soboto potekal dan šole z naslovom Odnos do sebe, ljudi, živali in okolja. Ob tej priložnosti je šola kot ena prvih na Gorenjskem prevzela certifikat Kakovost za prihodnost vzgoje in izobraževanja, ki ga podeljuje Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje. V njihov pilotni projekt se je šola s tedanjim ravnateljem **Bogdanom Sušnikom** skupaj s štirinajstimi drugimi slovenskimi šolami in vrtci vključila pred petimi leti. "Delavci šole in vrtca smo začutili potrebo po bolj sistematičnem izboljševanju kakovosti znotraj našega zavoda, tako na področju pretoka informacij med otroki, starši, učitelji, vzgojitelji in ostalimi delavci kot tudi na področju dokumentacije ter organiziranosti šole in vrtca. Nenehno se namreč trudimo za izboljševanje načinov poučevanja, za kvaliteto znanja, ki ga posredujemo učenkam in učencem, za čimbolj spodbudno okolje, ki omogoča razvoj vseh spo-

sobnosti otrok v vrtcu in šoli, ter za naše medsebojne odnose," je pojasnila sedanja ravnateljica **Damijana Božič-Močnik**, ki je iz rok **Sonje Zavrl**, predstavnice že omenjenega inštituta, prevzela certifikat. Prireditve v športni dvorani so spremljali pevski nastopi otrok, skupina pod vodstvom učitelja **Steva Zuluja** iz Zambije je zaplesala afriški ples, učenca albanskega rodu pa sta predstavila albansko pesem.

Pred prireditvijo so na šolah v Cerkljah in Zalogu potekale številne delavnice na temo dneva šole. Učenci so se spoznavali ples, čebelarstvo, oblikovanje kovin, peko kruha, oskrbo konj, ravnanje s psom, pilates, zelišča, mesojede rastline, arheologijo, glasbila, petje, izdelovali so nakit, obiskali so jih veterinar, lovec, slikar ... Z delavnicami, ki so jih sooblikovali domačini, so želeli pokriti čim več različnih interesov učencev, je poudarila ravnateljica. Petošolec **Žiga Fujan** si je izbral delavnico Nevidno postane vidno: "Z mikroskopom smo gledali mušja krila, vodo, alge, liste ... in ugotavljali, iz česa so sestavljeni. Takšne stvari me zelo zanimajo, mikroskop imam tudi doma. Mogoče bom po-

Ravnateljica Damijana Božič - Močnik in njen predhodnik Bogdan Sušnik s certifikatom, ki ga je šoli podelila Sonja Zavrl s Slovenskega inštituta za kakovost in meroslovje.

Otroci v Zalogu so spoznali tudi delo reševalnih psov.

stal biolog." Osmošolka **Janja Podlogar** je spoznala osnove basebala: "Zame je bilo to nekaj povsem novega, delavnica je bila zelo zanimiva." **Melita Kropivnik**, prav

tako iz osmega razreda, si je izbrala klekljarsko delavnico: "Klekljati se učim leto dni, pri tem pa moraš biti potrpežljiv, vztrajen in zelo natančen."

MALE ZVEZDE MIKROFONA

Na finalu pevskega festivala jeseniških osnovnih šol so zmagali Liza Zidarevič, Maša Kocjančič in Matej Dolenšek.

Urša Peternel

V kinodvorani na Jesenicah je potekalo finale pevskega festivala Male zvezde mikrofona, na katerem so sodelovali učenci vseh treh jeseniških osnovnih šol. Nastopilo je dvajset najboljših mladih pevcev, ki so bili izbrani na predizborih, tekmovali pa so v dveh kategorijah, od prvega do četrtega in od petega do devetega razreda. Njihove nastope je ocenjevala strokovna žirija, v kateri sta bili znani pevki **Manca Špič** in **Marjetka Vovk** (članica skupine Tangles) ter **Sandi Vovk** iz Glasbenega studia Osminka, ki je tudi organiziral celotno priredi-

tev. Prav vsi nastopajoči so se na odru pred polno dvorano odlično odrezali, najboljša med odličnimi pa je bila po mnenju žirije v mlajši kategoriji **Liza Zidarevič** z Osnovne šole Koroška Bela,

ki je zapela pesem Mandoline. V starejši kategoriji pa sta si prvo mesto razdelila **Matej Dolenšek** z Osnovne šole Koroška Bela, ki je zapel pesem Fairytale, in **Maša Kocjančič** z Osnovne šole Prežihovega

Voranca, ki je zapela pesem The climb. Za nagrado bodo vsi trije posneli svoje skladbe, nastopili pa bodo tudi na festivalu Zlati mikrofoneček Gorenjske, ki bo 27. novembra v Radovljici.

Liza Zidarevič

Matej Dolenšek

Maša Kocjančič

AVTOMOBILIZEM

DEDIŠČINA Z DODANO VREDNOSTJO

Test: Hyundai ix35 2.0 CRDi 4WD Style

 Matjaž Gregorič

Hyundai se je pred leti pogumno podal tudi v razred manjših športnih terencev in požel morda celo več uspeha, kot so si ga pri južnokorejskem avtomobilskem tigru obetali. Toda, čas prinaša spremembe in tudi Tucson je moral oditi v pokoj, nasledstvo pa je prevzel ix35. Dediščina je bila torej dobra, čeprav je ix35 v vseh pogledih precej drugačen avtomobil, kot je bil njegov predhodnik. Namesto oglatih karoserijskih potez so evropski oblikovalci, ki so jim pod prste gledali poševoooki nadzorniki, ukrojili športno dinamično zunanost. Kot je pri Hyundaijevih terencih že v navadi, ima tudi ix35 visoko privzdignjen nos in veliko masko hladilnika, ki so jo tokrat razdelili v dva dela. Dokončen pečat sprednjemu delu vtisneta še poševna žarometa, nato pa se silueta nadaljuje z mišičastimi boki in konča s kupejevsko prirezanim zadkom.

Čeprav notranji arhitekti niso bili pretirano izvirni, je treba njihovo delo pohvaliti. V voznika zreta dva velika merilnika s pregledno grafiko, stikala na sredinski konzoli niso niti malo dolgočasna, voznik z radijskim sprejemnikom lahko upravlja tudi s pomočjo volanskih stikal in kokpit ima vse tisto, kar je potrebno za nezahtevno vožnjo. Le s kakovostjo plastike in barvnimi kombinacijami pri Hyundaiju še vedno nimajo sreče ali pa so preveč vpeti v krčenje stroškov. To pa ne vpliva na prostornost in udobje, v ix35 se sedi dovolj

razkošno in tudi na zadnji klopi ni čutiti utesnjenosti. Prtljažni prostor je z velikostjo nad razrednim povprečjem, zato težav z družinsko prtljago skoraj ne sme biti.

Pričakovati od športnega terenca resne podvige na brezpotjih, bi bilo nespodobno, vendar ix35 zmore vse tisto kot njegovi bližnji tekmeči. Torej zanesljivo vožnjo na mokri ali zasneženi podlagi, premagovanje manj zahtevnih terenskih ovir in podobno, pri čemer je treba paziti na dokaj skromno oddaljenost karoserije od tal. Ko gre za nohte, si voznik lahko pomaga z vključitvijo polovične porazdelitve navora na sprednjo in zadnjo os, medtem ko se štirikolesni pogon sicer sam prilagaja trenutnemu oprijemu.

Ne gre spregledati pozitivne vloge 2.0-litrskega štirivaljnega turbodizla, ki kljub papirnato sorazmerno skromni moči suvereno opravlja svoje delo. Teče gladko in kultivirano, navora je že v spodnjem območju vrtljajev dovolj in je lepo porazdeljen v delovnem območju, zato vozniku ni treba pogosto posegati po ročici natančnega šeststopenjskega ročnega menjalnika.

Podvozje je prilagojeno predvsem vožnji po gladkem asfaltu, kjer se avtomobili, kakršen je ix35, tudi najpogostejše uporabljajo. To pomeni, da je požiranje cestnih grbin dokaj mehko, a hkrati to bistveno ne vpliva na nagibanje karoserije v ovinkih.

Ostaja samo še vprašanje cene in pri tem Hyundai spet zajema z velikim apetitom.

TEHNIČNI PODATKI

Mere:	d. 4,410, š. 1,820, v. 1,670 m, medosje 2,640 m
Prostornina prtljažnika:	591/1436 l
Teža (prazno v./dovoljena):	1500/2140 kg
Vrsta motorja:	štirivaljni, turbodizelski
Gibna prostornina:	1998 ccm
Največja moč pri v/min:	100 kW/136 KM pri 4000
Največji navor pri v/min:	320 pri 1800
Najvišja hitrost:	181 km/h
Pospešek 0-100 km/h:	10,2 s
Poraba goriva po EU norm.:	6,7/ 5,1/ 5,7 l/100 km
Emisija CO ₂ g/km:	154 (Euro IV)
Maloprodajna cena:	26.990 EUR
Uvoznik:	GM SEE, podružnica Ljubljana

POOBlašČeni PRODAJALEC
IN SERVISER VOZIL

 HYUNDAI

AVTO LUŠINA d.o.o., GOSTEČE 8, 4220 ŠKOFJA LOKA
tel.: 04 50 22 000, e-pošta: prodaja@avto-lusina.si, www.avto-lusina.si

SKANDINAVCI SO TUDI ZA VROČE

Novi Volvo V60 z razpoznavno zunanostjo in všito varnostjo.

 Matjaž Gregorič

Novi Volvo V60 je dinamično oblikovan in varnostno dobro podkovan avtomobil, ki nadaljuje usmeritev švedske tovarne in se postavlja ob bok spomladi sveži limuzini novi S60. Novinec, ki ga hoče Volvo potisniti med prestižne kombije srednjega razreda, ima dinamično in prepoznavno zunanost, ki so jo oblikovalci združili z družinskim temperamentom. In to kljub temu, da je v 4,26 metra dolgem avtomobilu le povprečen 430-litrski prtljažnik z možnostjo povečanja na 1240

litrov. Notranjost je v večji meri povzeta po limuzinski različici, največ novosti pa je na sredinski konzoli, s štirimi velikimi gumbi za upravljanje osnovnih sistemov in jasno razmeščena stikala za podrobne nastavitve. Tako kot vsi modeli iz te švedske avtomobilске družine, tudi V60 stavi na varnost. Zato so vse različice serijsko opremljene s sistemom city safety, ki je koristen predvsem med vožnjo v mestih, kjer je polno pešcev. Elektronika tega sistema zaznava njihovo bližino in voznika najprej zvočno opozori, nato pa tudi samodejno ustavi avtomobil. Že od prej sta znana tudi Volvov aktivni tempo-

mat in sistem za zaznavanje vozil v mrtvem kotu. Motorna paleta je v celoti povzeta po limuzini in jo sestavljajo trije bencinski in dva turbodizelska motorja z razponom zmogljivosti od 110 do 224 kilovatov (150 KM do 304 KM),

vsi se lahko pohvalijo z doseganjem okoljskega standarda euro 5. Pri nekaterih motorjih so na voljo tudi samodejni menjalniki in štirikolesni pogon. Na slovenskem trgu najcenejši volvo V60 stane 30.690 evrov.

KIA SPEKTAKEL

Najboljše financiranje do 84 mesecev. **Odpelji danes** - prvi obrok plačaj čez 6 mesecev, tudi **brez pologa!** - paket osnovno in kasko zavarovanje za 1 EUR*

LAST MINUTE PONUDBA

cee'd ML 2010
Samo še nekaj vozil
že od **9.850 EUR**

LAST MINUTE PONUDBA

Venga ML 2010
Samo še nekaj vozil
že od **11.190 EUR**

NOVI 2011 Sportage
Že v salonih KIA

KIA - Največ za Vaš denar!

www.kia.si

KMAG d.d., Leskoškova 2, Ljubljana, 01/58-43-333

MEDVODE: ČREŠNIK 01/361-22-50

KRANJ: NASMEH 08/20-51-046

BLED: AMBROŽIČ 04/574-17-84

*Velja za modele cee'd in Venga ob koriščenju Summit Kia Credit & Leasing financiranja. Pogoji garancije so na voljo na www.kia.si/akcija oz. pri zast. Kia. Komb. poraba goriva in emisija za cee'd je 4,3 - 7,7 l/100km, 113 - 184 g/km CO₂, za Vengo je 4,7 - 6,7 l/100km, 124 - 155 g/km CO₂, za novi Sportage je 5,5 - 7,9 l/100km, 147 - 187 g/km CO₂. Slike so simbolne.

DRUŽABNA KRONIKA

MARTIN IN VESELE ŠTAJERKE

Tokrat so izletniki Gorenjskega glasa martinovali. Začeli so ravno ob pravšnji uri z malico na Trojanah, zaključili pa na Ptuj s plesom pod odrom, kjer so Vesele Štajerke poskrbele, da so prisotne kaj hitro zasrbele pete.

Alenka Brun

Zlati grič. Leži v Škalcah, idilični pokrajini, zasajeni z vinogradi in stari zidanicami na grebenih, tik nad mestom Slovenske Konjice, ki se nahajajo med Konjiško goro in mogočnim Pohorjem. Glasovi izletniki so se tokrat ustavili v preurejeni stari zidanci v osrčju vinogradov, v **Gostilni Grič**. Šef gostilne **Jakob Furman** jih je sprejel in poskrbel, da nobena usta niso ostala ne žejna ne lačna. Raca, mlinci, rdeče zelje, pečeno jabolko, konjičan. Pred

kosilom pa so se ustavili še v mestu cvetja in vina **Slovenskih Konjicah**. Sprehodili so se skozi center, da pa so mesto podrobneje spoznali, je poskrbela lokalna turistična vodička **Petra Lamut Pavlič**.

Tokrat sta se izleta udeležila tudi **Marija in Lojze Štular** iz Podnarta. Manjka jima le še dober teden in praznovala bosta petdeset let skupnega življenja. Lojze je že dopolnil osemdeset let, Marija pa ravno v četrtek enainsedemdeset. Štularjeva sta srčen in nasmejan par, za kar je zaslužna tudi ljubezen, saj pravi Marija, da se s soprogom, odkar sta skupaj, dobro razumeta.

Sester **Ambrožič** (dekliški priimek) preprosto ne moreš zgrešiti. Sploh če so vse tri skupaj. **Jelči, Justi in Ivica** so že vse častitljivih starosti - najstarejša jih šteje kar 94, če smo si prav zapomnili, navdušila pa jih je pokrajina, ko se je vinska trta že odela v jesenske barve.

Tokrat so bili Glasovci poleg smešnic in anekdot deležni tudi deklamacije Kajuha in Menarta, v nadaljevanju pa se odpravili na obisk najstarejšega slovenskega mesta, zakladnice tisočletij, na **Ptuj**. Pravi muzej v malem. Najprej so se sprehodili po njegovih ulicah, sledilo pa je težko pričakovano kopanje v **Ptujskih Termah**.

Zvečer pa se niso odpravili tamoj na Gorenjsko, temveč nazaj v mestno jedro, kjer so Ptujčani martinovali na prostem. Prisotne so zabavale **Vesele Štajerke** s svojim glasbenim narodnozabavnim programom, nam pa je lastnik Kavarne Cesarja Trajana **Janez Fridl** razložil, da je množica na trgu, čeprav se nam zdi majhna, za ptujski konec kar velika. Pozna se, da so ljudje v teh krajih ostali brez dela, da je prag revščine zrasel, je še dodal Janez, v zadnjem tednu pa so se ljudje odločili, da na vse skupaj malo pozabijo in se predajo vzdušju in dogodkom prazničnega tedna, martinovanju.

Foto: AB

Francka Pogačnik iz Otoč (v ozadju soprogr Franc), Pavle in Marjana Rogel iz Kranja. Naslednja postaja Zlati grič. / Foto: AB

Popoldansko sonce pred Gostilno Grič. Alenka Bajželj, Marija Oblak in Karolina Hobič. Dve Stražanki in predstavnica Labor.

Sestre Justi, Jelči in Ivica / Foto: AB

Zakonca Štular iz Podnarta / Foto: AB

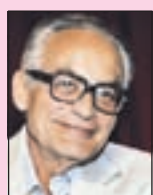
VRTIMO GLOBUS

Gwyneth Paltrow v country slogu

Hollywoodska igralka **Gwyneth Paltrow** (38) je navdušila občinstvo in kritike, ko je na podelitvi glasbenih nagrad najboljšim izvajalcem countryjevske glasbe zapela pesem Country Strong. Gre za naslovno pesem njenega filma, s katerim želi po lanskih stopinjah igralca Jeffa Bridgesa, ki je za vlogo pevca countryja prejel oskarja. Na podelitvi sta slavila pevec Brad Paisley (38) kot najboljši izvajalec in pevka Miranda Lambert (27) z najboljšim albumom Revolution.

Poslovil se je Dino De Laurentiis

Pri 91 letih je umrl slavniti italijanski filmski producent **Dino De Laurentiis**. V dolgi, bogati karieri je sodeloval z mnogimi priznanimi filmarji, na začetku v Italiji s slovitim Carlom Pontijem, nato pa je odšel v ZDA. V njegovi produkciji je nastalo več kot 160 filmov, med drugim tudi klasike Kabirijine noči, Trije Kondorjevi dnevi, Serpico, Lovec na ljudi, Modri žamet ... Za produkcijo Fellinijevega filma Cesta je prejel oskarja. Bil je dvakrat poročen in imel šest otrok.

Blunt preprečil tretjo svetovno vojno

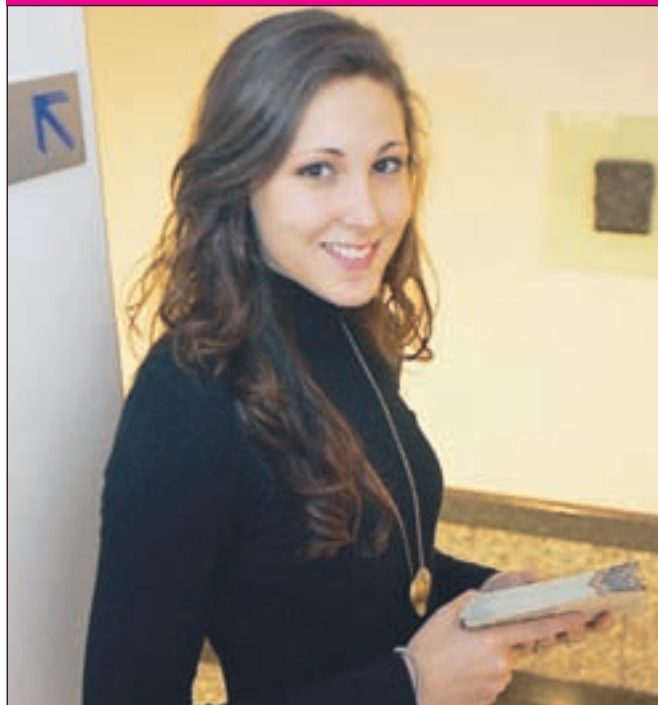

Angleški pevec **James Blunt** (36), znan po uspešnici You're Beautiful, je v intervjuju za BBC razkril podrobnosti iz svojega vojaškega obdobja. Kot častnik je bil leta 1999 udeležen v mirovnih akcijah na Kosovu, kjer je prišlo do konflikta z rusko vojsko, ki je tik pred njimi zavzela letališče. Blunt je zavrnil ukaz napada in s tem po besedah generala Mika Jacksona preprečil spopad, ki bi lahko vodil v tretjo svetovno vojno. Kasneje se je posvetil pevski karieri, pred kratkim je izdal album Some Kind of Trouble.

Simpsonovi se bližajo petstoti epizodi

Legendarna animirana serija **Simpsonovi** je pripravljena na novo sezono, že 23. po vrsti, kar je rekord med vsemi serijami. Televizijska družba Fox se ji ne namerava odpovedati in zagotavlja, da Simpsonovi otroci še vedno ostajajo pod njihovo streho in bodo še naprej vsako nedeljo razveseljevali gledalce, ki se jih ne morejo naveličati. V tej sezoni bo predvajana tudi jubilejna petstota epizoda.

Juša Neža Mihelčič je doma iz Komende. Enaindvajsetletno študentko lahko srečate pri delu z vstopnicami, če pridete na kakšno predstavo, koncert ali kaj podobnega v Kulturni dom Franca Bernika v Domžalah. / Foto: Tina Dokl